

فصل اول

«تولد فلسفه و نخستین متفکران سیاسی»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل اول

- کله ۱- در مورد چه شکل حکومتی، افلاطون و ارسطو با یکدیگر موافق بودند؟ (سراسری ۸۳)
- (۱) حکومت پادشاهی یا موناشری
(۲) حکومت آرمانی مبتنی بر دموکراسی
(۳) حکومت آریستوکراسی همراه با دموکراسی
(۴) ترکیب حکومت اولیگارش‌ی و دموکراسی
- کله ۲- نظریه پردازی افلاطون در مورد عدالت، تربیت و کمونیسم در کتاب «جمهور» در راستای چه هدفی صورت گرفته است؟ (سراسری ۸۳)
- (۱) طراحی آرمان شهر
(۲) نشان دادن ناکارآمدی دموکراسی
(۳) حفظ وضع موجود و جلوگیری از تغییرات اجتماعی
(۴) ارائه تصویری از زندگی خوب و عقلانی برای برده‌داران
- کله ۳- به جای مفاهیم انتزاعی محض فلسفی افلاطونی و ارسطویی، دو اصل آرامش مطلق روان و بی‌دردی را کدام مکتب‌های فکری دوره یونانی‌گری پی گرفتند؟ (سراسری ۸۳)
- (۱) هر چهار مکتب
(۲) مکتب رواقی، مکتب کلبی
(۳) مکتب کلبی، مکتب شکاک
(۴) مکتب رواقی، مکتب اپیکوری
- کله ۴- کدام یک از انواع حکومت زیر از نظر افلاطون بهتر است؟ (آزاد ۸۳ و ۹۳)
- (۱) اولیگارش‌ی
(۲) دموکراسی
(۳) تیرانی
(۴) تیموکراسی
- کله ۵- مسیحیت با کدام یک از مکاتب زیر بیشتر قرابت دارد؟ (آزاد ۸۳ و ۹۳)
- (۱) رواقی
(۲) شکاک
(۳) کلبی
(۴) اپیکوری
- کله ۶- سعادت از دیدگاه زنون چیست؟ (آزاد ۸۳ و ۸۵ و سراسری ۸۴)
- (۱) رفاه اجتماعی
(۲) علم‌اندوزی
(۳) پرهیز از جزم و تصدیق
(۴) رهایی از سخت‌گیری و خشم
- کله ۷- مهم‌ترین وظیفه دولت از دیدگاه ارسطو چیست؟ (آزاد ۸۳ و ۹۰ و سراسری ۸۵)
- (۱) دادن تربیت صحیح به افراد جامعه
(۲) ایجاد رفاه برای شهروندان
(۳) اصلاح عیوب شهروندان و تلقین فضایل نفسانی به آنها
(۴) ایجاد سعادت و سلامت برای مردم
- کله ۸- حکومت‌هایی که در قرن پنجم قبل از میلاد بر شهرهای یونان حاکمیت داشته‌اند، کدام یک است؟ (آزاد ۸۳)
- (۱) اولیگارش‌ی و دموکراسی
(۲) دموکراسی و جمهوری
(۳) اولیگارش‌ی و سلطنتی
(۴) اولیگارش‌ی و دیکتاتوری
- کله ۹- از دیدگاه ارسطو، حکومت برتر کدام است؟ (سراسری ۸۴)
- (۱) الیگارش‌ی
(۲) پادشاهی
(۳) دموکراسی
(۴) تیرانی
- کله ۱۰- «جمهور» یا «جمهوریت» در قاموس اندیشه افلاطون به کدام معناست؟ (سراسری ۸۴)
- (۱) از واژه یونانی «پولیتا» گرفته شده و اصولاً بر اثر دگرگونی معانی واژگان در گذر زمان نمی‌توان معنای دقیق و معادل مناسبی برای آن در نظر گرفت.
(۲) نوعی اجتماع سیاسی و انسانی است که بر اثر پیشرفت تدریجی زندگی اجتماعی بشر به وجود می‌آید.
(۳) همان رژیم سیاسی جمهوری است که در دوره معاصر نیز متعارف است و در مقابل سلطنت می‌باشد.
(۴) هر آیین و منشور سیاسی که سرشت و ماهیت تشکیلات سیاسی را بررسی کند.
- کله ۱۱- در وضعیتی که بین مصالح شهروندان و مصلحت دولت و فرمانروایان تعارض رخ دهد، نظر افلاطون چیست؟ (سراسری ۸۴)
- (۱) اعضای کمون افلاطونی مرجع حل تعارض می‌باشند.
(۲) حاکم باید مصالح اتباع را بر تأمین منافع خود مقدم بدارد.
(۳) چون دولت‌مرد فرهیخته و فیلسوف است؛ نظر و مصالح وی در اولویت است.
(۴) معیار تحقق و نشر فضیلت در جامعه است؛ پس باید ملاحظه کند در کدام یک فضیلت کسب می‌شود.
- کله ۱۲- کدام یک از فلاسفه یونانی هوا را ماده اصلی جهان می‌دانست؟ (آزاد ۸۴)
- (۱) انکسیمنس
(۲) طالس
(۳) آناکسیندر
(۴) دیوژن

- ۱۳- اعتقاد به اصل دگرگونی از کدام دانشمند زیر است؟
 (۱) هراکلیتوس (۲) آناکسیندر (۳) افلاطون (۴) زنون (آزاد ۸۴)
- ۱۴- کدام یک از متفکران زیر نسبت به حکومت خوشبین بودند؟
 (۱) پیرهو (۲) دیوژن (۳) سن توماس آگوستین (۴) سن توماس آکونیاس (آزاد ۸۴)
- ۱۵- چرا ارسطو را عقل سلیم طبقه متوسط دانسته‌اند؟
 (۱) چون جانبدار عدالت توزیعی بود. (۲) چون می‌گفت، مالکیت باید به قدر متناسب توزیع شود. (۳) چون معتقد بود که طبقه متوسط افراط‌گری دموکراسی را تعدیل می‌کند. (۴) چون فکر می‌کرد، طبقه متوسط با میان‌روی اولیگارش‌ی تناسب دارد (سراسری ۸۵)
- ۱۶- از دیدگاه افلاطون، زبان‌هایی که آفت تجمل برای بشر پدید آورده است، کدام یک است؟
 (۱) غرور (۲) تجاوز (۳) شرارت (۴) جنگ (آزاد ۸۵)
- ۱۷- مجموعه‌صفاتی که از دیدگاه افلاطون سازنده فضیلت انسانی هستند، کدام است؟
 (۱) خرد، شجاعت، اعتدال، عدالت (۲) شجاعت، خرد، عدالت نظم (۳) خرد، شجاعت، اعتدال، علم (۴) خرد، شجاعت، عدالت، فضیلت (آزاد ۸۵)
- ۱۸- از دیدگاه ارسطو:
 (۱) همه شکل‌های درست دولت به نوع قانون اساسی نیاز ندارند. (۲) مالکیت و اموال مشترک، همزیستی و همکاری آدمیان را افزون می‌کند. (۳) همه شکل‌های درست دولت به یک نوع قانون اساسی واحد نیازمندند. (۴) مردم با تدوین قانون اساسی، دولت را به وجود آورده‌اند. (سراسری ۸۶ و آزاد ۹۲)
- ۱۹- از اعتقاد ارسطو به میان‌روی و اعتدال، چه چیزی عامل ثبات دولت و نمایانگر تفکر سیاسی - ادراکی او دانسته می‌شود؟ (آزاد ۸۶ و ۸۸ و ۸۹)
 (۱) طبقه متوسط (۲) ضرورت وجود مالکیت (۳) فضیلت‌مندی شهروندان (۴) ساختار اولیگارش‌ی جامعه
- ۲۰- فضیلت از نظر ارسطو، چند نوع است؟
 (۱) عقلی و اخلاقی (۲) عقلی و تجربی (۳) طبیعی و غیرطبیعی (۴) اخلاقی و تجربی (آزاد ۸۶)
- ۲۱- عبارت «انسان میزان همه امور است» گفته کدام فیلسوف یونانی است؟ (سراسری ۸۷)
 (۱) سقراط (۲) جرجیاس (۳) هراکلیتوس (۴) پروتاگوراس
- ۲۲- عقاید کدام مکتب سبب شعار حقوق طبیعی بورژوازی در عصر جدید اروپا شد؟ (سراسری ۸۷)
 (۱) کلبیون (۲) رواقیون (۳) شکاکیون (۴) اپیکوریان
- ۲۳- علت و انگیزه اصلی افلاطون برای توجیه شیوه زندگی اشتراکی پاسداران (فرمانروایان) در جامعه کمال مطلوب وی چیست؟ (سراسری ۸۸)
 (۱) کاشتن بذر شادی و نشاط در قلوب فرمانروایان (۲) از بین بردن ریشه طمع، کینه و خصومت در پاسداران (۳) مقابله با مالکیت خصوصی به‌عنوان مظهر پلیدی، فساد و نفاق (۴) حاکم کردن اصل فضیلت در روابط فرمانروایی و فرمانبرداری
- ۲۴- در بیان نقطه‌نظرهای مشترک میان افلاطون و ارسطو کدام بیان صحیح نیست؟ (سراسری ۹۰)
 (۱) خوبی فقط خاص فرمانروایان است. (۲) ذات بندگان محروم از کمال عقلی است. (۳) هردو حامی نظامی‌اند که دارای سیستم بردگی است. (۴) درباره موقعیت و نقش زن به یکسان نظر داده‌اند.
- ۲۵- اصول اجتناب از تمام دردها و نگرانی‌ها و از هرچه که احتمال دردسر و نگرانی دارد بپرهیز، از نظر کدام یک است؟ (آزاد ۹۰)
 (۱) شکاکیون (۲) کلبیون (۳) اپیکوریان (۴) رواقیون
- ۲۶- از دیدگاه ارسطو هدف و مقصد نهایی دولت چیست؟ (آزاد ۹۰)
 (۱) تأمین زندگی خوب برای شهروندان (۲) تأمین سعادت و رفاه برای شهروندان (۳) تأمین رفاه برای شهروندان (۴) تأمین امنیت برای شهروندان
- ۲۷- عدل از نظر افلاطون کدام است؟ (آزاد ۹۱)
 (۱) قضاوت حاکم (۲) قضاوت مجلس بدله (۳) در برابری (۴) در تناسب

- کله ۲۸- کدام یک از متفکران زیر شک را عامل نیل به حقیقت می‌دانستند؟
 (۱) پیرهو Pyrrho
 (۲) زنون Zenon
 (۳) انکسیندر Anaximander
 (۴) طالس Thales
 (آزاد ۹۱ و ۹۲)
- کله ۲۹- به نظر ارسطو، کدام یک از حکومت‌های زیر قابل عمل نمی‌باشد؟
 (۱) تیرانی
 (۲) موناشری
 (۳) دموکراسی
 (۴) اولیگارشی
 (آزاد ۹۲)
- کله ۳۰- مکتب اپیکوری بر کدام یک از عناصر زیر تأکید دارد؟
 (۱) لذت
 (۲) آزادی
 (۳) عقلانیت
 (۴) بی تفاوتی
 (آزاد ۹۳)
- کله ۳۱- منبع قانون از نظر افلاطون چیست؟
 (۱) تمامی مردم صاحب حق کامل شهروندی
 (۲) در هر کشوری مطابق با قانون اساسی همان کشور
 (۳) شهریار
 (۴) مجلس
 (آزاد ۹۳)
- کله ۳۲- افلاطون در کدام کتاب خود، دولت‌ها را بر پایه رعایت قوانین، و بی توجهی به قانون تقسیم‌بندی و بررسی می‌کند؟
 (۱) جمهور
 (۲) قوانین
 (۳) سیاست‌مدار
 (۴) پروتاگوراس
 (سراسری ۹۷)

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل اول

۱- گزینه «۴» افلاطون و ارسطو توانایی شکننده مسائل مربوط به مالکیت را می‌دانستند. راه‌حل افلاطون این بود که مالکیت خصوصی را برای طبقه حاکم لغو کند و ارسطو در واقع گفت که مالکیت باید به قدرت متناسب توزیع شود و این معنای راستین دولت طبقه متوسط است. پوییتی نمایانگر درک ارسطو از دولت مختلط یا قانون اساسی مختلط بود و اختلاط به ترکیب اولیگارش‌ی و دموکراسی مربوط است؛ یعنی پوییتی نه تنها نیروهای اولیگارش‌ی و دموکراسی را متعادل می‌کند بلکه آن‌ها را در هم فرو می‌برد. درباره افلاطون نیز شکل‌های حکومتی اولیگارش‌ی و دموکراسی با هم مغایرند اما افلاطون از ترکیب میان این دو بهترین حکومت قابل عمل را به وجود آورد؛ بنابراین گزینه‌های (۲) و (۳) غلط می‌باشند.

۲- گزینه «۴» در واقع، کمونیس‌م افلاطونی کوششی بود برای تبلور اندیشه عصر طلایی به سود صاحبان برده، آریستوکرات‌ها و سپاهیان که در دو طبقه بالای آرمان‌شهر قرار دارند؛ تصویری از زندگی خوب و عقلانی برای برده‌داران، بنابراین درست است که هدف افلاطون در کل طراحی یک آرمان‌شهر است اما گزینه (۱) نادرست می‌باشد.

۳- گزینه «۱» همه این چهار مکتب رواقی، اپیکوری، شکاکیون و کلیبیون به جای مفاهیم انتزاعی محض فلسفی بر دو اصل آرامش مطلق روان (Atarxia) و بی‌دردی (Apathia) یا آسایش پرهیز از اندیشیدن تکیه کرده و مباحث اخلاقی را از جدال‌ها و ستیزهای فلسفی مهم‌تر می‌دانستند؛ بنابراین گزینه‌های (۲)، (۳) و (۴) ناقص می‌باشند و گزینه (۱) که چهار مکتب را دربرمی‌گیرد، صحیح می‌باشد.

۴- گزینه «۴» از نظر افلاطون، بهترین حکومت تیموکراسی (فرمانروایی نظامیان) است.

۵- گزینه «۱» مسیحیت شاید ناآگاهانه بسیاری از اصول فلسفه رواقی مربوط به قانون طبیعی، برابری انسان‌ها، نقش حکومت، لزوم عدالت، دولت و اصل مالکیت را پذیرفتند.

۶- گزینه «۴» زنون، بنیانگذار مکتب رواقی، سعادت را در رهایی از سخت‌گیری و خشم می‌دانست.

۷- گزینه «۳» مهم‌ترین وظیفه دولت از نظر ارسطو، اصلاح عیوب شهروندان و تلقین فضایل نفسانی به آنهاست.

۸- گزینه «۱» حکومت‌هایی که در قرن پنجم قبل از میلاد بر شهرهای یونان حاکمیت داشته‌اند، عبارت بودند از: اولیگارش‌ی و دموکراسی.

۹- گزینه «۲» شکل‌های درست قوانین اساسی (حکومت‌ها) از نظر ارسطو، عبارت‌اند از: پادشاهی، آریستوکراسی و پوییتی و حکومت‌های فاسد عبارت‌اند از: تیرانی، اولیگارش‌ی و دموکراسی. ارسطو معتقد است که پادشاهی بهترین شکل حکومت خوب است؛ بنابراین گزینه‌های دیگر جزء حکومت‌های فاسد از نظر ارسطو بوده.

۱۰- گزینه «۴» «جمهور» محصول سال‌های رشد اصلی و نیرومندی فکری افلاطون و نوشته عمده‌ای در فلسفه سیاسی است. در این کتاب سیاست، اقتصاد، فلسفه، اخلاق، تاریخ، فلسفه فراطبیعی و در واقع، اغلب مسائل بشری که در رشد و توسعه زندگی اجتماعی اهمیت دارند، مورد بررسی قرار گرفته است.

۱۱- گزینه «۲» در آرمان‌شهر جمهوری افلاطون نوعی فرمانروایی شکوفا خواهد شد، فرمانروایی که به‌طور مطلق در خدمت منافع جامعه خواهد بود و در طبقه فرمانروا هم به‌طور مطلق این تمایل وجود نخواهد داشت که به زبان شهروندان و به سود خود کار کند؛ بنابراین حاکم مصالح اتباع را بر تأمین منافع خود مقدم می‌دارد.

۱۲- گزینه «۱» آنکسیمنس، آنکسیمندر و طالس از فیلسوفان مکتب ملطی هستند که طالس به‌عنوان بنیان‌گذار این مکتب، آب را ماده اصلی جهان، آنکسیمنس هوا و آنکسیمندر ماده اصلی جهان را نامعین می‌دانست.

۱۳- گزینه «۱» اعتقاد به اصل دگرگونی و تغییر از اندیشه‌های هراکلیتوس است.

۱۴- گزینه «۴» سن توماس آکویناس گفت که اگر که اجتماع باید خوب باشد، حد بالایی از وحدت ضرورت دارد و این به‌معنای لزوم وجود حکومت است او همچنین دولت را عامل هبوط انسان و شرارت ندانست و گفت که قانون طبیعی موجد دولت است و هوادار دولت پادشاهی بود.

۱۵- گزینه «۲» به نظر ارسطو، طبقه متوسط انبار قدرت بوده و به عقل و منطق متمایل تر است، چندان تهیدست نیست که خفیف شود و چندان هم ثروتمند نیست که فاسد شود. ارسطو معتقد بود که مالکیت باید به قدر متناسب توزیع شود و این معنای راستین دولت طبقه متوسط است، طوری که در مورد داشتن آن ستیزه‌ها کاملاً به حداقل برسد. به گفته کاتلین: «ارسطو عقل سلیم طبقه متوسط بود»؛ بنابراین گزینه‌های دیگر غلط می‌باشند.

۱۶- گزینه «۴» از دیدگاه افلاطون، از جمله زبان‌هایی که آفت تجمل برای بشر پدید آورده، جنگ است.

۱۷- گزینه «۱» مجموعه‌صفتی که سازنده فضیلت انسانی هستند از نگاه افلاطون عبارت است از: عدالت، شجاعت رعایت اعتدال و خرد.

۱۸- گزینه «۱» از نظر ارسطو شکل‌های درست دولت، هر کدام قانون اساسی خاص خود را می‌طلبند. نوع قانون اساسی هم به نوبه خود به نوع و کیفیت شهروندان دولت بستگی دارد. موفقیت دولت به این است که قانون اساسی چگونه ترکیب همه شهروندان را به خوبی منعکس کرده است؛ بنابراین گزینه (۳) غلط می‌باشد.

۱۹- گزینه «۱» طبقه متوسط مسلط را عامل ثبات دولت دانستن، نشان‌دهنده تفکر سیاسی بسیار ادراکی ارسطو است؛ بنابراین طبقه متوسط را به عقل و منطق متمایل تر دانسته و آن‌ها را انبار قدرت می‌داند؛ بنابراین گزینه (۳) غلط می‌باشد.

۲۰- گزینه «۱» فضیلت از نظر ارسطو، شامل فضایل عقلی و اخلاقی است.

۲۱- گزینه «۴» پروتاگوراس، به عنوان یکی از بزرگ‌ترین سوفیست‌ها معتقد بود: «انسان معیار همه چیز است، معیار همه چیزهایی که هستند و نیستند»؛ گزینه (۳) نادرست است. جمله معروف هراکلیتوس این است: «در یک رودخانه، نمی‌توانید دوبار پای خود را فروبرید». وی آتش را به عنوان ناموس کائنات معرفی نموده بود.

۲۲- گزینه «۲» رواقیون آیین قانون و حقوق طبیعی را بنیان نهادند و نشان دادند که قانون طبیعی بدون حقوق طبیعی نمی‌تواند وجود داشته باشد و از آن مهم‌تر مفهوم جامعه یگانه بشری را به اروپاییان آموختند. تعلیمات شکاکيون بیش تر خطاب به طبقه فقرا و برای ایشان بوده، کلیون نیز سعادت و فضیلت را در ترک تمام لذات می‌شماردند و ژنده‌پوشی را تبلیغ می‌نمودند؛ بنابراین گزینه‌های (۱) و (۳) غلط می‌باشند.

۲۳- گزینه «۲» علت و انگیزه اصلی افلاطون برای توجیه شیوه زندگی اشتراکی پاسداران (فرمانروایان) در جامعه کمال مطلوب وی، از بین بردن ریشه‌های طمع، کینه و خصومت در طبقه پاسداران بود.

۲۴- گزینه «۳» از نظر افلاطون زنان می‌توانند به کارهای حکومت بپردازند اما ارسطو به کمونیسم افلاطون در مورد زنان حمله کرد.

۲۵- گزینه «۳» اصول اجتناب از تمام دردها و نگرانی‌ها و از هر چه که احتمال دردسر و گرانی دارد بپرهیز، از نظر اپیکوریان است.

۲۶- گزینه «۱» از دیدگاه ارسطو هدف و مقصد نهایی دولت، تأمین زندگی خوب برای شهروندان است.

۲۷- گزینه «۴» عدل از نظر افلاطون در تناسب است.

۲۸- گزینه «۱» پیرهو شک را عامل نیل به حقیقت می‌دانست.

۲۹- گزینه «۱» حکومت تیرانی از نظر ارسطو قابل عمل نمی‌باشد.

۳۰- گزینه «۱» اپیکوری مردم را به لذت بزرگ روحانی و نه جسمانی فرامی‌خواند.

۳۱- گزینه «۳» منبع قانون از نظر افلاطون شهربار، پادشاه و احکام او می‌باشد.

۳۲- گزینه «۳»

فصل دوم

«از اندیشه سیاسی یونان و روم تا افول دستگاه پاپ»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل دوم

- ۱- در اندیشه سیاسی آبا کلیسا یا متفکران مسیحی، گناهکار بودن انسان سبب پیدایی چه چیزی دانسته شد؟ (سراسری ۸۳)
- (۱) تابعیت دولت از کلیسا
(۲) دور شدن انسان‌ها از «شهر خدا»
(۳) بردگی، حکومت، مالکیت خصوصی
(۴) همراهی دولت و کلیسا و آموزه‌ی دو شمشیر
- ۲- در اندیشه سنت آگوستین، منظور از شهر آسمانی و شهر زمینی چیست؟ (سراسری ۸۳)
- (۱) کلیسا، دولت
(۲) نیروهای خیر و شر
(۳) شهر خدا، شهر محل تولد
(۴) فضیلت‌های آخروی، منافع دنیایی
- ۳- قوانین چهارگانه از کیست؟ (آزاد ۸۳)
- (۱) سنت آگوستین (St. Augustinus)
(۲) ارنست آمبروسیوس (St. Ambrosius)
(۳) سن توماس اکویناس (St. Th. Aquinas)
(۴) مونتنسکیو
- ۴- به عقیده سن توماس اکویناس کدام قانون انسان را برمی‌انگیزد تا در جامعه زندگی کند و بنابراین ایجادگر دولت است؟ (سراسری ۸۴)
- (۱) قانون موضوعه
(۲) قانون بشری
(۳) قانون طبیعی
(۴) ترکیب قانون طبیعی و بشری
- ۵- آگوستین از کدام متفکران بیشتر تأثیر پذیرفته است؟ (سراسری ۸۴)
- (۱) افلاطون و مانی
(۲) افلاطون و مسیح
(۳) مسیح و یهود
(۴) مسیح و مانی
- ۶- تشکیل جامعه سیاسی در اندیشه آگوستین معلول وجود کدام ویژگی در شهروندان «شهر خدا» می‌باشد؟ (سراسری ۸۴)
- (۱) عشق‌ورزی به کائنات اعم از اشخاص یا اشیا
(۲) عشق‌ورزی بندگان به خداوند و به یکدیگر
(۳) عشق‌ورزی بندگان به خداوند
(۴) عشق‌ورزی بندگان به یکدیگر
- ۷- به عقیده سن توماس اکویناس، چه چیزی قوانین بشری را عادلانه می‌گرداند؟ (سراسری ۸۵ و ۹۰)
- (۱) توجه به قانون ابدی یا مشیت الهی
(۲) رعایت احکام قانون الهی
(۳) هماهنگی با قانون طبیعی
(۴) هماهنگی با اصول مسیحیت
- ۸- این نظر که عناصر حکومت، قانون و مالکیت معرف یک نظام اخلاقی درجه دوم هستند، مربوط به کدام یک می‌باشد؟ (آزاد ۸۵ و ۹۰)
- (۱) سیسرو
(۲) سنکا
(۳) اکوستین
(۴) اکویناس
- ۹- از دیدگاه سنت آمبروز:
(سراسری ۸۶)
- (۱) همه انسان‌ها نباید تحت قانون طبیعی قرار گیرند.
(۲) بردگی از نتایج هبوط آدم بوده ولی نباید آن را پذیرفت.
(۳) بردگی نهادی مشروع است ولی نمود اجتماعی آن نکوهیده است.
(۴) مالکیت نامشروع است؛ زیرا تملک از آزمندی انسان ریشه می‌گیرد.
- ۱۰- کدام گروه از متفکران اواخر سده‌های میانه در مخالفت با مواضع پاپ، از شاهان جانبداری می‌کردند؟ (سراسری ۸۷)
- (۱) مارسیلیو پادوا، پیر دوبوا، ویلیام اوکام
(۲) هنری کرونا، جیمز ویتروبو، پیر دوبوا
(۳) مارسیلیو پادوا، جیمز ویتروبو، پیر دوبوا
(۴) ویلیام اوکام، اژیدیوس کولانا، ژان پاریس
- ۱۱- از دید کدام اندیشمند، دولت نه محصول شرارت بشری بلکه عالی‌ترین دستگاه انسانی است؟ (سراسری ۸۷)
- (۱) سنکا
(۲) سیسرو
(۳) پولیبیوس
(۴) لوکرتیوس
- ۱۲- کدام متفکر معتقد بود که «مردم باید تابع اقتداری باشند که بر آن نظارتی ندارند، عده کمی باید فرمان دهند وعده بیشتری اطاعت کنند. اگر مردم بر سرنواخت خود حاکم نباشند، صلح و نظم بیشتری خواهند داشت و از نعمت‌ها و برکت‌های خداوند برخوردار خواهند شد؟» (سراسری ۸۸)
- (۱) آگوستین
(۲) ماکیاولی
(۳) هابز
(۴) هرکلیتوس
- ۱۳- کدام متفکر برای سازش عقل و ایمان کوشید و از این راه دین مسیحیت را با فلسفه یونان درآمیخت؟ (سراسری ۸۸)
- (۱) مارتین لوتر
(۲) سیسرو
(۳) توماس اکویناس
(۴) زنون

- ۱۴- رساله مهم سیاسی به نام «اعتراض کلیسایی» مربوط به چه سالی و متعلق به کیست؟
 (۱) ۱۲۸۰ میلادی - توماس آکویناس
 (۲) ۱۳۱۲ میلادی - دانته آلیگیری
 (۳) ۱۳۰۲ میلادی - اژیدیوس کولانا
 (۴) ۱۵۰۹ میلادی - جیمز ویتربو
 (سراسری ۸۹)
- ۱۵- از نظر کدام اندیشمند، عدالت عبارت است از قانون طبیعی و قانون طبیعی همه جا یکسان و ابدی است؟
 (۱) آرشیلوس
 (۲) سیسرو
 (۳) آریستپوس
 (۴) سنت آمبروز
 (سراسری ۸۹)
- ۱۶- کدام متفکر با این عقیده که اطاعت از حکومت افزون بر ضرورت، تکلیفی دینی است، چرا که حکومت برای برائت انسان از گناه برپا شده، دولت قدرتمند روم را به نام اجرا کننده اراده خداوند، ستود؟
 (۱) سن پل
 (۲) سنت آمبروز
 (۳) سن توماس
 (۴) سنت آگوستین
 (سراسری ۸۹)
- ۱۷- کتاب «علل عظمت و انحطاط رومیان» اثر کیست؟
 (۱) مونتسکیو
 (۲) بُدن
 (۳) هابز
 (۴) آگوستین
 (آزاد ۸۹)
- ۱۸- از نظر سنت آگوستین چیزی که انسان‌ها را به شناخت قانون طبیعی در زندگی صلح‌آمیز جهانی قادر می‌کند، چیست؟
 (۱) یکسان شمردن جایگاه کلیسا و دولت
 (۲) پذیرش موقعیت برتر کلیسا بر دولت
 (۳) نیاز مشترک و همکاری در ایمان به خداوند
 (۴) تشکیل مجمع انسان‌های معقول با هدف‌های دوستی
 (سراسری ۹۰)
- ۱۹- کدام یک از مکاتب زیر بر عقاید سیسرو بیشتر تأثیر گذارده است؟
 (۱) شکاکی
 (۲) رواقی
 (۳) کلبی
 (۴) اپیکوری
 (آزاد ۹۱)
- ۲۰- کدام یک از نویسندگان زیر بر قانون ازلی و ابدی خداوند تأکید دارد؟
 (۱) سنت آگوستین
 (۲) سنت گرگوری کبیر
 (۳) سن پل
 (۴) سن توماس آکویناس
 (آزاد ۹۳)
- ۲۱- کدام یک از نویسندگان زیر «بردگی» را کیفر انسان در روی زمین می‌داند؟
 (۱) سن توماس آکویناس
 (۲) افلاطون
 (۳) ارسطو
 (۴) روسو
 (آزاد ۹۳)
- ۲۲- کدام کتاب است که در ۱۵۷۹، مقاومت در برابر شاهان را در صورت نافرمانی آن‌ها از فرمان خداوند، ناتوانی از حفظ پاکی دین و نگهداشت جان و مال مردم، نادیده گرفتن قوانین طبیعی و موضوعه و ظلم شاهان غاصب و نیز شاهان قانونی قابل قبول اعلام کرد؟
 (۱) تاریخ مسائل اسکاتلند
 (۲) «فرانکو گالیا»
 (۳) «دفاع از آزادی در برابر» ستمگران
 (۴) دفاع از کاتولیک
 (سراسری ۹۵)

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل دوم

۱- گزینه «۳» نظر آبابی نخستین کلیسا این بود که بردگی مانند حکومت در نتیجه گناه بشر ضروری شده است. اصل گناهکاربودن انسان‌ها در توضیحات مربوط به مالکیت خصوصی نیز وجود داشت؛ انسان‌ها پس از معصیت و هبوط گرفتار بردگی و مالکیت خصوصی و دولتی شدند؛ بنابراین گزینه‌های (۱) و (۴) نادرست می‌باشند.

۲- گزینه «۲» آگوستین معتقد است که پیکار سیاسی در کائنات نه میان دین و دولت بلکه میان جامعه آسمانی و زمینی است. جامعه آسمانی نماینده خداپرستی و جامعه زمینی نماینده خودپرستی است. جامعه آسمانی از پاکان و برگزیدگان خدا فراهم می‌آید و ابدی است حال آنکه جامعه زمینی خاص گناهکاران و گذراست. این دو گانگی در نهاد آدمیزادگان نیز هست و در آن دو نیروی نیکی و بدی پیوسته با یکدیگر در کشاکشند؛ بنابراین گزینه (۱) که تقابل کلیسا و دولت است، اشتباه می‌باشد. گزینه‌های دیگر نیز به همین دلیل که به تقابل این دو نیروی خیر و شر نپرداخته نادرست هستند.

۳- گزینه «۳» آکویناس گفت، چهار دسته قانون وجود دارد: ۱- ابدی یا بهشت الهی؛ ۲- طبیعی یا بازتاب تدریجی مشیت الهی در عقل؛ ۳- الهی یا احکام دین؛ ۴- بشری یا به‌کار بستن قانون طبیعی یا زندگی اجتماعی.

۴- گزینه «۳» توماس آکویناس چهار دسته قانون را از هم بازشناسی می‌کند: ۱- الهی یا احکام دین؛ ۲- طبیعی یا بازتاب تدریجی مشیت الهی در عقل؛ ۳- قانون ابدی یا مشیت الهی؛ ۴- بشری یا به‌کار بستن قانون طبیعی در زندگی اجتماعی. قانون طبیعی ارائه‌کننده بخشی از قانون ابدی است که انسان به‌عنوان آفریده دارای عقل سهمی از آن دارد. به‌سبب آنکه انسان حیوانی عالی‌تر است، قانون طبیعی او را برمی‌انگیزد در جامعه زندگی کند. گزینه (۲) یعنی قانون بشری غلط است؛ چرا که قانون بشری آن بخشی از قانون طبیعی است که بنا به عقل بشر، به‌صورت مجموعه قوانین یا عرف برای برخورد با مقتضیاتی که انسان در جهان خاکی با آنها روبه‌رو است، به‌کار رفته است.

۵- گزینه «۱» بحث مربوط به دوگانگی ماهیت زندگی آدمی در کتاب «شهرخدا» اثر سنت آگوستین قدیس، تأثیر آموزش‌های مانی را در عقاید وی آشکارا اثبات می‌کند و نیز فلسفه افلاطون در جای‌جای اندیشه و نظریات آگوستین به‌صورت آشکارا نمایان است؛ بنابراین سایر گزینه‌ها نادرست می‌باشند.

۶- گزینه «۳» طبق نظر آگوستین قدیس در شهر زمینی که براساس گناه نخستین در آن حکومت بنا شده است، منافع مادی براساس خودخواهی و خودپرستی می‌باشد و در شهر خدا منافع روحانی بر پایه عشق به خدا یا خداپرستی بنا شده است؛ بنابراین؛ در این سؤال گزینه‌ی (۲) و (۴) غلط می‌باشند.

۷- گزینه «۳» آکویناس قوانین را به چهار دسته تقسیم می‌نمود: ۱- ازلی و ابدی؛ ۲- الهی؛ ۳- طبیعی؛ ۴- بشری. در نگاه آکویناس، قانون بشری برای عادلانه بودن باید با قانون طبیعی مطابق باشد و هرگز با آن مغایرت نداشته باشد. در این راستا، قانون عادلانه بشری باید با عقل وفق داشته، خیر عموم، مشروع باشد و سرانجام اعلان‌شده باشد؛ لذا گزینه‌ی (۱) اشتباه است.

۸- گزینه «۱» از نظر سیسرو، عناصر حکومت، قانون و مالکیت معرف نظام اخلاقی درجه دو هستند.

۹- گزینه «۳» به‌نظر امبروز، همه انسان‌ها تحت سلطه قانون طبیعی قرار دارند؛ پس گزینه‌ی (۱) غلط است. او معتقد بود که بردگی از نتایج هبوط آدم و کفاره گناه است و آن را نهادی مشروع دانست که باید بدون شکایت و شکوه پذیرفت؛ پس گزینه (۲) نیز غلط است اما سنت امبروز با وجود مشروع دانستن نهاد بردگی، نمود اجتماعی آن را نکوهید؛ پس گزینه (۳) صحیح است. گزینه (۴) نیز اشتباه است؛ زیرا امبروز مالکیت را نهادی طبیعی می‌دانست و نه نامشروع.

۱۰- گزینه «۱» اندیشمندانی که در اواخر سده‌های میانه تفکرات ضدپاپ داشتند و در مقابل از شاه‌جانب‌داری می‌کردند، عبارت‌اند از: پیر دوبوا، ژان پاریس، مارسیلیو پادوا، ویلیام اوکام و جان ویکلیف؛ بنابراین در گزینه (۴)، ازندیوس کولانا و در گزینه‌های (۳) و (۲) جیمز ویترو جزء این متفکران نیستند و گزینه‌های غلطی می‌باشند.

۱۱- گزینه «۲» به اعتقاد سیسرو، «دولت نه محصول شرارت بشری بلکه عالی‌ترین دستگاه انسانی است. سنکا در گزینه (۱) که در اصل متفکری اخلاقی بود تا فیلسوفی سیاسی، معتقد بود که پادشاهی قدرتمند می‌تواند نظم را برقرار و حفظ کند، اما جمله مطرح‌شده از آن نماینده اندیشه رواقی، یعنی سیسرو بود؛ بنابراین گزینه (۱) غلط است.

۱۲- گزینه «۱» به نظر سنت آگوستین قدیس، موجودات بشری گناهکار (یعنی همه آدمیان در این جهان) باید تابع اقتداری باشند که هیچ نظارتی بر آن ندارند. انسان باید تابع انسان باشد. عده کمی باید فرمان دهند و عده بیشتری اطاعت کنند. اگر مردم بر سرنوشت خود حاکم نباشند، صلح و نظم را بیشتر خواهند داشت و از این نعمت‌ها و برکت‌ها برخوردار خواهند شد. گزینه‌های (۲)، (۳) و (۴) اشتباه است؛ زیرا آن‌ها بحث خدامحوری را در اندیشه سیاسی خود ندارند و با توجه به اینکه فقط یکی از چهار گزینه آموزه‌های خدامحوری را در اندیشه خود داشت، جواب صحیح را خیلی راحت می‌توان انتخاب نمود.

۱۳- گزینه «۳» خدمت آکوناس به مسیحیت آن بود که در سازش عقل با ایمان کوشید و از این راه دین مسیح را با فلسفه یونان در آمیخت؛ بنابراین گزینه (۲)، یعنی سیسروی رواقی اشتباه می‌باشد.

۱۴- گزینه «۳» رساله سیاسی مهم «اعتراض کلیسایی» در سال ۱۳۰۲ میلادی توسط اژیدبوس کولانا نگارش شد. وی معتقد بود که قدرت روحانی قدرت دنیایی را برقرار می‌کند و درباره آن داوری می‌نماید، هیچ نظمی برقرار نمی‌شود، مگر اینکه اقتدار دنیایی در کنترل اقتدار روحانی باشد. در گزینه (۱) توماس آکویناس متولد ۱۲۲۷ م و متوفی ۱۲۷۴ م بوده؛ پس ۱۲۸۰ م شش سال پس از مرگش است. در گزینه (۲) نیز دانتته آثاری، چون «رساله پادشاهی» و «کمدی الهی» را از خود به جای گذارده است.

۱۵- گزینه «۲» سیسرو معتقد بود که قانون طبیعی قانون اساسی جهان است و برای همه و در همه جا یکسان است و نهایتاً، عدالت را با قانون طبیعی که در همه جا یکسان، تغییرناپذیر، ابدی و برای همگان و همه دولت‌ها الزام‌آور است، یکسان می‌پنداشت. در گزینه (۴) منظور سنت امبروز از عدالت آن بود که شاه یا فرمانروا باید محدود به قوانین دولت باشد. قانونی که امپراتوری وضع می‌کند، خود هم باید تابع همان قانون باشد.

۱۶- گزینه «۱» سن پل درباره تکلیف سیاسی گفت که حکومت نهادی الهی است و اقتدار و تقدس آن را خداوند عطا کرده است. اطاعت از دولت فقط ضرورتی سیاسی نیست بلکه تکلیفی دینی است و بدان سبب باید از آن اطاعت کرد که حکومت برای از بین بردن گناه و جنایت برپا شده است. فرمانروایان نایب خداوند هستند و انسان‌های متقی از آن‌ها ترس ندارند. سن پل گفت: «فضیلت و کمال یا فساد فرمانروا نباید در نظر اتباع بیاید. اگر هم فرمانروا بد باشد، کیفی بر گناهان بشر است»، همچنین وی وضع و حال دولت قدرتمند روم را به نام آنکه اجراکننده اراده خداوند است، ستود.

۱۷- گزینه «۴» کتاب «علل عظمت و انحلال رومیان» متعلق به سنت آگوستین است.

۱۸- گزینه «۲» آگوستین می‌گوید که کلیسا از دولت جداست و دولت فقط در صورتی می‌تواند جزء شهر خدا باشد که در تمام امور دینی از کلیسا تبعیت کند. این موضوع از همان هنگام تاکنون نظر کلیسا را تشکیل داده است و در سراسر قرون وسطی و در مدت رشد تدریجی قدرت پاپ و اختلاف میان پاپ و امپراتور، کلیسای غربی همیشه برای توجیه نظری سیاست خود به اقوال آگوستین قدیس استناد می‌کرد.

۱۹- گزینه «۲» اندیشه سیسرو بیشتر تحت تأثیر اندیشه رواقیون بود.

۲۰- گزینه «۴» آکوناس گفت که چهار دسته قانون وجود دارد که شامل قانون ازلی، طبیعی، الهی و بشری می‌شود.

۲۱- گزینه «۱» آکوناس بردگی را کیفر انسان بر زمین می‌دانست.

۲۲- گزینه «۳» مورونی سیاستمدار، محقق و از بزرگان آیین هیوگنات بود که صاحب کتاب «وویندیسسه کنتداتیرانوس» (دفاع از آزادی در برابر ستمگران) است. وی در این کتاب مسائل فلسفی تعیین‌کننده استدلال ضدشاهی را عمیقاً مورد بررسی قرار می‌دهد. وی در این کتاب که در سال ۱۵۷۹ منتشر شد، مقاومت در برابر شاهان را در صورت نافرمانی آن‌ها از فرمان خداوند، ناتوانی از حفظ پاک‌ی دین و نگهداشت جان و مال مردم، نادیده گرفتن قوانین طبیعی و موضوعه و ظلم شاهان غاصب و نیز شاهان قانونی قابل قبول اعلام کرد.

فصل سوم

«از نوزایی و جنبش‌های دین‌پیرایی تا اندیشه سیاسی انگلستان در سده شانزدهم و هفدهم»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنگوری فصل سوم

- کله ۱- کدام متفکر معتقد بود، شاه حقوق غیرقابل فسخ ندارد و هر زمان هر چند بار که مردم مصلحت بدانند، می‌توانند او را بر کنار کنند یا حتی شاه ستمگر را بکشند؟
(سراسری ۸۳)
- (۱) جان لاک (۲) ژان بُدن (۳) جان میلتون (۴) توماس هابز
- کله ۲- کدام متفکر برای نخستین‌بار، اندیشه سیاسی مدرس‌گرایانه سده‌های میانه را از عرصه زندگی سیاسی کنار گذاشت و سیاست را به بررسی کشاکش‌ها بر سر قدرت و کنترل تحویل داد؟
(سراسری ۸۳)
- (۱) توماس مور (۲) مارتین لوتر (۳) توماس هابز (۴) نیکولوماکیاولی
- کله ۳- معیار تشخیص مشروعیت حکومت‌های پادشاهی شاهانه، دموکراسی و آریستوکراسی از نظر ژان بُدن چیست؟
(سراسری ۸۳)
- (۱) پیروی از قوانین طبیعی (۲) هماهنگی با مفهوم حاکمیت (۳) توجه فرمانروایان به تغییرات طبیعی (۴) سازگاری با طبیعت و فطرت انسان‌ها
- کله ۴- توماس هابز از چه لحاظ با حقوق الهی شاهان مخالفت کرد؟
(سراسری ۸۳)
- (۱) توضیح منشأ دولت (۲) اختیار قانونگذاری (۳) ناتوانی پادشاه در برقراری امنیت (۴) اینکه پادشاه را پیرو احکام خداوند و قوانین طبیعی می‌دانست.
- کله ۵- کدام متفکر می‌گفت در جامعه‌ی درست، آزادی و اقتدار ضد و نقیض نیستند و بنابراین کوشید آزادی فرد و اقتدار دولت را در هم آمیزد؟
(سراسری ۸۳)
- (۱) جان میلتون (۲) ژان ژاک روسو (۳) فریدریش هگل (۴) جان استوارت میل
- کله ۶- خصوصیت عصر روشنگری با کدامین عناصر زیر تأیید می‌شود؟
(آزاد ۸۳)
- (۱) برابری، برادری، آزادی (۲) عقل، برابری، برادری (۳) عقلانیت، آزادی، برابری (۴) آزادی، استقلال، جمهوری
- کله ۷- از نظر توماس هابز، مهم‌ترین ویژگی حاکمیت کدام است؟
(آزاد ۸۳)
- (۱) حفظ قدرت اجرائیه (۲) قدرت وضع قانون (۳) حق قضاوت نهایی (۴) قدرت استبداد
- کله ۸- نظام پارلمانی انگلستان در قرن هفدهم به رشد کدام‌یک از طبقات زیر منجر شد؟
(آزاد ۸۳)
- (۱) اشرافیت (۲) سلطنت مطلقه (۳) بورژوازی (۴) فئودالیتته
- کله ۹- کدام‌یک از متفکران زیر از اصحاب قرارداد اجتماعی هستند؟
(آزاد ۸۳)
- (۱) امانوئل کانت (۲) ژان بدن (۳) هگل (۴) کارل مارکس
- کله ۱۰- علت اینکه فلسفه سیاسی نیکولو ماکیاولی «نو» به‌نظر می‌رسد کدام است؟
(سراسری ۸۴)
- (۱) نظریه سیاسی را از قالب و محتوای مدرس‌گرایی هزار ساله و غایت‌گرایی مطلوب نگر بیرون آورد.
(۲) به طرح ریزی و ارائه روش‌ها و مکانیسم‌های نو در سیاست پرداخت.
(۳) تجربه‌های شخصی او با مسائل نو عصر جدید اروپا بستگی داشت.
(۴) در راستای ناسیونالیسم وحدت‌گرای ایتالیا نظریه‌پردازی کرد.
- کله ۱۱- به عقیده جان لاک، شکل حکومت به کدام عامل بستگی دارد؟
(سراسری ۸۴)
- (۱) تفکیک نسبی قوا (۲) محتوای قرارداد اجتماعی (۳) قانون اساسی دولت‌ها (۴) روش اعمال اقتدار قوه‌ی قانونگذاری
- کله ۱۲- از دیدگاه ماکیاولی ارزش‌ها کدام‌اند؟
(سراسری ۸۴ و ۹۰ و آزاد ۸۵)
- (۱) عظمت، قدرت، ثروت (۲) عظمت، قدرت، شهرت (۳) عظمت، قدرت، فداکاری (۴) عظمت، رفاه، شهرت
- کله ۱۳- پس از رنسانس اندیشه متفکرانی چون ..... خواسته یا ناخواسته راه را برای استقرار «دولت مطلقه» در اروپا فراهم ساخت.
(سراسری ۸۴)
- (۱) افلاطون، ماکیاولی، اشتراوس (۲) هابز، مارکس، ماکیاولی (۳) ماکیاولی، هابز، مونتسکیو (۴) ماکیاولی، بدن، هابز

- کله ۱۴- ژان بدن بیشتر از کدام نویسندگان زیر تأثیر پذیرفته است؟
 (۱) افلاطون (۲) ارسطو (۳) هراکلیت (۴) زنون (آزاد: ۸۴)
- کله ۱۵- اساس مدل فلسفه هابز بر کدام یک از عوامل زیر استوار است؟
 (۱) سیاست و سیاست‌مداری (۲) سیاست و جامعه (۳) فیزیک و هندسه (۴) اقتصاد و اجتماع (آزاد: ۸۴)
- کله ۱۶- جان لاک دولت را جهت حفظ کدام یک از عناصر زیر می‌داند؟
 (۱) مالکیت (۲) امنیت (۳) آزادی (۴) برابری (آزاد: ۸۴)
- کله ۱۷- از منظر جریان اصلی علم و فلسفه سیاسی، چه نامی بر میراث ماکیاولی گذاشته شده است؟
 (۱) ابزارگرایی (۲) مکتب تزویر (۳) ضدیت با اخلاق (۴) واقع‌گرایی سیاسی و پراگماتیسم (سراسری: ۸۵)
- کله ۱۸- کدام اظهار نظر درباره اندیشه سیاسی کالوین صادق نیست؟
 (۱) در دیدگاه‌های سیاسی کالوین فرضیه‌ای راجع به حقوق عامه وجود ندارد. (۲) افکار سیاسی کالوین ماهیت اشرافی دارد. (۳) کالوین به اطاعت مطلق باور داشت. (۴) کالوین هوادار سلطنت موروثی بود. (سراسری: ۸۵)
- کله ۱۹- اندیشه کدام یک از متفکران در دوره مدرن به تشکیل «دولت حداکثری و آزادی حداقلی» می‌انجامد؟
 (۱) بدن (۲) توکویل (۳) روسو (۴) هابز (سراسری: ۸۵)
- کله ۲۰- برپایی قوای سه گانه مقننه، مجریه و قضائیه، اولین بار در دوره مدرن توسط کدام یک از متفکران به ترتیب زمانی طرح شد؟
 (۱) لاک، و مونتسکیو (۲) مونتسکیو و بنتام (۳) پولی بیوس و مونتسکیو (۴) مونتسکیو و جان استوارت میل (سراسری: ۸۵)
- کله ۲۱- مهم‌ترین عنصری که در تشکیل جامعه سیاسی از نظر هابز قرار دارد کدام است؟
 (۱) عدالت (۲) قدرت (۳) اجماع (۴) حاکم (آزاد: ۸۵)
- کله ۲۲- تشخیص‌دهنده خوبی یا بدی حکومت از نظر هابز کدام است؟
 (۱) فرد (۲) حاکم (۳) اجماع (۴) «لویاتان» (آزاد: ۸۵)
- کله ۲۳- کدام یک از نظریه‌پردازان زیر جزء مکتب روشنگری نمی‌باشند؟
 (۱) جان لاک (۲) مونتسکیو (۳) ژان بدن (۴) هگل (آزاد: ۸۵)
- کله ۲۴- توماس هابز در بحث دولت‌ها معتقد است که از دو راه می‌توان به قدرت حاکمه رسید:
 (۱) دولت تأسیسی و دولت اکتسابی (۲) دولت تأسیسی و دولت قانونی (۳) دولت اکتسابی و دولت شرعی (۴) دولت تأسیسی و دولت عرفی (آزاد: ۸۵)
- کله ۲۵- از دیدگاه ماکیاولی نیروهایی که بر حیات بشری حکومت می‌کنند، کدامند؟
 (۱) بخت و شهرت (۲) بخت و فضیلت (۳) فضیلت و قدرت (۴) فضیلت و شهرت (سراسری: ۸۶)
- کله ۲۶- کدام عبارت، صحیح است؟
 (۱) توماس مور با کمونیزم افلاطونی موافق است. (۲) توماس مور در ناکجا آباد خویش، اعتقادی به امور نظامی ندارد. (۳) توماس مور با مالکیت خصوصی در ناکجا آباد خود موافق است. (۴) در ناکجا آباد توماس مور نوعی سوسیالیسم تخیلی وجود دارد. (سراسری: ۸۶)
- کله ۲۷- کدام متفکر گفت همه آن‌ها که مؤمنان واقعی و فرمانبردار مسیح‌اند به پادشاهی خداوند و آن‌ها که مسیحی نیستند به پادشاهی این جهانی یا به قانون تعلق دارند؟
 (۱) ویلیام اوکام (۲) مارتین لوتر (۳) سنت آگوستین (۴) توماس آکوئیناس (سراسری: ۸۶)
- کله ۲۸- کدام یک از متفکران زیر به ذات انسان بیشتر خوش‌بین هستند؟
 (۱) جان لاک (۲) ژان ژاک روسو (۳) مونتسکیو (۴) ژان بدن (آزاد: ۸۶)
- کله ۲۹- کدام یک از عناصر زیر، از عوامل بنیادی و اولیه اصحاب روشنگری محسوب می‌شوند؟
 (۱) عقلانیت، آزادی (۲) انسان‌مداری، آزادی (۳) عقل‌گرایی، انسان‌مداری (۴) عقل‌گرایی، تجربه‌گرایی (آزاد: ۸۶)
- کله ۳۰- کدام نحله مذهبی، حکومت ستیز است؟
 (۱) لوترانیسم (۲) کالوینیسم (۳) کاتولیسیسم (۴) آناباپتیسم (سراسری: ۸۷)

- ۳۱- در اندیشه سیاسی ژان ژاک روسو آزادی واقعی در جامعه مدنی، یعنی اطاعت از قوانین مصوب خود فرد، چه چیزی را تضمین می‌کند؟ (سراسری ۸۷)
- (۱) گرایش به تمایلات خودخواهانه
(۲) تعیین حدود برابری و آزادی انسان‌ها
(۳) گستردگی آزادی‌های سیاسی انسان‌ها
(۴) اطاعت از قوانین آزادی و برابری انسان‌ها
- ۳۲- از نظر ماکیاولی کدام عامل پایه حفظ حکومت شهریاران است؟ (سراسری ۸۷)
- (۱) اقتدار
(۲) ایمان
(۳) نفوذ
(۴) زور
- ۳۳- از نظر ماکیاولی جوهر حکومت چیست؟ (آزاد ۸۷)
- (۱) فرصت‌گرایی
(۲) فساد
(۳) فضیلت
(۴) سودجویی حاکم
- ۳۴- از نظر مارتین لوتر، دین مسیح برای افراد باید چگونه باشد؟ (آزاد ۸۷)
- (۱) تحت تعلیم کلیسا باشد.
(۲) آزادی در انتخاب دین وجود داشته باشد.
(۳) وظیفه حکومت است که مردم را به کلیسا راهنمایی کند.
(۴) با کافران مبارزه شود.
- ۳۵- کدام‌یک از متفکران زیر بر مالکیت خصوصی تأکید دارند؟ (آزاد ۸۷)
- (۱) جان لاک
(۲) هگل
(۳) مونتسکیو
(۴) ژان ژاک روسو
- ۳۶- متفکران عصر روشنگری بیشتر با کدام نهاد مخالف بودند؟ (سراسری ۸۸)
- (۱) مذهب
(۲) کلیسا
(۳) پروتستانتیسم
(۴) نظام پادشاهی
- ۳۷- از نظر توماس هابز هدف و غرض غایی از تأسیس دولت چیست؟ (سراسری ۸۸)
- (۱) تضمین امنیت
(۲) تأمین صلح و آرامش
(۳) حفظ اموال و مالکیت مردم
(۴) فراهم کردن اخلاق و زندگی خوب
- ۳۸- از نظر مونتسکیو بزرگ‌ترین مزیت حکومت انگلستان در زمان او (قرن هجده) چه بوده است؟ (سراسری ۸۸)
- (۱) تفکیک وظایف حکومتی
(۲) تدوین و اجرای قوانین مطلوب
(۳) وجود مجلس قانون‌گذاری قوی و مستقل
(۴) موفقیت در تأمین آزادی و مهار قدرت با قدرت
- ۳۹- کدام‌یک از متفکران زیر به ذات انسان خوش‌بین‌اند؟ (آزاد ۸۸)
- (۱) هابز
(۲) مونتسکیو
(۳) ماکیاولی
(۴) ژان بدن
- ۴۰- عنصر اصلی عصر روشنگری کدام است؟ (آزاد ۸۸)
- (۱) ایمان
(۲) آزادی
(۳) عقل
(۴) فردگرایی
- ۴۱- کدام‌یک از متفکران زیر بر اصل حاکمیت تأکید ویژه دارند؟ (آزاد ۸۸)
- (۱) توماس هابز
(۲) جان لاک
(۳) ماکیاولی
(۴) مونتسکیو
- ۴۲- یکی از ویژگی‌های برجسته اندیشه سیاسی ماکیاولی، کدام است؟ (سراسری ۸۹)
- (۱) موجبیت اقتصادی بود.
(۲) مخالفت با اقتدار مرکزی قدرتمند
(۳) مخالفت با کاربرد بی‌رحمانه زور
(۴) عمل برحسب قواعد اخلاقی و متناسب با وحدت ملی
- ۴۳- کدام عبارت در خصوص نظر توماس هابز و نیکولو ماکیاولی نسبت به «طبیعت انسان»، صحیح است؟ (سراسری ۸۹)
- (۱) هر دو به یک اندازه انسان را شرور و خودخواه می‌دانند.
(۲) نگاه بدبینانه ماکیاولی نسبت به طبیعت انسان در مقایسه با هابز معتدل‌تر است.
(۳) نگاه بدبینانه هابز به طبیعت انسان در مقایسه با نگاه ماکیاولی ملایم‌تر است.
(۴) هر دو به یک اندازه صفات منفی انسان را پرورده‌ی محیط و شرایط زندگی اجتماعی می‌دانند.
- ۴۴- بنا به تعریف ژان بدن، عناصر اصلی جامعه‌ی سیاسی کدامند؟ (سراسری ۸۹)
- (۱) قدرت، اخلاق و دیانت
(۲) حکومت قانونی، خانواده و حاکمیت
(۳) سلطنت، روحانیت و حاکمیت
(۴) قوانین طبیعی، قوانین الهی و حاکمیت سیاسی
- ۴۵- به گمان توماس هابز دلیل‌های سه‌گانه نایمنی انسان به جان خود در وضع طبیعی کدامند؟ (سراسری ۸۹)
- (۱) رقابت، قدرت و طبع بشر
(۲) رقابت، ترس و طبع بشر
(۳) رقابت، ترس و افتخار
(۴) قدرت، افتخار و خودخواهی

کج ۴۶- از نظر ماکیاولی، در کشورهای شرقی در دوره پیش از سرمایه‌داری، دستیابی به حکومت و حفظ آن به ترتیب ..... و ..... بود.

(سراسری ۹۰)

(۴) دشوار - دشوار

(۳) آسان - آسان

(۲) دشوار - آسان

(۱) آسان - دشوار

(آزاد ۹۰ و سراسری ۸۳)

کج ۴۷- جان لاک تشکیلات سیاسی پیشنهادی خود را براساس کدام فرضیه قرار داده است؟

(۲) وضع الهی و قرارداد اجتماعی

(۱) وضع اخلاقی و قرارداد اجتماعی

(۴) وضع انسانی و قرارداد اجتماعی

(۳) وضع طبیعی و قرارداد اجتماعی

(آزاد ۹۱)

کج ۴۸- کدامیک از حقوق زیر از نظر جان لاک مردود است؟

(۴) حقوق زمینی پادشاهان

(۳) حق فردی

(۲) حقوق الهی پادشاهان

(۱) حق طبیعی

(آزاد ۹۳)

کج ۴۹- کدامیک از متفکران زیر را می‌توان از نظر عقاید در مکتب سودجویی (utilitarianism) محسوب کرد؟

(۴) ژان ژاک روسو

(۳) ماکیاولی

(۲) مونتسکیو

(۱) توماس هابز

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکور فصل سوم

۱- گزینه «۳» میلتون گفت، شاه حقوقی غیر قابل فسخ ندارد و هر زمان هر چند بار که مردم مصلحت بدانند می‌توانند او را بر کنار کنند و «کاملاً مطابق حق و قانون است که می‌توان ستمگر را کشت، اعم از اینکه زمامداری غاصب باشد یا وارث مستحق تخت و تاج». او مقاومت در برابر شاه ستمگر را از حقوق و آزادی‌های انسان‌ها دانست و گفت که مقاومت در برابر شاه خواست و اراده خداوند است و او خواسته که فرد در برابر اقتدار شاه مقاومت کند؛ بنابراین گزینه (۱) که به دولت حداقل معتقد است، (جان لاک)، نادرست می‌باشد.

۲- گزینه «۴» فلسفه سیاسی ماکیاولی بدان دلیل که وی نظریه سیاسی را از قالب و محتوای مدرس‌گرایی هزارساله بیرون آورد و از آن مستقل نمود، نو به نظر می‌رسد و ماکیاولی را نخستین نظریه‌پرداز سیاسی عصر جدید می‌دانند. وی تفسیر روحانی و اخلاقی را از سیاست زدود، واقع‌گرایی را جایگزین آرمانگرایی نمود و با معرفی نمودن ذات انسان‌ها به‌عنوان موجوداتی قدرت‌طلب و خودخواه، روش کسب قدرت را دگرگون ساخت؛ بنابراین گزینه (۲) یعنی مارتین لوتر که یکی از رهبران و پیشگامان جنبش فورماسیون است، گزینه نادرست می‌باشد. توماس مور نیز یک اندیشمندی کاملاً آرمانگرا بود.

۳- گزینه «۱» در پادشاهی ستمگرانه، شهروندان قوانین طبیعی را زیر پا می‌گذارند و با مردم آزاد چنان رفتار می‌کند که گویی برده و بنده مطلق‌اند و هر چه دارند، متعلق به اوست. پیروی از قوانین طبیعی و عدم پیروی از آن‌ها معیار تشخیص هر یک از حکومت‌های دموکراسی و آریستوکراسی هم می‌تواند باشد.

۴- گزینه «۱» هابز در توضیح منشأ دولت با نظریه حقوق الهی شاهان مخالفت کرد. هابز نظریه قرارداد اجتماعی را به جای آن نهاد اما برخلاف لاک و نظریه‌پردازان دموکراتیک بعدی، هیچ نظری درباره مجموعه قوانین طبیعی که اقتدار حاکم موظف به رعایت آن و دفاع از آن است، نداشت. قراری را هم که توصیف کرد، بین حکمران و مردم نبود؛ بنابراین گزینه (۴) نادرست می‌باشد.

۵- گزینه «۳» اغلب فیلسوفان سیاسی در بررسی مسئله آزادی و اقتدار، از تعادل و توازن آن دو جانب‌داری می‌کردند. آن‌ها در آزادی فرد و اقتدار دولت، دو نیروی مخالف می‌دیدند و هر یک را برای زندگی خوب ضروری می‌دانستند؛ پس وظیفه خود می‌دیدند که آزادی‌های آرمانی را طرح ریزند، حدود آن‌ها را مشخص کنند و برای حفظ ساختار به‌وجود آمده نهادهای لازم را حفظ کنند اما روسو کوشید آزادی فرد و اقتدار دولت را درهم آمیخته و ترکیب کند. او گفت، در جامعه‌ی درست، آزادی و اقتدار نه تنها ضد و نقیض نیستند بلکه اصول مکملی هستند. در گزینه (۳)، که نزدیک‌ترین پاسخ به گزینه صحیح می‌باشد، هگل پا را فراتر از این می‌گذارد و آزادی فرد را نهایتاً در دولت تعریف می‌کند.

۶- گزینه «۳» خصوصیات عصر روشنگری با عقلانیت، آزادی و برابری تأیید می‌شود که در واقع به همراه رفاه و برادری کمال‌های مطلوب دموکراسی نیز هستند.

۷- گزینه «۲» از نظر توماس هابز مهم‌ترین ویژگی حاکمیت، قدرت وضع قانون است.

۸- گزینه «۳» نظام پارلمانی انگلستان در قرن ۱۷، به رشد طبقه بورژوازی منجر شد.

۹- گزینه «۲» ژان بدن از متفکران اصحاب قرارداد اجتماعی است.

۱۰- گزینه «۱» می‌توان دریافت فلسفه سیاسی ماکیاولی «نو» به‌نظر می‌رسد؛ بدان سبب که ماکیاولی نظریه سیاسی را از قالب و محتوای مدرس‌گرایی هزارساله بیرون آورد و از آن مستقل کرد. او برخلاف اغلب پیشینیان، خود را با طراحی دولت کمال مطلوب و آرمانی مشغول نکرد. وی بیش از آن واقع‌گرا بود که چنین کند و بدین ترتیب ماکیاولی را نخستین نظریه‌پرداز سیاسی عصر جدید نام نهادند. بدین شکل گزینه‌های (۲) و (۴) گرچه جزء اهداف ماکیاولی و روش وی بودند اما پاسخ صحیح برای این سؤال نبوده و نادرست‌اند.

۱۱- گزینه «۴» نخستین عیبی که در وضع طبیعی وجود داشت، این بود که «قانون نوشته، مستقر و شناخته» در آن وجود نداشت؛ پس برای گذاردن قانون لازم است هیئتی قانونگذار به‌وجود آید. این هیئت «قوه مقننه» است که خواه در اختیار یک فرد، خواه افراد بیشتری باشد و خواه همیشه باشد یا در دوره‌های معین به‌وجود آید، در یک اجتماع سیاسی برترین قدرت است. شکل حکومت نیز به روش اعمال اقتدار قوه مقننه بستگی دارد.

۱۲- گزینه «۱» ماکیاولی به‌عنوان اولین نظریه‌پرداز سیاسی مدرن، تعریف جدیدی از فضیلت به‌دست می‌دهد و با تعریف شرح وظایف جدید حکومت برای رسیدن به فضایل سه‌گانه، این فضیلت‌ها را با سه مفهوم عظمت، ثروت و قدرت بازتعریف می‌کند؛ به‌عبارت دیگر، دگردیسی‌های مفهومی فضیلت یکی از اصلی‌ترین مؤلفه‌های گذر از نظریه‌پردازی قرون وسطی در باب سیاست به نظریه‌پردازی سیاسی مدرن توسط ماکیاولی مطرح شده است.

۱۳- گزینه «۴» بعد از رنسانس، متفکران گوناگونی فراخور مقتضیات زمانه خود به طرق گوناگون، راه را برای استقرار «دولت مطلقه» در اروپا هموار نمودند. ماکیاوولی آرزوی وحدت ایتالیای یکپارچه را در تمرکز قدرت در دست حاکمیتی مطلقه جستجو می‌نمود. بدن در آرزوی برقراری صلح در جامعه فرانسه، پادشاهی مقتدر را به‌عنوان راه‌حل ارائه می‌داد و هابز نیز برای گریز از وضعیت جنگ همه علیه همه، یعنی جنگ داخلی در دهه ۱۶۴۰، نسخه حاکمیت مطلقه را در قالب لویاتان پیچید؛ بنابراین در گزینه (۱) افلاطون اندیشمند دوران کلاسیک است، نه پس از رنسانس، در گزینه (۲)، مارکس بحث اقتصاد را به‌عنوان زیربنا مطرح می‌کند و در گزینه (۳) و مونتسکیو به تفکیک قوا نظر دارد و همه نادرست می‌باشند.

۱۴- گزینه «۳» بدن در توصیه به حکمران درباره استفاده از قدرت، نظری تا حدی جدید ارائه می‌کرد. در واقع، او بیشتر توصیه‌ها به فرمانروایان را از ارسطو و ماکیاوولی گرفت اما در پردازش حاکمیت ارزنده‌ترین سهم را داشت. گزینه (۲) صحیح است.

۱۵- گزینه «۳» هابز در جوانی تحت تأثیر فرانسیس بیکن که برانگیزنده او به علوم طبیعی بوده قرار گرفت و مطالعه در علوم طبیعی و فیزیکی رهیافت هابز به سیاست را تعیین کرد. پایه تفکر او ماتریالیستی بود و روش اقلیدس او را جذب کرد. هابز پس از آشنایی با هندسه، آن را به‌دلیل دقت، روش علمی واقعی دانست.

۱۶- گزینه «۱» از نظر جان لاک مهم‌ترین وظیفه دولت، حفاظت از دارایی و مالکیت افراد است.

۱۷- گزینه «۴» ماکیاوولی نظریه سیاسی را از قالب و محتوای مدرس‌گرایی هزارساله بیرون آورد و از آن مستقل کرد؛ از این‌رو ماکیاوولی را نخستین نظریه‌پرداز سیاسی عصر جدید نامیدند. جریان اصلی علم و فلسفه سیاسی، رئالیسم و پراگماتیسم است؛ یعنی واقع‌گرایی و اهل عقل‌بودن؛ بنابراین گرچه سه گزینه دیگر صفات تفکرات و اندیشه ماکیاوولی محسوب می‌شوند اما جزء جریان اصلی علم و فلسفه سیاسی محسوب نمی‌شوند.

۱۸- گزینه «۳» کالوین معتقد بود، چون حکومت زمینی ابزاری آسمانی است؛ فرمانروایان مدنی مقامی خدایی دارند و مردم باید از آن‌ها هم مانند خداوند اطاعت کنند؛ بنابراین در گزینه (۱) کالوین در ژنو حکومتی چندبُعدی به وجود آورد که به همه جنبه‌ها و مراحل زندگی مردم توجه کرد و درباره‌ی آن‌ها مقرراتی وضع نمود؛ پس این گزینه نادرست است. مقررات کالوین به نفع عموم بود و هیچ‌گونه گرایش اشرافی نداشت؛ بنابراین گزینه (۲) نیز نادرست است. در گزینه (۴) نیز باید گفت که کالوین از پادشاهی و دموکراسی نفرت داشت و آریستوکراسی را بهتر از آن دوم می‌دانست؛ بنابراین این گزینه نیز نادرست است.

۱۹- گزینه «۴» دغدغه توماس هابز استقرار نظم و امنیت در انگلستان زمان خود بود که از هرج‌ومرج رنج می‌برد؛ بنابراین برآیند حکومت آرمانی توماس هابز «لویاتان» است؛ یعنی دولتی مقتدر و هراس‌انگیز که انسان گرگ‌صفت و دارای ذات شرور را کنترل کند؛ بنابراین برای کنترل انسان‌های گرگ سرشت، لویاتان اقتدارگرا که دولتی حداکثری است و آزادی حداقلی را در جامعه به‌وجود می‌آورد و در فلسفه سیاسی هابز لازم و ضروری است، وجود دارد. گزینه (۳)، یعنی روسو که یکی دیگر از اصحاب قرارداد اجتماعی است و به اراده عمومی معتقد است، نادرست می‌باشد.

۲۰- گزینه «۱» جان لاک (۱۶۳۲ م) در تقسیم قوا، آن‌ها را به مقننه، اجرایی و فدراتیو تقسیم می‌کند و بعد از آن، مونتسکیو (۱۶۸۹ م) بحث تفکیک قوا را با تقسیم آن‌ها به مقننه، مجریه و اجرایی (قضایی) بسط می‌دهد.

۲۱- گزینه «۲» قدرت از نظر هابز، مهم‌ترین عنصر برای تشکیل جامعه سیاسی و همچنین برای تأمین امنیت است.

۲۲- گزینه «۲» به‌نظر هابز، قانون فرمان حکمران است که اختیار اجرای آن را دارد. حکمران به هیچ‌رو تابع قانون نیست و تشخیص‌دهنده موقعیت است.

۲۳- گزینه «۳» جان لاک، مونتسکیو و هگل، هر سه از متفکران روشنگری هستند.

۲۴- گزینه «۱» هابز معتقد است، دولت‌های مشترک‌المنافع از دو طریق دولت تأسیسی و دولت اکتسابی ایجاد می‌شوند.

۲۵- گزینه «۲» به‌نظر ماکیاوولی، دو نیرویی که بر حیات بشری حکومت می‌کنند عبارت‌اند از: بخت و فضیلت.

۲۶- گزینه «۴» از لحاظ اقتصادی، طرح مور برای «ناکجا‌آباد» خود نمایانگر یک جامعه سوسیالیستی است اما سوسیالیسم او را تخیلی دانسته‌اند. در سوسیالیسم تخیلی مور مالکیت خصوصی باید لغو شود؛ بنابراین گزینه سه غلط است.

۲۷- گزینه «۲» تفکر سیاسی لوتر مبتنی بر دو رهیافتی است که در الهیات او اهمیت دارند: یکی، نظریه دو پادشاهی و دیگری، نظریه تضاد خداوند و شیطان. نظریه دوپادشاهی لوتر با نظریه دیگر او که نژاد بشر در دو پادشاهی متضاد، یعنی پادشاهی خداوند و شیطان تقسیم شده است، پیوند دارد. لوتر نوشت، باید فرزندان آدم و همه انسان‌ها را به دو بخش تقسیم کنیم: آن‌ها که به پادشاهی خداوند تعلق دارند و آن‌ها که به پادشاهی این‌جهانی متعلق‌اند. همه آن‌ها که مؤمنان واقعی و فرمانبردار مسیح‌اند، به پادشاهی خداوند تعلق دارند؛ زیرا در پادشاهی خداوند، مسیح فرمانرواست و آن‌ها که مسیحی نیستند، به پادشاهی این‌جهانی یا قانون تعلق دارند؛ بنابراین گزینه (۳) که بحث مشابه شهر خدا و شهر زمینی سنت آگوستین را مطرح می‌کند گزینه غلطی است.

۲۸- گزینه «۲» چیزی که در تمام آثار روسو می‌توان دید، این نظر است که انسان‌ها خوب به دنیا می‌آیند ولی اجتماع آن‌ها را بد می‌کند. نگاه روسو به انسان بسیار مثبت و خوش‌بینانه است.

۲۹- گزینه «۱» عقلانیت و آزادی از مباحث اصلی دوره روشنگری است.

۳۰- گزینه «۴» آنابابتیست‌ها یا کمونیست مسیحی‌ها نظریات حکومت‌ستیزانه دارند و لوتر و کالوین و کاتولیک‌ها اندیشه‌های ضد حکومتی ندارند؛ پس گزینه‌های (۱)، (۲) و (۳) نادرست می‌باشند.

۳۱- گزینه «۴» روسو معتقد بود بدون برابری، آزادی نیست و آزادی فقط در صورتی تضمین می‌شود که همه انسان‌ها در هوای زندگی‌بخش آزادی نفس بکشند و پیوسته نسبت به اصول حقوق که در بنیاد سازمان سیاسی آن‌ها وجود دارد، صمیمی باشند. آزادی انسان در آن است که از معیارهای عالی اخلاقی پیروی کند، حقوق شهروندان و خود را رعایت نماید، جامعه را یک کل ببیند و کاملاً از دولت اطاعت کند و فقط پس از آن، از آزادی برخوردار خواهد شد. وی معتقد است، اطاعت از قوانین آزادی و برابری انسان‌ها را تضمین می‌کند؛ بنابراین گزینه (۲) نادرست می‌باشد.

۳۲- گزینه «۴» ماکیاولی معتقد بود، انسان‌ها به طبع خودخواه هستند و فقط با زور از آن دست برمی‌دارند؛ بنابراین تنها عامل محافظ حکومت شهریاران، زور است.

۳۳- گزینه «۳» از نظر ماکیاولی، جوهره حکومت فضیلت است.

۳۴- گزینه «۲» لوتر اعتقاد داشت که دین مسیح باید در زمینه آزادبودن افراد در انتخاب دین پدیدار شود.

۳۵- گزینه «۱» جان لاک بر ارزش کار بر روی زمین و مالکیت خصوصی تأکید داشت.

۳۶- گزینه «۲» در دوره نوزایی، انسان دیدگاه دیگری یافت و با اقتدار کلیسایی کشیشان به مبارزه برخاست. روشنفکران با قدرت دیرین کلیسا و اعتقادات آن به مبارزه برخاستند و به‌طور کلی مشروعیت سیاسی - فلسفی کلیسا را در معرض پرسش بی‌سابقه‌ای قرار دادند؛ بنابراین گزینه (۱)، یعنی مذهب نادرست است؛ چرا که بحث بر سر اقتدار کلیسایی در دوره میانه بود و نه مذهب.

۳۷- گزینه «۱» هابز معتقد بود برای برخورداری از امنیت، انسان باید دست از آزادی‌ها و حقوق خود بردارد و فقط به آن آزادی‌هایی که حکمران می‌دهد، عمل کند. هابز عقیده داشت که یگانه هدف دولت فراهم کردن امنیت است. حفظ جان و حمایت از اموال و مالکیت مردم بی‌تردید ارزشمند است. اما این مسئله هم اهمیت دارد که دولت اخلاق و زندگی خوب را نیز پیش ببرد. اما از نظر هابز، خواست و هدف اصلی انسان نگهداشت خود است و آنچه که می‌خواهد بیش از هر چیز از آن اجتناب، کند مُردن است. بدین ترتیب امنیت بزرگ‌ترین خیر و نیکی و ناامنی بزرگ‌ترین شر و بدی است.

۳۸- گزینه «۴» مونتسکیو گفت که فقط یک حکومت وجود دارد که آزادی سیاسی را به‌عنوان «هدفی ویژه» مشخص و معین کرده و در مهار قدرت با قدرت موفق شده است؛ این حکومت انگلستان است؛ بنابراین گزینه (۱) که خیلی شبیه جواب صحیح است، نادرست می‌باشد.

۳۹- گزینه «۲» مونتسکیو به ذات انسان خوش‌بین بود برخلاف هابز و ماکیاولی که ذات انسان را شریر می‌دانستند.

۴۰- گزینه «۳» عنصر اصلی عصر روشنگری، عقل است.

۴۱- گزینه «۱» هابز بر اصل حاکمیت به خصوص حاکمیت مطلق در تبیین دولت تأکید می‌کرد.

۴۲- گزینه «۱» یکی از ویژگی‌های برجسته اندیشه سیاسی ماکیاولی، موجبیت اقتصادی بود. پیش از او، برخی از متفکران درباره منافع اقتصادی به‌عنوان عامل قاطع روندهای سیاسی نوشته بودند اما ماکیاولی بیشتر از آن‌ها این عقیده را مطرح کرد که انسان‌ها عمیقاً تحت تأثیر انگیزه‌های اقتصادی عمل می‌کنند. او می‌گفت، در پشت همه مبارزات در راه آزادی، حکومت بر خود و حقوق انسان‌ها، همیشه تکاپوهای نوعی منافع اقتصادی را می‌توان تشخیص داد؛ بنابراین گزینه (۴) نادرست است؛ زیرا وحدت ملی جزئی از آرزوهای ماکیاولی محسوب می‌شد اما در عمل برحسب قواعد اخلاقی، جزء اندیشه‌های ماکیاولی محسوب نمی‌شد.

۴۳- گزینه «۱» هر دو اندیشمند انسان را ذاتاً موجودی شرور و خودخواه می‌پندارند و هر دو در جلوگیری از بروز ناامنی و برقراری نظم در جامعه، قدرت و اقتدار بی‌چون و چرای دولت را راه‌حل گریز از ذات شرور و خودخواه انسان می‌دانند. در گزینه (۴) اندیشمندانی چون ژان‌ژاک روسو هستند که معتقدند انسان‌ها ذاتاً موجوداتی پاک‌سرشت‌اند و این نهادها و سازمان‌های ساخت دست بشر هستند که آن‌ها را از طبیعت پاک‌سرشت خود دور می‌کنند.

۴۴- گزینه «۲» ژان بَدن جامعه سیاسی را متشکل از حکومت قانونی چندین خانوار و کلیه متعلقات مشترک ایشان به همراه یک حاکمیت فائده می‌داند؛ به عبارت دیگر حکومت قانونی، خانواده و حاکمیت عناصر اصلی جامعه سیاسی از نظر بَدن را تشکیل می‌دهد؛ بنابراین گزینه (۴) که نزدیک‌ترین گزینه به پاسخ صحیح است، نادرست می‌باشد.

۴۵- گزینه «۳» توماس هابز سه علت اصلی رقابت، ترس و افتخار را علل ناامنی انسان در وضع طبیعی معرفی می‌کند. وی علت نخست، (رقابت)، را مسبب سودجویی انسان، علت دوم (ترس) را به‌عنوان عامل حفظ صیانت از نفس، و علت سوم، (افتخار)، را در راستای بلندآوازی‌های سیری‌ناپذیر ذات انسان در وضع طبیعی تحلیل می‌نماید. گزینه‌های دیگر گرچه نزدیک به جواب هستند اما ناقص و غلط می‌باشند.

۴۶- گزینه «۱» از نظر ماکیاولی، در کشورهای شرقی برخلاف دولت‌های اروپایی دستیابی به حکومت، دشوار و حفظ قدرت، آسان است؛ زیرا در این کشورها به‌علت اتحاد و یکپارچگی کشور قائل آمدن بر پادشاه دشوار است ولی بعد از شکست پادشاه، به‌علت اینکه این کشورها ساختاری فئودالی ندارند و تنها از یک ارباب اطاعت می‌کنند، حفظ آن‌ها آسان است. برخلاف کشورهای اروپایی دوران ماکیاولی که ساختار فئودالی داشته و نفوذ و تفرقه بین شاهزادگان و خاندان‌های حکومتگر موجب پیروزی آسان است ولی همین تفرقه و عدم یکپارچگی مانع اصلی حفظ آسان این ممالک بوده است.

۴۷- گزینه «۳» جان لاک تشکیلات سیاسی پیشنهادی خود را براساس دو فرضیه وضع طبیعی و قرارداد اجتماعی توضیح داد.

۴۸- گزینه «۲» حقوق الهی شاهان از دیدگاه جان لاک، مردود است.

۴۹- گزینه «۱» توماس هابز را می‌توان از نظر عقاید در مکتب سودجویی محسوب کرد.

فصل چهارم

«سودمندگرایان و ایده‌آلیست‌ها»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل چهارم

- ۱- فریدریش هگل از چه شکل حکومت جانبداری کرد؟
 (۱) پادشاهی استبدادی
 (۲) حکومت آریستوکراسی
 (۳) پادشاهی مبتنی بر قانون اساسی با عملکرد مطلق
 (۴) دموکراسی، با رعایت تفکیک قوای پیشنهادی هگل
 (سراسری ۸۳)
- ۲- به عقیده هگل کدام دانشمند یکی از چهره‌های تاریخی جهان است؟
 (۱) ارسطو
 (۲) افلاطون
 (۳) سقراط
 (۴) سیسرون
 (سراسری ۸۴)
- ۳- اندیشه‌های هگل پایه‌گذار کدامین شکل زیر است؟
 (۱) کثرت‌گرا
 (۲) وحدت‌گرا
 (۳) استبدادگرا
 (۴) عقل‌ستیز
 (آزاد ۸۴)
- ۴- کدام متفکر معتقد بود قانونگذار هیچ قانونی را برای نخستین بار نمی‌آفریند، بلکه مجموعه قوانین از قبل موجود را باز می‌شناسد، گسترش می‌دهد و بانیان‌های جامعه هماهنگ می‌کند؟
 (۱) ادموند برک
 (۲) فریدریش هگل
 (۳) شارل لویی مونتسکیو
 (۴) ژان ژاک روسو
 (سراسری ۸۵)
- ۵- تمدن‌های مورد بحث هگل عبارتند از:
 (۱) شرقی، رومی، ژرمنی، آفریقایی
 (۲) شرقی، یونانی، رومی، آسیایی
 (۳) شرقی، یونانی، رومی، ژرمنی
 (۴) شرقی، یونانی، آفریقایی، آسیایی
 (آزاد ۸۵)
- ۶- بنیان‌گذار روش و تفکر اثباتی کیست؟
 (۱) آگوست کنت
 (۲) امیل دورکهایم
 (۳) توماس هابز
 (۴) جیمز هرینگتون
 (سراسری ۸۶)
- ۷- ستایش دولت، همچون مظهر تجلی روح ملی، در اندیشه کدام متفکر مطرح شده است؟
 (۱) کارل اشمیت
 (۲) هابز
 (۳) هگل
 (۴) ماکیاولی
 (سراسری ۸۶)
- ۸- بنیان‌گذار و نظریه‌پرداز پوزیتیویسم کدام است؟
 (۱) توماس هابز
 (۲) نیکولو ماکیاولی
 (۳) آگوست کنت
 (۴) هگل
 (آزاد ۸۶)
- ۹- هگل بر پایه‌ی این عقیده که آزادی و مختار بودن فلسفی انسان در شناختن و پیروی او از «ایده» است، آزادی سیاسی انسان را در چه چیز می‌داند؟
 (۱) محدود کردن قدرت دولت
 (۲) پی‌جویی سعادت و شادمانی
 (۳) شناخت حرکت دیالکتیکی ایده
 (۴) تابعیت انسان از دولت و پذیرش نهادهای آن
 (سراسری ۸۷)
- ۱۰- جامعه مدنی کدام است؟
 (۱) فراتر از دولت
 (۲) بخش خصوصی دولت
 (۳) محدوده بین فرد و دولت
 (۴) دولت و توده
 (آزاد ۸۷)
- ۱۱- کدام یک از متفکران زیر در چارچوب پوزیتیویسم محسوب نمی‌شوند؟
 (۱) هگل
 (۲) آگوست کنت
 (۳) ماکیاولی
 (۴) توماس هابز
 (آزاد ۸۸)
- ۱۲- غایت و هدف یک قانونگذار از دیدگاه بنتام چیست؟
 (۱) رفاه مردم
 (۲) سعادت مردم
 (۳) امنیت مردم
 (۴) آزادی مردم
 (آزاد ۹۰)
- ۱۳- تمدن‌های مورد بحث هگل کدام است؟
 (۱) شرقی، یونانی، رومی، ژرمنی
 (۲) یونانی، رومی، شرقی، آسیایی
 (۳) شرقی، رومی، یونانی، آفریقایی
 (۴) شرقی، یونانی، ژرمنی، آمریکایی
 (آزاد ۹۰)
- ۱۴- کدام یک از متفکران زیر را باید ایده‌آلیست دانست؟
 (۱) روسو
 (۲) مارکس
 (۳) بُدن
 (۴) هگل
 (آزاد ۹۳)

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل چهارم

۱- گزینه «۳» هگل در اصل و اساس پادشاهی مطلق را می‌خواست. او می‌گفت: دولتی کاملاً رشد یافته که دولتی به کل عقلانی باشد، دولت پادشاهی مبتنی بر قانون اساسی است. هگل معتقد بود پادشاهی به هر شکل برای حکومت ضروری است. همه‌ی شکل‌های دیگر حکومت لزوماً ناقص‌اند. بنابراین با این تعریف گزینه یک یعنی پادشاهی استبدادی گزینه‌ی غلط است.

۲- گزینه «۳» هگل، سقراط را به‌عنوان چهره‌ی تابناک تاریخی و قهرمان جهان خود معرفی می‌کند. گرچه هگل از فلسفه‌ی سیاسی افلاطون بسیار استفاده می‌کند و دیالکتیک را به تقلید از او در ساختار فلسفی خود بنا می‌نهد اما گزینه دو غلط می‌باشد.

۳- گزینه «۲» به‌نظر هگل زندگی سیاسی مستلزم وحدت و یگانگی است و منطق‌گرایی یگانگی را نابود می‌کند. برای حفظ وحدت و یگانگی مردم همیشه باید خود را تابع مقاصد دولت کنند.

۴- گزینه «۲» هگل گفت: قوانین اصول عام فعالیت دولت را تعیین می‌کنند و آن‌ها را قوه‌ی قانونگذاری می‌گذارد. اما هیچ قانونگذاری، هیچ قانونی را برای نخستین بار نمی‌آفریند، زیرا قوانین از قبل وجود دارند. وظیفه‌ی قانونگذار آن است که مجموعه‌ی قوانین از قبل موجود را بازشناسد، گسترش دهد و آن را با نیازهای تازه‌ی جامعه هماهنگ کند.

۵- گزینه «۳» تمدن‌های مورد بحث هگل در طول تاریخ عبارت‌اند از: شرقی، رومی، یونانی و ژرمنی.

۶- گزینه «۱» آگوست کنت روش تفکر اثباتی را پایه‌ریزی کرد و مهم‌ترین رساله او تحت نام «دروس فلسفه اثباتی» بین سال‌های (۱۸۴۲-۱۸۳۰) به رشته تحریر در آمد. وی عقیده دارد که معرفت و دانش بشر در راه تکاملی سه مرحله یا منزل را پیموده است: مرحله نخست، مرحله زندگی مذهبی است، مرحله دوم، مرحله فلسفی است و مرحله سوم که انسان در پی کسب قوانین حاکم بر پدیده‌ها است نه علت آن.

۷- گزینه «۳» تأکید هگل بر ملت‌ها همراه با تصور خاص وی از آزادی، ستایش او را نسبت به دولت توضیح می‌دهد و این جنبه مهمی از فلسفه سیاسی اوست. بنابر نظر هگل دولت تجلی روح است و روح ضرورتاً در دولت محقق گشته و ذاتاً آزاد است. بنابراین گزینه دو یعنی هابز که خالق اثر لویاتان یا دولت حداکثری است غلط می‌باشد.

۸- گزینه «۳» بنیان‌گذار و نظریه‌پرداز پوزیتیویسم آگوست کنت است.

۹- گزینه «۴» هگل گفت وقتی مردم دانستند چیزی به‌نام ایده وجود دارد و دولت و نمادهای آن تجلی این جهانی یا مادی ایده هستند، وقتی که خود را تابع دولت و نهادهای آن دانستند و آنها را پذیرفتند در این صورت آزاد هستند. هگل همچنین معتقد بود که هدف و مقصود انسان پی‌جویی سعادت یا شادمانی نیست بلکه به وجود آوردن آزادی است؛ پس گزینه دو غلط است.

۱۰- گزینه «۳» جامعه مدنی محدوده بین فرد و دولت است.

۱۱- گزینه «۱» هگل برخلاف پوزیتیویست‌ها دانش را امری تاریخی و در پیوند با ویژگی‌های اجتماعی می‌داند.

۱۲- گزینه «۲» غایت و هدف یک قانونگذار از دیدگاه بنتام سعادت مردم است.

۱۳- گزینه «۱» تمدن‌های مورد بحث هگل عبارت‌اند از: شرقی، یونانی، رومی و ژرمنی.

۱۴- گزینه «۴» هگل جزء متفکران ایدئالیست در اندیشه سیاسی است.

فصل پنجم

«متفکران سیاسی قرن بیستم»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل پنجم

- ۱- کدام نظریه و مکتب به همکاری و همیاری میان انسان‌ها اعتقاد دارد؟ (سراسری ۸۳)
- (۱) فاشیسم (۲) آنارشیسم (۳) سوسیالیسم (۴) لیبرالیسم
- ۲- کدام متفکر معتقد بود که توزیع ثروت به مکانیسم بازار بستگی دارد و نتیجه‌ی اقدامات آگاهانه‌ی انسان نیست و بنابراین نمی‌توان آن را عادلانه یا ناعادلانه دانست؟ (سراسری ۸۳)
- (۱) جان رالز (۲) رابرت نوزیک (۳) میلتون فریدمن (۴) فریدریش هایک
- ۳- اندیشه‌های سیاسی که در مقابل ارزش‌هایی مانند اقتدار و برابری، به آزادی تقدم کامل و ترجیح می‌دهد و می‌کوشد حوزه‌ی آزادی فردی را به حداکثر رسانده، عرصه‌ی اقتدار عمومی را حداقل کند و نوعاً دولت را خطر اصلی برای آزادی فرد می‌داند. (سراسری ۸۳)
- (۱) لیبرالیسم (۲) لیبرالیسم نو (۳) لیبرتاریانیسم (۴) کمونیتاریانیسم
- ۴- مکتب فرانکفورت کدام یک از نظریه‌پردازان زیر را همراه است؟ (آزاد ۸۳)
- (۱) لیبرالیسم نو (۲) چپ نو (۳) پست مدرنیسم (۴) راست نو
- ۵- مارکس عقاید خود را با نگارش کدام کتاب از فلسفه به ماتریالیسم تاریخی تغییر می‌دهد؟ (سراسری ۸۴)
- (۱) ایدئولوژی آلمانی (۲) آنتی دورینگ (۳) مسئله یهودیت (۴) انتقاد بر برنامه گوتار
- ۶- از دیدگاه شومپتر آزادی در دموکراسی‌های جدید، آزادی ..... است. (سراسری ۸۴)
- (۱) توده (۲) نخبگان (۳) اکثریت جامعه (۴) قوه مقننه
- ۷- کدام اندیشه و عمل سیاسی، با ایدئولوژی دموکراتیک و دکترین حاکمیت عمومی مخالف است و اعلام می‌کند که ضرورتی طبیعی، روش دیکتاتوری را اجتناب ناپذیر می‌سازد؟ (سراسری ۸۴)
- (۱) فاشیسم (۲) مارکسیسم (۳) میلیتاریسم (۴) مارکسیسم - لنینیسم
- ۸- اثبات‌گرایان سیاسی در قرن بیستم در کدام کشور زیر جایگاه اصلی پیدا کردند؟ (آزاد ۸۴)
- (۱) فرانسه (۲) انگلستان (۳) ایتالیا (۴) آمریکا
- ۹- چارلز مریام متعلق به کدام مکتب فکری است؟ (آزاد ۸۴)
- (۱) شیکاگو (۲) وین (۳) فرانکفورت (۴) اکسفورد
- ۱۰- عقاید ژوزف شومپتر Schumpeter بیشتر با کدام یک از نحله‌های فکری زیر همراه است؟ (آزاد ۸۴)
- (۱) سوسیال دموکراسی اروپای غربی (۲) سوسیال دموکراسی به مفهوم کائوتسکی (Kautzkey) (۳) لیبرال دموکراسی (۴) نخبه‌گرایی
- ۱۱- عقاید پاره‌تو (Pareto) با کدام یک از نویسندگان زیر نکته اشتراک دارد؟ (آزاد ۸۴)
- (۱) مونتسکیو (۲) توماس هابس (۳) ژان بدن (۴) ماکیاوولی
- ۱۲- در کدام یک از رسالات مارکس، تغییر جهت او از ماتریالیسم تاریخی مشهود است؟ (آزاد ۸۴)
- (۱) مسئله یهودیت (۲) ایدئولوژی آلمانی (۳) آنتی دورینگ Anti- during (۴) انتقاد بر برنامه گوتار
- ۱۳- مشهورترین سخنگوی ضد تجدیدنظر طلبی عقاید مارکس و انگلس کدامند؟ (آزاد ۸۴)
- (۱) ادوارد برنشتاین Bernstein (۲) کارل کاتسکی (۳) اگوست بیل Bebel (۴) لنین
- ۱۴- کدام اندیشه «عدالت» را براساس «استحقاق داشتن» تعریف کرد؟ (سراسری ۸۵)
- (۱) جان راولز (۲) رابرت نوزیک (۳) مایکل اوکشات (۴) فریدریش هایک

- ۱۵- مفهوم «آزادی مثبت» از دیدگاه آیزیا برلین، با کدام مفهوم پیوند دارد؟
 (۱) خودسروری انسان (۲) آزادی از مداخله دیگران (۳) رهایی از مداخله دیگران (۴) رهایی از بند نفس اماره (سراسری ۸۵)
- ۱۶- خاستگاه اولیه اندیشه‌های نخبه‌گرایی (الیتسیم) در قرن بیستم کدام کشور بود؟
 (۱) آلمان (۲) ایتالیا (۳) اتریش (۴) هلند (سراسری ۸۵)
- ۱۷- این عقیده که هر چه تضادهای سرمایه‌داری آشکارتر و حادث‌تر شود، پرولتاریا آگاهی طبقاتی بیشتری خواهد یافت و رزمنده‌تر خواهد شد، با عقاید کدام متفکر همخوانی ندارد؟
 (۱) انگلس (۲) پلخانف (۳) لنین (۴) مارکس (سراسری ۸۵)
- ۱۸- کدام یک از مفاهیم زیر از جمله مفاهیم اصلی فاشیسم و ناسیونال سوسیالیسم بشمار می‌رود؟
 (۱) جغرافیا گرایی و داروینیسیم اجتماعی (۲) خردگرایی و دولت یکه‌تاز (۳) ملت‌گرایی و وطن پرستی افراطی (۴) نژادپرستی و اصالت سرزمین (سراسری ۸۵)
- ۱۹- کدام متفکر معتقد بود توزیع ثروت به مکانیسم بازار بستگی دارد، نتیجه اقدامات مردم نیست و بنابراین نمی‌توان آن را عادلانه یا ناعادلانه دانست؟
 (۱) فریدریش هایک (۲) جان رالز (۳) کارل مارکس (۴) موری راتبارد (سراسری ۸۵)
- ۲۰- کدام یک از گرایش‌های فکری میان دو مکتب کمونیسم و لیبرالیسم مشترک است؟
 (۱) دین در جامعه کارکرد مثبت ندارد. (۲) دولت منشأ شر اجتماعی است. (۳) علم حلال همه مشکلات بشری است. (۴) سیر حرکت جهان تکاملی و قانونمند است. (سراسری ۸۵)
- ۲۱- کدام یک از احزاب سیاسی غربی با اهداف دولت رفاه بیشتر همساز است؟
 (۱) لیبرال دموکرات (۲) سبز (۳) سوسیال دموکرات (۴) سوسیالیست (آزاد ۸۵)
- ۲۲- مکتب شیکاگو از کدام مکاتب زیر تأثیر پذیرفته است.
 (۱) زان بدن (۲) هگل (۳) افلاطون (۴) ماکیاولی (آزاد ۸۵)
- ۲۳- از نظر روبرت میشلز، دولت کدام است؟
 (۱) تأمین‌کننده آزادی (۲) ضد آزادی (۳) بی‌طرف (۴) ناظر بر مسایل اقتصادی و عدالت (آزاد ۸۵)
- ۲۴- کدام یک از نظریه‌پردازان زیر روش دموکراتیک غربی را برای سازماندهی توده‌ها توصیه می‌کند؟
 (۱) کارل کاتسکی (۲) ادوارد برنشتاین E. Bernstein (۳) لنین (۴) روزا لوکزامبورگ (آزاد ۸۵)
- ۲۵- کدام جریان فکری معاصر در حوزه اقتصادی، آزادگرا ولی در حوزه‌های اخلاقی، فرهنگی و اجتماعی، محافظه کار است؟
 (۱) راست نو (۲) چپ نو (۳) لیبرالیسم (۴) محافظه کاری (سراسری ۸۶)
- ۲۶- مهمترین منبع تبلیغات و سوء استفاده‌ی فاشیست‌ها، کدام است؟
 (۱) یهود ستیزی (۲) بحران‌های جوامع مارکسیستی (۳) بحران‌های نظام لیبرالیستی (۴) کسب عظمت و افتخار برای ملت (سراسری ۸۶)
- ۲۷- کدام یک از اندیشه‌ها و یا مکاتب زیر به دموکراسی نزدیک‌تر است؟
 (۱) آنارشیسیم (۲) الیتسیم (۳) پراگماتیسم (۴) مارکسیسم (سراسری ۸۶)
- ۲۸- دلیل عمده‌ی مخالفت اندیشمندان محافظه کار با عقل‌گرایی چیست؟
 (۱) بی‌توجهی عقل‌گرایان نسبت به احساسات و هیجانات آدمی (۲) ناتوانی عقل‌گرایان در درک امور ماوراءالطبیعی و مذهبی (۳) جایگزینی عقل انتقادی با عقل ابزاری توسط عقل‌گرایان در دوران مدرن (۴) تلاش عقل‌گرایان در آرمان‌سازی، انتزاع‌گرایی و برنامه‌ریزی و کنترل همه‌ی امور (سراسری ۸۶)
- ۲۹- از نظر ویلفردو پارتو، رفتار منطقی کدام است؟
 (۱) نتیجه‌ای عینی بدهد. (۲) ابتدا، در ذهن شکل بگیرد. (۳) عقل آن را تأیید کند. (۴) عین و ذهن به یک نتیجه برسد. (آزاد ۸۶)

- ۳۰- پاره‌تو در درجه اول از کدام متفکر زیر تأثیر پذیرفته است؟
 (۱) توماس هابس (۲) نیکولو ماکیاولی (۳) ژان بدن (۴) سررابرت فیلمر (آزاد: ۸۶)
- ۳۱- روبرت میشلز کدامین رابطه را مهم‌ترین اصل در جامعه و حکومت می‌داند؟
 (۱) سازمان و سیاست (۲) جامعه و سیاست (۳) قدرت و سیاست (۴) سازمان و قدرت (آزاد: ۸۶)
- ۳۲- نظام لیبرال دموکراسی و سرمایه‌داری ایالات متحده توسط کدام‌یک از متفکران زیر به نقد کشیده شده است؟
 (۱) ژوزف شومپتر (۲) ویلفردو پاره‌تو (۳) رایت میلز (۴) هارلد لاسکی (آزاد: ۸۶)
- ۳۳- پراگماتیسم یا مکتب عمل‌گرایی ابتدا، در کدام‌یک از نحله‌های فلسفی زیر نمایان شد؟
 (۱) لیبرالیسم کلاسیک (۲) لیبرالیسم نیوانگلند (۳) الیتیزم (Elitism) ابتدای قرن بیستم (۴) فاشیسم ایتالیا (آزاد: ۸۶)
- ۳۴- مکتب شیکاگو در مدل خود تأثیر از کدام‌یک از متفکران زیر پذیرفته است؟
 (۱) ماکیاولی (۲) هابس (۳) افلاطون (۴) شکاکون (آزاد: ۸۶)
- ۳۵- از نظر رابرت دال اندیشمند آمریکایی، نظام سیاسی ایالات متحده کدام شکل را دارا است؟
 (۱) الیگارش (۲) دموکراسی نمایندگی (۳) لیبرال دموکراسی (۴) پولیارشی (آزاد: ۸۶)
- ۳۶- کدام یک از متفکران سوسیالیست پیش‌بینی‌هایی که در بیانیه کمونیستی شده را از حقیقت دور می‌دانستند؟
 (۱) لنین (۲) پلنخانف Plechanov (۳) کارل کارتسکی K. Kautzky (۴) ادوارد برنشتاین E. Bern Stein (آزاد: ۸۶)
- ۳۷- بنیاد دیالکتیک منفی از کیست؟
 (۱) هور کهایمر (۲) آدورنو (۳) مارکوزه (۴) مارکس (آزاد: ۸۶)
- ۳۸- کدام‌یک از نویسندگان زیر هم به آثار شبست و هم به نیلیست مشهور شدند؟
 (۱) سن‌سیمون (۲) دیدرو (۳) میخائیل باکونین (۴) کروپاتکین (آزاد: ۸۶)
- ۳۹- میشل فوکو در تحلیل ماهیت قدرت، بیشتر بر روی کدام عامل تأکید دارد؟
 (۱) ایدئولوژی‌های حاکم (۲) سلطه و عملکردهای دولت (۳) حاکمیت حقوقی و قانونی (۴) تشکیلات و نهادهای دولتی (سراسری: ۸۷)
- ۴۰- فردریش هایک فیلسوف سیاسی معاصر از کدام اندیشمند تأثیر پذیرفته است؟
 (۱) هگل (۲) بنتام (۳) ادموند برک (۴) توماس هابز (سراسری: ۸۷)
- ۴۱- کدام متفکر کثرت‌گرا نیست؟
 (۱) هانا آرنت (۲) رابرت دال (۳) کارل اشمیت (۴) یورگن هابرماس (سراسری: ۸۷)
- ۴۲- مخالفت با نظریه و میدان ندادن به امور انتزاعی به آراء کدام اندیشمند تعلق دارد؟
 (۱) یوزف استالین (۲) مایکل اکشات (۳) گئورگ لوکاچ (۴) ژان فرانسویس لیوتار (سراسری: ۸۷)
- ۴۳- کدام اصل را می‌توان به مثابه مبنای هستی‌شناختی ایدئولوژی لیبرالیسم ذکر کرد؟
 (۱) اصالت فرد (۲) آزادی عقیده (۳) اصالت قانون (۴) تفکیک جامعه و دولت (سراسری: ۸۷)
- ۴۴- کدام گزینه مربوط به مبانی نظری مارکسیسم کلاسیک نیست؟
 (۱) تکیه بر بینش موجبیت باوری (۲) تعبیر از روابط تولید به مثابه روبنا (۳) نقش تعیین‌کنندگی زیربنا نسبت به روبنا (۴) تعمیم قوانین دیالکتیک به طبیعت و جامعه هر دو (سراسری: ۸۷)
- ۴۵- کدام یک از مکاتب و عقاید زیر با لیبرالیسم همراه‌تر است؟
 (۱) محافظه کاری (۲) مرکانتلیسم (۳) نخبه‌گرایی (۴) مارکسیسم (سراسری: ۸۷)
- ۴۶- کدام‌یک از مکاتب زیر بر آزادی فردی بیشتر تأکید دارند؟
 (۱) آنارشیزم (۲) لیبرالیسم (۳) دموکراسی (۴) هومانیزم (آزاد: ۸۷)
- ۴۷- تأثیر پوزیتیویسم قرن بیستم بیشتر در کدام‌یک از کشورهای زیر پدید آمد؟
 (۱) اطریش (۲) ایتالیا (۳) انگلستان (۴) فرانسه (آزاد: ۸۷)

- ۴۸- قانون آهنین الیگاری از کیست؟
 (۱) روبرت میشلز (میخلز) (۲) موسکا (۳) پاره‌تو (۴) سارتوری (آزاد: ۸۷)
- ۴۹- کدام یک از مکاتب زیر به کثرت‌گرایی عقیده دارد؟
 (۱) لیبرالیسم (۲) سوسیال لیبرالیسم شرقی (۳) کمونیسم (۴) دموکراسی (آزاد: ۸۷)
- ۵۰- کدام یک از مکاتب زیر با نظام کمونیسم همراه‌تر است؟
 (۱) محافظه‌کاران (۲) لیبرالیسم (۳) نیهیلیسم (۴) مرکانتلیست (آزاد: ۸۷)
- ۵۱- کدام یک از مکاتب زیر بر فایده‌گرایی تأکید دارند؟
 (۱) الیتسم (۲) پراگماتیسم (۳) فاشیسم (۴) کمونیسم (آزاد: ۸۷)
- ۵۲- کدام یک از متفکران زیر بر اصل دموکراسی تأکید بیشتری دارند؟
 (۱) برن اشتاین Bernstein (۲) لنین (۳) کارل کاتسکی Kautzki (۴) تروتسکی (آزاد: ۸۷)
- ۵۳- کدام یک از مکاتب زیر بیشتر بر سازمان تأکید دارند؟
 (۱) آنارشلیسم (۲) الیتسم (۳) مارکسیسم (۴) لوتران (آزاد: ۸۷)
- ۵۴- روش «دیرینه‌شناسی» میشل فوکو در پی کشف چیست؟
 (۱) منشأ گفتمان - سخن
 (۲) ذهنیت مبتنی بر مفاهیم و مقولات فردگرایانه
 (۳) حقیقت بیرونی و مستقل از شرایط تفسیری و تاریخی
 (۴) شرایط پدیداری و وجودی گفتمان - سخن و انتشار آن در سطح جامعه و مناسبات اجتماعی (سراسری: ۸۸)
- ۵۵- از نظر ویلفر دوباره تو، ارکان حکومت تمام گروه‌های حاکمه بر اساس کدام عامل شکل می‌گیرد و استمرار می‌یابد؟
 (۱) ترکیب دو عنصر «تبلیغات» و «فریب» به یک اندازه
 (۲) ترکیب دو عنصر «زور» و «اعتقاد» مردم به یک اندازه
 (۳) ترکیب دو عنصر «زور» و «اعتقاد» مردم با تقدم زور بر اعتقاد
 (۴) ترکیب دو عنصر «زور» و «اعتقاد» مردم با تقدم اعتقاد بر زور (سراسری: ۸۸)
- ۵۶- کدام متفکر می‌گفت «با از بین بردن آزادی اقتصادی نمی‌توان به آزادی سیاسی دست یافت، سوسیالیسم که در جستجوی برابری است، آزادی را قربانی می‌کند و به آزادی هم دست نمی‌یابد»؟
 (۱) رابرت نریک (۲) فردریش هایک (۳) میلتون فریدمن (۴) هانا آرنت (سراسری: ۸۸)
- ۵۷- کدام مجموعه فکری بر پایه این اندیشه است که انسان انگیزه طبیعی برای همکاری دارد، اما استقرار قدرت سیاسی روند این همکاری خود به خود را خنثی کرده است؟
 (۱) فاشیسم (۲) کمونیتاریانیسم (۳) آنارکو کاپتالیسم (۴) آنارشلیسم (سراسری: ۸۸)
- ۵۸- جمله «تاریخ گورستان نخبگان است» از کیست؟
 (۱) موسکا (۲) ماکیاولی (۳) میشلز (میخلز) (۴) پاره‌تو (آزاد: ۸۸)
- ۵۹- کدام یک از متفکران زیر بر سازمان تأکید دارند؟
 (۱) موسکا (۲) پاره‌تو (۳) روبرت میشلز (۴) ماکیاولی (آزاد: ۸۸)
- ۶۰- از نظر روبرت میشلز کدام حکومت بهتر است؟
 (۱) استبدادی (۲) دموکراسی (۳) تیرانی (۴) الیگاری (آزاد: ۸۸)
- ۶۱- از نظر موسکا چند طبقه در جامعه وجود دارد؟
 (۱) دو (۲) سه (۳) یک (۴) دو طبقه اصلی و یک میانه (آزاد: ۸۸)
- ۶۲- کدام یک از نظام‌های زیر بیشتر انتقادپذیر هستند؟
 (۱) دموکراسی (۲) الیگاری (۳) سلطنتی (۴) لیبرال (آزاد: ۸۸)
- ۶۳- پراگماتیسم بیشتر با کدام یک از انواع حکومتی زیر هم‌خوانی دارد؟
 (۱) الیتسم (۲) ايسولوتیسم (۳) دموکراسی (۴) فاشیسم (آزاد: ۸۸)
- ۶۴- هارولد لاسول متعلق به کدام مکتب است؟
 (۱) نیویورک (۲) شیکاگو (۳) فرانکفورت (۴) وین (آزاد: ۸۸)

- ۶۵- از نظر سارتوری لیبرالیسم آمریکا مطابق با کدام یک از انواع حکومتی است؟
 (۱) الیکارشی (۲) پولیارشی (۳) مونارشی (۴) دموکراسی غیرمستقیم (آزاد ۸۸)
- ۶۶- کدام دسته از آنارشیست‌ها، دولت را عامل وحشت و قدرت آنها را غیرقانونی و بدون پشتیبان توده می‌دانند؟
 (۱) کمونیستی (۲) کارکردگرا (۳) دسیسه‌جو (۴) فردگرا (آزاد ۸۸)
- ۶۷- دموکراسی از نظر «گائتانو موسکا» یعنی چه؟
 (۱) نظام مردم سالار که توده حاکمیت داشته باشد. (۲) نظام مردم سالار که خواست اکثریت اعمال شود. (۳) وهم و خیال (۴) حکومت فرزندانگان (آزاد ۸۸)
- ۶۸- کدام متفکر مهمترین و معروفترین سخنگوی تجدید نظر طلبی در مارکسیسم است؟
 (۱) لنین (۲) برنشتاین (۳) کائوتسکی (۴) تروتسکی (سراسری ۸۹)
- ۶۹- به نظر آنارشیست‌ها، انسان از چه صفتی برخوردار است؟
 (۱) نیک طبع و اجتماعی (۲) شریر و فردگرا (۳) شریر و بدذات (۴) آشوبگر و هرج و مرج طلب (سراسری ۸۹)
- ۷۰- کدام اندیشمند، فوکو را یک محافظه‌کار که منکر طرح عقلانیت مدرنیته است، می‌خواند؟
 (۱) هورکهایمر (۲) جان راولز (۳) هابرماس (۴) لیوتار (سراسری ۸۹)
- ۷۱- از نظر آنارشیست‌ها، عامل اصلی تضاد در جامعه چیست؟
 (۱) روابط اقتصادی (۲) قوانین و مقررات دولتی (۳) سازمان‌ها و نهادهای رسمی (۴) زور و فشار دولت بر فرد (سراسری ۸۹)
- ۷۲- مالکیت طبیعی و مالکیت حقوقی، در نظریه کدام متفکر درباره عدالت مطرح شده است؟
 (۱) رالز (۲) دورکین (۳) نزدیک (۴) فریدمن (سراسری ۸۹)
- ۷۳- مهم‌ترین زمینه مطالعات «روبرت میشلز» کدام است؟
 (۱) رابطه بین توده و حاکم (۲) ویژگی‌های توده (۳) رابطه بین سازمان و سیاست (۴) قدرت و سیاست (آزاد ۸۹)
- ۷۴- کدام یک از نویسندگان زیر، اصطلاح علمی «تئوری انتقادی» را مطرح و ارائه کرد؟
 (۱) تئودور آدورنو (۲) هربرت مارکوزه (۳) امانوئل کانت (۴) ماکس هورکهایمر (Horkheimer) (آزاد ۸۹)
- ۷۵- کدام یک از نویسندگان زیر بر دموکراسی توأم با سوسیالیسم تأکید دارد؟
 (۱) رابرت دال (۲) ژوزف شومپتر (Schumpeter) (۳) جونی سارتوری (۴) کارل مارکس (آزاد ۸۹)
- ۷۶- کدام یک از نظریه پردازان زیر، سوسیالیسم بدون دموکراسی را یک فریب می‌داند؟
 (۱) کارل کارتسکی (Kautsky) (۲) ادوارد برنشتاین (Bernstein) (۳) تروتسکی (۴) روزا لوکزامبورگ (آزاد ۸۹)
- ۷۷- جذابیت و گیرایی کدام نظریه را چنین می‌دانند که در مورد واقعیت‌های به ظاهر مستحکم و اعتقادات پذیرفته شده، سرسختانه پرسش و تردید می‌کند، بر گفتمان، بحث و دموکراسی تأکید دارد و با هرگونه سلسله مراتب سیاسی و اجتماعی مخالفت می‌ورزد؟
 (۱) مارکسیستی (۲) آنارشیستی (۳) لیبرتاریانستی (۴) پست مدرنیستی (سراسری ۹۰)
- ۷۸- کدام یک از نویسندگان زیر در علم سیاست بیشتر بر مبارزه تأکید دارد؟
 (۱) هارولد لاسول (۲) جان دیویی (۳) هارولد لاسکی (۴) ویلیام جیمز (سراسری ۹۱)
- ۷۹- از نظر ژان بودریار:
 (۱) نظریه مارکسیستی دارای ارزش، اعتبار و رویکرد غیرفرهنگی است.
 (۲) تمام انواع نیازهای انسان همواره نتیجه یا معلول ساختارهای مبادلاتی یا نتیجه یا معلول کُد (رمز) مصرف هستند.
 (۳) تنها راه چالش و ستیز در برابر سلطه ارزش نمادین، محو مفهوم واقعیت و استنباطی بیولوژیک از جهان است.
 (۴) این تصاویر و نشانه‌ها نیستند اغوا یا فریفتگی را در دنیای مدرن اعمال و تحمل می‌کنند. (دکتری ۹۱)
- ۸۰- کدام متفکر گفت دموکراسی‌ها ممکن است توتالیتار باشند در حالی که حکومت‌های اقتدارگرا ممکن است لیبرال باشند و آزادی شخصی را حفظ کنند زیرا در موکراسی اصل فرمانروایی اکثریت و آموزه‌ی حاکمیت عمومی آن را خطرناک می‌کند؟
 (۱) رونالد دورکین (۲) فریدریش هایک (۳) مایکل اوکشات (۴) رابرت نزدیک (سراسری ۹۲)

- ۸۱- کدام اندیشمند از عمل‌گرایی لیبرالیسم که گاهی با سوسیال دموکراسی در هم می‌آمیزد، حمایت می‌کند؟
 (۱) ریچارد درورتی (۲) ژاک دریدا (۳) توماس جفرسن (۴) ژان فرانسوا لیوتار (دکتری ۹۲)
- ۸۲- به عقیده گرامشی برقراری سوسیالیسم نیازمند چیست؟
 (۱) انقلاب فرهنگی (۲) انقلاب سرمایه‌داری (۳) رقابت آزاد (۴) مشروعیت (آزاد ۹۲)
- ۸۳- میشل فوکو در روش «دیرینه‌شناسی» در پی کشف چه چیزی بود؟
 (۱) کشف شرایط پدیداری و وجودی گفتمان - سخن و انتشار آن در سطح جامعه و مناسبات اجتماعی
 (۲) تفحص در ذهنیت بنیانگذار مفاهیم و مقولات به جهت فردی
 (۳) رابطه میان صورت‌بندی‌های گفتمانی و حوزه‌های غیرگفتمانی
 (۴) ارتباط میان دانش و سیاست (آزاد ۹۲)
- ۸۴- نقد پوزیتیویسم بخشی از نظریه چالشی یا انتقادی اندیشمندان مکتب ..... به‌شمار می‌آید.
 (۱) گشتالت (۲) شیکاگو (۳) فرانکفورت (۴) هلیسم (آزاد ۹۲)
- ۸۵- بحران مشروعیت در نگاه یورگن هابرماس تجلی چه امری است؟
 (۱) ناکارایی عقلانیت ابزاری و نادیده انگاری عقلانیت ارتباطی
 (۲) ناکارایی عقلانیت ارتباطی یا کنش تفاهمی
 (۳) تخصصی نشدن حوزه عمومی سیاست
 (۴) عدم حاکمیت مطلق فلسفه پوزیتیویستی یا تحصلی (آزاد ۹۲)
- ۸۶- از نظر بنیان‌گذار چپ نو (فرانکفورت)، کدام‌یک از عناصر زیر بیشتر باعث از بین بردن سعادت انسان‌ها شده است؟
 (۱) دولت (۲) مذهب (۳) از خود بیگانگی (۴) کالاهای لوکس (آزاد ۹۳)
- ۸۷- نظر آنارشیبست‌ها درباره انسان کدام است؟
 (۱) اجتماعی - نیک‌سرشت
 (۲) گوشه‌گیر - بی تفاوت
 (۳) آزاد - نیک‌سرشت
 (۴) اجتماع ستیز - آزادمنش (آزاد ۹۳)
- ۸۸- از نظر چارلز مریام مهم‌ترین عنصر در سیاست کدام است؟
 (۱) عدالت (۲) حاکمیت (۳) نظارت (۴) قدرت (آزاد ۹۳)
- ۸۹- از نظر ژان پل سارتر، عبارت صحیح کدام است؟
 (۱) آزادی و برابری یکی تلقی می‌شود.
 (۲) مخالف بودن با پرولتاریایی کردن انسان‌ها
 (۳) احتمال پیدایش جامعه بی‌طبقه
 (۴) موافق بودن ماتریالیسم تاریخی با آزادی اندیشه و عمل (دکتری ۹۴)

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل پنجم

۱- گزینه «۲» آنارشسیسم قوانین دولت‌ها را سرچشمه تعرض و منشأ شر اجتماعی تلقی می‌کند و به همین دلیل خواستار از میان رفتن همه دولت‌ها به معنای امروزی آنهاست و به جای آن هوادار همکاری داوطلبانه می‌باشد. باید توجه داشت که آنارشسیسم بر خلاف آنچه که متداول است، هرج و مرج طلب نیست و جامعه‌ای بدون نظم آرزو نمی‌کند، بلکه به نظامی می‌اندیشید که نتیجه‌ی همکاری آزادانه افراد باشد که بهترین شکل آن ایجاد گروه‌های خود مختار است؛ زیرا آنارشسیست‌ها عقیده دارند که انسان ذاتاً اجتماعی است. بنابراین گزینه سه که سوسیالیسم است و بر نظام اشتراکی تأکید دارد، گزینه‌ای نزدیک به جواب صحیح اما غلط می‌باشد.

۲- گزینه «۴» به نظر هایدک فرایند بازار نه عادلانه است نه غیر عادلانه، زیرا نتایج عمدی و پیش‌بینی شده نیستند، بلکه متکی به مجموعه‌ای از شرایطاند که هیچ کس آن‌ها را در کلیتشان نمی‌شناسد» بنابراین تقاضای عدالت از فرایند بازار به نظر هایدک «اشکارا بیپوده و عبث» است. اما در گزینه‌ی یک، جوهر اندیشه راولز عدالت به مشابه انصاف است، پس گزینه‌ی غلط است.

۳- گزینه «۳» لیبرتاریانیسم اندیشه‌ای سیاسی است که تقدم آزادی را بر ارزش‌هایی چون اقتدار و برابری ترجیح می‌دهد و کوشش آن به حداکثر رساندن حوزه‌ی آزادی فردی در مقابل عرصه‌ی اقتدار عمومی است و دولت را به‌عنوان خطر اصلی آزادی فرد معرفی می‌کند. بنابراین گزینه دو که بیشتر در حوزه اقتصاد و آزادی اقتصادی پافشاری دارد و دغدغه آن عدم دخالت دولت در سازماندهی اقتصاد است، گزینه‌ی غلطی است.

۴- گزینه «۲» مکتب فرانکفورد متأثر از دیدگاه‌های چپ نو است.

۵- گزینه «۱» مفاهیمی که مارکس در کتاب ایدئولوژی آلمانی (۱۸۴۶) در خصوص رابطه ذهن و عین و عملکرد نیروی کار مولد انسان به‌عنوان زیر بنای تحول تاریخی عنوان کرده است، در مقابل نظریه‌ی ماتریالیست‌های فلسفی «خام اندیش» استدلال کرده بود، در این راستا که انسان جهان واقع را در عین حال که از آن تأثیر می‌پذیرد، شکل می‌بخشد. بنابراین ایدئولوژی آلمانی جزء آثار اومانستی مارکس جوان به‌شمار نمی‌رود بلکه اصول اندیشه ماتریالیسم تاریخی نخستین بار در همین کتاب عرضه می‌شود. بنابراین گزینه دو غلط است. کتاب آنتی دورینگ نخستین جمع بندی «منظم» یعنی دترمینیستی و اکونومیستی نظرات مارکس محسوب می‌شود.

۶- گزینه «۲» شومپتر آزادی را وسیله‌ای می‌داند که در نوع حکومت دموکراسی‌های جدید باعث روی کار آمدن نخبگان جامعه در رقابت برای به‌دست گرفتن قدرت می‌شود. از اینرو دموکراسی‌های جدید در حقیقت نهایتاً نخبگان جامعه هستند که قدرت تصمیم سازی را در مسایل عمده سیاسی و اقتصادی جامعه به‌دست می‌گیرند.

۷- گزینه «۱» فاشیسم با ایدئولوژی دموکراتیک و دکترین حاکمیت عمومی مخالف است و اعلام می‌کند که ضرورتی طبیعی، روش دیکتاتوری را اجتناب ناپذیر می‌سازد.

۸- گزینه «۳» فلسفه اثبات‌گرایی اگرچه در فرانسه و توسط آگوست کنت پایه‌گذاری شد ولی اثبات‌گرایی سیاسی در قرن بیستم در ایتالیا جایگاه اصلی خود را پیدا کرد.

۹- گزینه «۱» چارلز مریام بنیان‌گذار مکتب شیکاگو است.

۱۰- گزینه «۴» در یک تقسیم‌بندی از دموکراسی، یک گونه از آن را که نخبه‌گرایی و رقابتی یا نمایندگی باشد، دموکراسی شومپتری نام نهاده‌اند.

۱۱- گزینه «۴» پاره‌تو که متأثر از ماکیاولی است عقیده دارد که پایه‌های حکومت تمامی گروه‌های حاکمه با ترکیبی از زور و اعتقاد مردم شکل می‌گیرد و مستحکم می‌شود.

۱۲- گزینه «۲» مارکس در سال ۱۸۴۵ در رساله «ایدئولوژی آلمانی» مواضع خود را تغییر داده و تا حدودی روند عقاید خود را مستحکم می‌کند. او در این مرحله از فلسفه به ماده و ماتریالیسم تاریخی روی آورده و بدین ترتیب از ایده‌الیسم آلمانی دور می‌شود.

۱۳- گزینه «۱» معروف‌ترین و مهم‌ترین سخنگوی تجدیدنظر طلبی را باید ادوارد برنشتاین دانست.

۱۴- گزینه «۲» رابرت نوزیک مهم‌ترین نظریه‌ی خود در زمینه‌ی فلسفه سیاسی یعنی نظریه عدالت اقتصادی خودش را «نظریه‌ی استحقاق entitlement theory» نامیده است. نظریه‌ی استحقاق نوزیک در مورد عدالت اقتصادی شامل سه اصل است: اصل اول عدالت در تملک است که تجویز می‌کند چگونه شخصی می‌تواند مالک چیزی شود که قبلاً نداشته است. اصل دوم اصل عدالت در انتقال است که مشخص می‌کند چگونه فردی می‌تواند به صورت مشروع مالک چیزی شود که قبلاً مالکش شخص دیگری بوده است و اصل سوم تصحیح بی‌عدالتی را تجویز می‌کند.

۱۵- گزینه «۱» آزادی مثبت در نظریه‌ی برلین چند معنا دارد؛ اولاً به معنای خود مختاری فردی است، ثانیاً به مفهوم عمل بر حسب مقتضیات عقل است و ثالثاً به معنای حق مشارکت در قدرت عمومی به کار رفته است. گزینه‌ی دو و سه معنای آزادی منفی در نظریه‌ی برلین را می‌رساند که غلط می‌باشند.

۱۶- گزینه «۲» اوضاع و احوال ایتالیا در بین دو جنگ جهانی و نظام پارلمانی ضعیف آن، خاستگاهی مناسب برای تئوری پردازان حکومت نخبگان قرار گرفت. این کار ابتدا توسط نویسنده‌ای شکاک و مایوس از عملکرد لیبرالیسم یعنی «گائتانوموسکا» تهیه و قالب بندی شد. بنابراین گزینه‌ی یک غلط می‌باشد.

۱۷- گزینه «۳» بر خلاف نظریه مارکس در مورد خود جوشی آگاهی طبقاتی، لنین بر ضرورت القاء آگاهی طبقاتی به درون طبقه کارگر به وسیله روشنفکران تأکید می‌کرد. لنین لازمه‌ی آموزش طبقه کارگر، استفاده از انضباط سازمانی و کنترل حزبی را ضروری می‌دانست. مخالفان و منشویک‌ها این برداشت لنین را به درستی مخالف اندیشه مارکس می‌دانستند و به خطرات قبضه کردن بی‌موقع و زودرس قدرت، یعنی قبل از بلوغ شرایط عینی و اقتصادی، اشاره می‌کردند و به همین دلیل بود که لنین به «والنتارنیسم» متهم شد. مارکسیست‌هایی چون پلخانف، آگاهی طبقاتی را حاصل مشارکت طبقه کارگر در مبارزه و خود جوش می‌دانستند. بنابراین گزینه ۲ غلط است.

۱۸- گزینه «۲» ساختار و استخوان بندی فاشیسم و ناسیونال سوسیالیسم بر شش مفهوم که از داخل به هم پیوند خورده و ساختمانی واحد را می‌سازد استوار می‌باشد که این مفاهیم شش گانه عبارتند از: ۱- خردستیزی ۲- داروینیسم اجتماعی ۳- ملت‌گرایی ۴- دولت فراگیر (یکه تاز) ۵- اصل رهبری و ۶- نژاد پرستی که بیشتر در ناسیونال سوسیالیسم جای دارد. بنابراین گزینه ۲ هر دو مفهوم درست می‌باشد و سه گزینه‌ی دیگر فقط یکی از دو مفهوم بکار رفته‌اش درست می‌باشند پس گزینه‌های غلط می‌باشند.

۱۹- گزینه «۱» فریدریش هایک معتقد بود توزیع ثروت به مکانیسم بازار بستگی دارد، نتیجه اقدامات مردم نیست و بنابراین نمی‌توان آن را عادلانه یا ناعادلانه دانست.

۲۰- گزینه «۳» میان دو مکتب کمونیسم و لیبرالیسم این موضوع مشترک است که علم حلال همه مشکلات بشری است.

۲۱- گزینه «۳» بیشتر دولت‌های اروپایی پیرو احزاب سوسیالدموکراسی هستند.

۲۲- گزینه «۴» در واقع باید گفت که مریام، بینان‌گذار مکتب شیکاگو آیین ماکیاولی را با عقاید فروید درهم آمیخت. بینان‌گذار این مکتب بر سنت ماکیاولی تأکید داشتند و بر این اساس جامعه را به دو گروه نخبگان و توده تقسیم می‌کردند.

۲۳- گزینه «۲» از نظر روبرت میشلز اصولاً ذات هر سازمانی از جمله دولت ضد آزادی است.

۲۴- گزینه «۲» برنشتاین از تجدیدنظرطلبان مارکسیسم بود و بر استفاده از روش‌های دموکراتیک غربی برای سازماندهی توده‌ها تأکید داشت.

۲۵- گزینه «۱» جریان فکری راست نو در حوزه‌ی اقتصادی آزادگرا ولی در حوزه‌های اخلاقی، فرهنگی و اجتماعی محافظه کار است چپ نو مثل مکتب فرانکفورت نگرش انتقادی به اقتصاد آزادگرا دارد. بنابراین گزینه ۲ غلط می‌باشد.

۲۶- گزینه «۳» ارنست نولته معتقد است که ضعف‌های نظام لیبرال و هرج و مرج اقتصادی که در بطن آن نهفته است و انقلاب روسیه از یک طرف و بحران‌های اقتصادی و سیاسی ناشی از جنگ جهانی اول از طرف دیگر، پایه‌های نظام فاشیسم را مستحکم نموده و جاذبه‌های کاذب خود را به‌عنوان تنها چاره‌ی مشکلات موجود ارائه کرد. بنابراین گزینه چهار که یکی از اهداف اعلانی نظام فاشیسم بود، غلط است.

۲۷- گزینه «۳» مکتب عمل‌گرایی (پراگماتیسم) که بر واقعیت‌ها تأکید دارد در فلسفه لیبرالیسم نیوانگند قرن نوزدهم ظاهر شده و متروک ماند/ مکتب عمل‌گرایی قرن بیستم به فلسفه لیبرالیسم نیوانگند جانی تازه داد و بین نظریه‌های دموکراسی کهنه‌تر و نظریه‌های جدید آن یعنی تئوری‌های نخبگان و دموکراسی پلی کشید. بنابراین گزینه یک که به فردگرایی افراطی نظر دارد و گزینه‌ی دو که جامعه را به دو قسمت عام و خاص (نخبه) تقسیم می‌کند و همچنین گزینه‌ی چهار که یک نوع زندگی اشتراکی را مدنظر دارد گزینه‌های غلطی می‌باشند.

۲۸- گزینه «۴» محافظه کاران خود را اهل تمیز و هوادار عقل سلیم و واقع بین دانسته و با هر گونه طرح و اندیشه‌ی خیالی و انتزاعی برای ایجاد دگرگونی‌های عمیق در جامعه و سیاست مخالف بوده و اجرای چنین طرح‌هایی را ناممکن می‌پندارند. آنان هرگونه تلاش برای تحقق آرمان شهر را مصیبت بار می‌شمارند. محافظه کاران به ویژه آرا و استدلال‌های خود را بر تجارب ملموس تاریخی استوار می‌سازند، و از همین رو ضد عقل‌گرایی انتزاعی و غیر تاریخی‌اند. بنابراین دیگر گزینه‌ها غلط هستند.

- ۲۹- گزینه «۴» رفتار منطقی به‌نظر پاره‌تو رفتاری است که هم از نظر عینی و هم از نظر ذهنی به یک نتیجه برسد.
- ۳۰- گزینه «۲» پاره‌تو تحت تأثیر ماکیاولی، انسان‌ها را به دو گروه روباه (هوشمندان) و شیران (شجاع‌ها) تقسیم می‌کند. پاره‌تو که متأثر از ماکیاولی است، عقیده دارد که پایه‌های حکومت تمامی گروه‌های حاکمه با ترکیبی از زور و اعتقاد مردم شکل می‌گیرد.
- ۳۱- گزینه «۱» زمینه مطالعات میشلز در درجه اول، رابطه بین سازمان و سیاست است.
- ۳۲- گزینه «۳» رابرت میلز نظام لیبرال‌دموکراسی و سرمایه‌داری آمریکا را به نقد کشیده است.
- ۳۳- گزینه «۲» مکتب عمل‌گرایی در فلسفه لیبرالیسم نیوانگلند قرن نوزدهم ظاهر شد. این مکتب در قره بیستم به لیبرالیسم نیوانگلند جانی تازه داد.
- ۳۴- گزینه «۱» بنیان‌گذار مکتب شیکاگو بر عقاید ماکیاولی تأکید داشتند و بر این اساس جامعه را به دو گروه اصلی نخبگان و توده تقسیم می‌کردند.
- ۳۵- گزینه «۴» از نظر رابرت دال نظام خصوصی آمریکا خصوصیات نظام پولیاریشی را دارند. یعنی نظامی مبتنی بر تعدد و تکثر منابع قدرت.
- ۳۶- گزینه «۴» برنشتاین از متفکران سوسیالیسم است که مسائلی را که در بیانیه کمونیستی پیش‌بینی شده بود دور از حقیقت می‌دانست.
- ۳۷- گزینه «۲» آدرنو بنیان‌گذار دیالکتیک منفی است، او اعتقاد دارد که تنها بهره‌مندی از دیالکتیک منفی است که می‌تواند انسان را به خودآگاهی سازنده برساند و اسباب تغییرات بنیادی را فراهم آورد.
- ۳۸- گزینه «۳» در نیمه دوم قرن نوزدهم مفهوم نیهیلیسم در روسیه درباره آنارشییست‌ها و تروریست‌ها همزمان به کار می‌رفت. برای مثال معروف‌ترین آنارشییست‌های این زمان در روسیه که به نیهیلیسم معروف شده بودند، میخائیل باکونین بود.
- ۳۹- گزینه «۲» میشل فوکو معتقد است برای تحقق ماهیت قدرت نباید بر بنای قانونی حاکمیت یا تشکیلات دولت و ایدئولوژی‌های حاکم توجه کرد، بلکه می‌بایستی سلطه و عملکردهای قدرت، از جمله ایجاد شکل‌های تبعیت را مورد توجه قرار داد. بنابراین طبق توضیحات گزینه‌های یک و سه غلط می‌باشند.
- ۴۰- گزینه «۳» ادموند برک پدر محافظه‌کاری تأثیر بسزایی در اندیشه‌های هابک داشته است. به‌طور کلی هابک درباره‌ی توانایی عقل و حدود تفحص عقلانی و نظری در نظم خودجوش اجتماعی عقیده‌ای محافظه‌کارانه دارد. در نظر او نظم اجتماعی حاصل عمل ناآگاهانه و طراحی شده‌ی انسان است. مفهوم نظم خودجوش پایه‌ی گرایش‌های سنتی و محافظه‌کارانه‌تر اوست. بپتیهام فایده‌گراست و تأثیری آنچنانی بر اندیشه‌های هابک نداشته است پس گزینه دو غلط است.
- ۴۱- گزینه «۴» هانا آرنت، رابرت دال، کارل اشمیت جزء اندیشمندان کثرت‌گرایند. اما هابرماس جزء متفکران مکتب چپ نو یا انتقادی می‌باشد.
- ۴۲- گزینه «۲» مخالفت با نظریه و میدان‌ندادن به امور انتزاعی و تفکرات ضد عقل‌گرایی جزء صفات محافظه‌کاران می‌باشد و مایکل اوکشات به‌عنوان یک اندیشمند محافظه‌کار در دفاع از سنت و تجربه که دو صفت لاینفک محافظه‌کاری است با صفات نامبرده مخالفت نمود. یوزف استالین یک مارکسیست روسی است، لوکاچ یک مارکسیست فلسفی محسوب می‌شود و لیوتار نیز یک اندیشمند پست مدرن می‌باشد. بنابراین گزینه‌های یک، سه و چهار غلط می‌باشند.
- ۴۳- گزینه «۱» از دید لیبرالی، فرد بر جامعه و مصلحت فردی بر مصلحت اجتماعی اولویت دارد. در حقیقت، لیبرالیسم نه‌تنها ایدئولوژی سیاسی بلکه نوعی راه زندگی است. به این معنا، لیبرالیسم از آغاز همزاد و همراه سکولاریسم، مدرنیسم، اختیار باوری، بازار آزاد، رقابت کامل، فردگرایی، مشارکت سیاسی، نظام نمایندگی، عقل‌گرایی، ترقی خواهی و علم‌گرایی بوده است. در لیبرالیسم فرد و غایات او اصل و نهادهای اجتماعی از جمله دولت وسایل تأمین آن‌هاست. اصالت فرد و عقل‌گرایی به‌عنوان پایه‌های اصلی و مبانی لیبرالیسم شناخته شده‌اند. بنابراین اصالت فرد یکی از مبانی هستی‌شناختی ایدئولوژی لیبرالیسم می‌باشد.
- ۴۴- گزینه «۲» مارکسیست‌های کلاسیک با برداشتی دترمینیستی و اکونومیستی و داروینیستی، روابط تولید را جزء زیر بنا می‌دانستند. بنابراین گزینه‌های یک، سه و چهار جزء خصوصیات و مبانی نظری مارکسیست‌های کلاسیک می‌باشد و گزینه دو، گزینه‌ی مورد نظر است.
- ۴۵- گزینه «۱» اصول کلی سیاسی و اقتصادی محافظه‌کاری حفظ میراث‌های لیبرالیسم، احترام به مالکیت خصوصی، پذیرش درجانی از نابرابری میان مردمان و کمترین دخالت دولت در جریان اقتصاد و حفظ آزادی‌های فردی و سنت‌ها و قراردادهای نهاد‌های سیاسی و تاریخی است. بنابراین گزینه سه که در مقابل دموکراسی به وجود آمد گزینه غلط می‌باشد.
- ۴۶- گزینه «۲» لیبرالیسم نوعی آزادی را تداعی می‌نماید که فرد و گروه به‌عنوان بالاترین هنجارهای در روابط اجتماعی مطرح باشند.

۴۷- گزینه «۲» پوزیتیویسم قرن بیستم بیشترین تأثیر را بر ایتالیا گذاشت اگرچه اثبات‌گرایی در فرانسه پایه‌ریزی شد اما اثبات‌گرایی سیاسی در قرن بیستم در ایتالیا جایگاه اصلی خود را پیدا کرد.

۴۸- گزینه «۱» قانون آهنین اولیگارش‌ی متعلق به روبرت میشلز است.

۴۹- گزینه «۱» مکتب لیبرالیسم قرابت بیشتری با کثرت‌گرایی دارد.

۵۰- گزینه «۳» نیهیلیسم از اشکال دیگر به کمونیسم نزدیک‌تر است از آن نظر که نیهیلیسم به آنارشیسم نزدیک است و دولت را شر می‌داند.

۵۱- گزینه «۲» فایده‌گرایی بر عمل‌گرایی و در کل بر مکتب پراگماتیسم تأکید زیادی دارد.

۵۲- گزینه «۳» کاتسکی به دموکراسی به شخص خاص تأکید داشت تا جایی که سوسیالیسم بدون دموکراسی را یک فریب می‌دانست.

۵۳- گزینه «۲» الیتسیم و نخبگان بر سازمان تأکید زیادی داشتند مثلاً مشیلز یکی از معروف‌ترین پیروان این مکتب بر سازمان تأکید می‌کرد.

۵۴- گزینه «۴» روش دیرینه‌شناسی اولین روش میشل فوکو محسوب می‌شود. هدف فوکو در دیرینه‌شناسی تفحص تاریخی کشف حقیقت نیست. وی با توجه به تأثیر پذیری از نیچه اعتقادی به حقیقت بیرونی و مستقل از شرایط تفسیری و تاریخی ندارد. حتی دیرینه‌شناسی کشف منشأ گفتمان - سخن هم نیست بلکه هدف فوکو در دیرینه‌شناسی کشف شرایط پدیداری و وجودی گفتمان - سخن و انتشار آن در سطح جامعه و مناسبات اجتماعی است بنابراین گزینه‌های یک، دو و سه تحت تعاریف و توضیحات فوق نادرست می‌باشند.

۵۵- گزینه «۳» ویلفردو پاره‌توکه متأثر از ماکیاولی است، عقیده دارد که پایه‌های حکومت تمامی گروه‌های حاکمه با ترکیبی از زور و اعتقاد مردم شکل گرفته و مستحکم می‌شود. ولی در حکومت باید زور و اجبار مقدم بر اعتقاد و ایمان مردم و هیئت حاکمه باشد؛ زیرا رأی و ایمان مردم را به سادگی می‌توان از طریق تبلیغات و نطق‌های آتشین و فریب به‌دست آورد. بنابراین گزینه‌ی چهار که تقدم اعتقاد بر زور را متذکر شد غلط می‌باشد.

۵۶- گزینه «۲» فریدریش هایک بر این باور بود که «با از بین بردن آزادی اقتصادی نمی‌توان به آزادی سیاسی دست یافت، سوسیالیسم که در جستجوی برابری است، آزادی را قربانی می‌کند و به آزادی هم دست نمی‌یابد.

۵۷- گزینه «۴» آنارشیسم بر پایه این اندیشه است که انسان انگیزه طبیعی برای همکاری دارد، اما استقرار قدرت سیاسی روند این همکاری خود به خود را خنثی کرده است.

۵۸- گزینه «۴» جمله تاریخ گرورستان نخبگان است متعلق به پاره‌تو است.

۵۹- گزینه «۳» زمینه مطالعات میشلز در درجه اول رابطه بین سازمان و سیاست است.

۶۰- گزینه «۲» میشلز اگرچه به دموکراسی بدبین است اما آنرا از انواع دیگر حکومت‌ها بهتر می‌داند و شر دموکراسی را کمتر از شر دیگر حکومت‌ها می‌داند.

۶۱- گزینه «۱» به‌نظر موسکا کلیه اجتماعات انسانی و جوامع سیاسی، چه آنهایی که به درجاتی از تمدن رسیده و پیشرفته هستند و چه جوامع عقب‌افتاده، کلاً از دو طبقه: حاکمه و حکمراننده شده تشکیل شده‌اند.

۶۲- گزینه «۱» دموکراسی انتقادپذیرترین نوع نظام‌های سیاسی است.

۶۳- گزینه «۳» مکتب عمل‌گرایی (پراگماتیسم) بین نظریه‌های کهنه دموکراسی و نظریه‌های جدید آن یعنی تئوری‌های نخبگان و دموکراسی پلی کشید.

۶۴- گزینه «۲» از کسانی که در انسجام مکتب شیکاگو تلاش بسیار کرده‌اند هارولد لاسول است.

۶۵- گزینه «۲» به‌نظر سارتوری دموکراسی‌های معاصر از جمله لیبرالیسم آمریکا یک پولیاریسی هستند.

۶۶- گزینه «۳» آنارشیسیم دسیسه‌جو اصولاً دولت را عاملی می‌داند که به کمک ترور و ایجاد وحشت در توده به قدرت می‌رسد زیرا دولت هیچ‌گونه نیازی به پشتیبانی توده حس نمی‌کند چون قدرت اسلحه را دوست ندارد.

۶۷- گزینه «۳» به نظر موسکا سیاست، مجمع اشراف است و دموکراسی وهم و خیالی بیش نیست.

۶۸- گزینه «۲» ادوارد برنشتاین مهم‌ترین و معروف‌ترین سخنگوی تجدیدنظرطلبی در مارکسیسم است.

۶۹- گزینه «۱» باید توجه داشت که آنارشیسیم برخلاف آنچه که متداول است، هرج و مرج طلب نیست، و جامعه‌ای بدون نظم را آرزو نمی‌کند، بلکه به نظامی می‌اندیشد که نتیجه همکاری آزادانه افراد باشد که بهترین شکل آن ایجاد گروه‌های خود مختار است، زیرا آنارشیسیت‌ها عقیده دارند که انسان‌ها ذاتاً اجتماعی و نیک سرشتان می‌باشند. گزینه (۴) به غلط به معنای آنارشیسیتها در جامعه علمی رایج شده است که تعبیر غلطی از مکتب آنارشیسیم است.

۷۰- گزینه «۳» یورگن هابرماس استدلال کرده است که در قرن بیستم میان سنت گرایان، محافظه‌کاران و پست مدرنیسم ائتلاف غریبی پدید آمده است. وی محافظه‌کاران فلسفی را به سه دسته بخش می‌کند. یکی محافظه‌کاران نو مثل لودویک و یتگنشتاین، دوّم محافظه‌کاران قدیمی مثل لئواشترائوس، و سوم محافظه‌کاران جوان مثل میشل فوکو و ژاک دریدا. به نظر هابرماس وجه مشترک همه‌این محافظه‌کاران را باید در ضدیت آنان با عقلانیت مدرنیته و اندیشه‌های روشنفکری اروپا یافت. در گزینه یک و چهار هورکهایمر و لیوتار به ترتیب جزء اندیشمندان مکتب فرانکفورت (چپ نو) و پست مدرنیسم محسوب می‌شوند و به مدرنیته نقد دارند. در گزینه سه نیز جان راولز در حوزه عدالت لیبرالی بحث دارد و نه عقلانیت مدرنیته.

۷۱- گزینه «۴» هسته اصلی و مرکزی آنارشیسیم دشمنی با دولت است و هر نوع قدرت سازمان یافته اجتماعی و دینی را محکوم کرده و قوانین دولتها را سرچشمه تعرض و منشأ شرّ اجتماعی تلقی می‌کند و به جای آن هوادار همکاری داوطلبانه می‌باشد. بنابراین آنارشیسیت‌ها معتقدند که عامل اصلی تضاد در جامعه نه روابط اقتصادی، بلکه زور و فشار دولت بر فرد و در نتیجه ایجاد تضاد در جامعه است. در گزینه یک روابط اقتصادی که نهایتاً طبقات را در جامعه از هم جدا می‌کند در اندیشه مارکسیست‌ها به‌عنوان زیربنا در جامعه تولید تضاد می‌کند.

۷۲- گزینه «۱» جان راولز که بعد از انتشار کتاب نظریه عدالت در ۱۹۷۱ به شهرت رسید در این کتاب درباره عدالت توضیح داده و در توضیح این بحث، مباحث دیگری از جمله قرارداد اجتماعی، آزادی و عقلانیت را طرح می‌کند و در مقابل طرفداران «حق طبیعی» قرار می‌گیرد و مالکیت را یک حق طبیعی نمی‌داند و معتقد است اصولاً مالکیت در قالب حقوقی موضوعیت دارد. بنابراین راولز با رد مالکیت طبیعی، مالکیت حقوقی را مطرح می‌کند و از آن دفاع می‌کند. بنابراین گزینه سه غلط می‌باشد.

۷۳- گزینه «۳» مهم‌ترین زمینه مطالعات روبرت میشلز رابطه بین سازمان و سیاست است.

۷۴- گزینه «۴» ماکس هورکهایمر اصطلاح علمی تئوری انتقادی را مطرح و ارائه کرد.

۷۵- گزینه «۲» شومپتر از پیروان دموکراسی است ولی سوسیالیسم را ارجح می‌نهد و می‌خواهد نظامی را به تصویر بکشد که سوسیالیسم را در بستر دموکراسی به حرکت درآورد.

۷۶- گزینه «۱» کاتسکی سوسیالیسم بدون دموکراسی را حکومت اقلیت مطلقه‌ای می‌داند که با فریب به‌نام پرولتاریا حکومت می‌کند.

۷۷- گزینه «۴» عدم قطعیت، دوسوگرایی و ابهام پست مدرنیته امکان به چنگ آوردن سرنوشت به منظور خلق آینده‌مان را فراهم می‌آورد. اگرچه هیچ یک از این‌ها تضمین یا مبنای عامی برای این پروژه نیستند، بلکه تنها به‌عنوان احتمالی درون موقعیت پست مدرنیته ظاهر گشته‌اند. اندیشه پست مدرنیته خواستار آن است که مدرنیته در پی برآوردن وعده‌های خود باشد ولو اینکه عقلانیت در آن تحریف شده است. برای لیوتار نیز وضعیت پست مدرنیته فهم موقعیت دانش در جامعه بسیار پیشرفته است. او «شکاک‌های درباره فرا روایت‌ها» را عنوان می‌کند و تفاوت‌ها و فهم‌های واقع شده درون دانش‌های خاص محلی را تجلیل می‌کند.

۷۸- گزینه «۱» هارولد لاسول در علم سیاست بیشتر بر مبارزه تأکید دارد.

۷۹- گزینه «۱» در واقع بودریار عقیده داشت که مارکس بیشترین اهمیت را به عامل اقتصادی زیربنا داده و به سایر بخش‌های جامعه یعنی ساختارهای فرهنگی و نمادین روبنا جامعه کمتر پرداخته است. بودریار سعی داشت که تحلیل اجتماعی را از بند جبر باوری محدود مارکسیسم برهاند، که فرهنگ را به اثر ثانوی عوامل و روابط تولید، فروکاسته است.

۸۰- گزینه «۲» هابک گفت: دموکراسی‌ها ممکن است توتالیت‌ر باشند در حالی که حکومت‌های اقتدارگرا ممکن است لیبرال باشند و آزادی شخصی را حفظ کنند زیرا در موکراسی اصل فرمانروایی اکثریت و آموزه‌ی حاکمیت عمومی آن را خطرناک می‌کند.

۸۱- گزینه «۱» دیدگاه نوعملگرایانه رورتی با «چرخش زبان‌شناختی» مشخص می‌شود. نوعملگرایی عنوانی است بر تجدیدنظرهای اعمال شده بر عملگرایی کلاسیک اوایل قرن بیستم که چارلز پیرس، ویلیام جیمز، جان دیویی و جورج هربرت مید مطرح کرده بودند. بین عملگرایی کلاسیک و نوعملگرایی (که فیلسوفانی مانند ویلفرد اورمنکواپن، گودمن، هیلاریپاتنم، دونالد دیوید سنو ریچارد برنشتاین، سوزان هک، وریچارد رورتی حامیان آن هستند)، نقاط اشتراک و اختلاف‌هایی وجود دارد. در هردو مکتب، زندگی انسانی اساساً عمل است و از این‌رو، هرچیزی - حتی نظریه - به عمل متعلق است.

۸۲- گزینه «۱» به عقیده گرامشی برقراری سوسیالیسم نیازمند انقلاب فرهنگی است.

۸۳- گزینه «۱» میشل فوکو در روش دیرینه‌شناسی در پی کشف شرایط پدیداری و وجودی گفتمان - سخن و انتشار آن در سطح جامعه و مناسبات اجتماعی بوده است.

۸۴- گزینه «۳» نقد پوزیتیویسم بخشی از نظریه چالشی یا انتقادی اندیشیمندان مکتب فرانکفورت به‌شمار می‌آید.

۸۵- گزینه «۱» بحران مشروعیت در نگاه یورگن هابرماس تجلی ناکارایی عقلانیت ابزاری و نادیده انگاری عقلانیت ارتباطی است.

۸۶- گزینه «۳» از نظر مکتب از خود فرانکفورت بیگانگی باعث از بین بردن سعادت انسان‌ها شده است.

۸۷- گزینه «۱» از نظر آنارشویست‌ها انسان موجودی اجتماعی و نیک‌سرشت است.

۸۸- گزینه «۴» جالز مریام به‌عنوان بینان‌گذار مکتب شیکاگو به مطالعه قدرت می‌پردازد و جامعه را به دو گروه اصلی نخبگان و توده مردم تقسیم می‌کند.

۸۹- گزینه «۱» ژان پل سارتر، آزادی و برابری را یکی تلقی می‌کرد. آزادی یکی از محوری‌ترین و اصلی‌ترین آموزه‌های فلسفی ژان پل سارتر است. بعضی از متفکران حتی کل فلسفه سارتر را حول محور آزادی تصور کرده‌اند و نتیجه فلسفه سارتر را آزادی دانسته‌اند. او در ابتدا دغدغه آزادی داشته و کوشیده است تا آن را توجیه کند.

فصل ششم

«سیر تحول اندیشه سیاسی در اسلام»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل ششم

- ۱- بنیاد کلامی سلطنت در تاریخ اسلام را ..... تشکیل می‌داده است. (سراسری ۸۳)
- (۱) معتزله (۲) جبرگرایی (۳) فلسفه یونانی (۴) شاه آرمانی ایرانیان
- ۲- بحران خلافت یعنی جهان بدون خلیفه، بحرانی بود که ..... در جهان اسلام رخ داد. (آزاد ۸۳)
- (۱) در زمان انحلال خلافت توسط کمال آتاتورک در قرن بیستم
(۲) در زمان سقوط بغداد، مرکز خلافت عباسی، توسط مغولان
(۳) در زمان ظهور دولت‌های مستقل از خلیفه عباسی در شرق و غرب بغداد و محدود شدن قدرت خلفا در بغداد
(۴) دوبار، یکی در زمان حمله مغولان به بغداد و یکی در زمان آتاتورک
- ۳- نظریه استیلا در نحوه انعقاد خلافت، نظریه‌ای است که: (آزاد ۸۳)
- (۱) توسط نظریه‌پردازان دوره خلفای عباسی و در دوران دولت‌های استقلال طلب ایرانی ارائه شد.
(۲) بعد از حمله مغول به عنوان دلیلی بر برخورداری آنان از قدرت مطلق خداوند و استیلای عملی آنان بر مردم ارائه شد.
(۳) در زمان خلفای اموی به دلیل تغییر ماهیت خلافت نظریه‌پردازی شد.
(۴) از سوی جریان مرجئه و با اجتناب آنان از قضاوت در باب اعمال حکمرانان صورت گرفت و با بی‌تفاوتی و سکوت آنان نسبت به سلطه حاکمان، عملاً به استیلای آنان تداوم بخشید.
- ۴- کدام مفاهیم شاخص اندیشه سیاسی و فلسفی معتزله است؟ (سراسری ۸۴)
- (۱) حسن و قبح عقلی، اختیارگرایی، مبارزه با حاکم ظالم و انتخاب خلیفه
(۲) حسن و قبح شرعی، جبرگرایی، مبارزه با حاکم ظالم و انتخاب خلیفه
(۳) حسن و قبح شرعی، جبرگرایی، عدم جواز مبارزه با حاکم ظالم و نصب خلیفه
(۴) حسن و قبح عقلی، ترکیب اختیارگرایی و جبرگرایی، تبعیت از حاکم و نصب خلیفه
- ۵- فقه سیاسی، از نظر اندیشمندان اسلامی، در خصوص چه موضوعی بحث می‌کند؟ (سراسری ۸۴)
- (۱) ساختار و روش‌های سیاسی (۲) هنجارها و رفتارهای سیاسی
(۳) حدود و تکالیف نیروها و نهادهای سیاسی (۴) ماهیات و حقایق پدیده‌های سیاسی
- ۶- منظور از قاعده «نفی سبیل» به‌عنوان یکی از قواعد فقه سیاسی: (آزاد ۸۴ و ۸۵)
- (۱) نفی امکان غلبه ظاهری در عرصه‌های سیاسی، اقتصادی و نظامی کافران بر مسلمانان است.
(۲) به معنای نفی برتری حجت و دلیل کافران علیه مسلمانان است؛ یعنی از نظر شریعت اسلام، مسلمانان بر کافران برتری دارند.
(۳) به معنای برتری مسلمانان و کافران در روز «قیامت» است.
(۴) به معنای مطلق برتری مسلمانان بر کافران در دنیا و آخرت است.
- ۷- پدیده خلیفه و سلطان برای اولین بار: (آزاد ۸۴)
- (۱) از دوره به قدرت رسیدن معاویه شروع شد؛ زیرا الگوی خلافت به پادشاهی تحول یافت و یزید وارث معاویه شد.
(۲) از دوره حکومت ترکان بر خلافت عباسی اشاعه یافت.
(۳) از دوره آل بویه آغاز شد.
(۴) از دوره سلجوقیان آغاز شد.
- ۸- کدام یک از گزاره‌های زیر در مورد دولت پیامبر (ص) در اندیشه سیاسی اسلام درست است؟ (آزاد ۸۴ و ۸۷)
- (۱) پیامبر (ص) اصولاً دولتی تشکیل نداد بلکه اهتمام اصلی وی بر هدایت مردم بود.
(۲) پیامبر (ص) بعد از فتح مکه و ایمان آوردن دسته‌جمعی، دولت تشکیل داد.
(۳) پیامبر (ص) بعد از مهاجرت به مدینه، در آنجا دولت تشکیل داد.
(۴) پیامبر (ص) بعد از انعقاد پیمان صلح حدیبیه که به موجب آن، مسلمانان به رسمیت شناخته شدند، به تشکیل دولت اقدام ورزید.

- ۹- در مورد نمونه دولت امام شیعیان، کدام یک از گزاره‌های زیر نادرست است؟
 (۱) تاکنون در عالم خارج، تحقق عینی نیافته است و بنا به اعتقاد شیعیان، فقط در زمان حضرت ولی عصر (عج) تحقق می‌یابد.
 (۲) صرفاً در زمان خلافت امام علی (ع) تحقق یافته است.
 (۳) دولت‌های علویان طبرستان، آل بویه، صفویان و خلافت فاطمیان مصر به آن نزدیک شده‌اند اما هیچ یک مصداق کامل آن نمی‌باشند.
 (۴) دولتی آرمانی است و به دلیل شدت آرمانگرایی آن، نظیر مدینه فاضله افلاطون، تحقق عینی آن در شرایط متعارف امکان‌پذیر نیست.
 (آزاد ۸۴)
- ۱۰- در مورد نمونه دولت خلافت در اندیشه اهل سنت، کدام یک از گزاره‌های زیر درست تر می‌باشد؟
 (۱) همه دولت‌های مسلمان سنی مذهب در تاریخ می‌تواند مصداق آن باشد اما در دولت خلفای راشدین و دولت عمر بن عبدالعزیز تجلی بیشتری داشته است.
 (۲) صرفاً شامل دولت پیامبر (ص) در مدینه می‌شود.
 (۳) مصداق عینی در جهان خارج جز دولت خلفای راشدین ندارد.
 (۴) همه دولت‌های امر واقع و تحقق عینی‌یافته از صدر اسلام تا زمان معاصر مصداق آن می‌باشند.
 (آزاد ۸۴)
- ۱۱- کدام باور مختص فرقه مرجئه بوده است؟
 (۱) ایمان شرط ضروری عمل است. (۲) عمل شرط ضروری ایمان است. (۳) عمل نشانه ضروری ایمان است. (۴) عمل شرط ضروری ایمان نیست.
 (سراسری ۸۵)
- ۱۲- لقب «خليفة الله» برای اولین بار، در زمان کدام خلافت اسلامی رایج شد؟
 (۱) امویان (۲) راشدین (۳) فاطمی (۴) عباسی
 (سراسری ۸۵)
- ۱۳- سنت سیاسی مسلمانان در دوره میانه اسلام، بر مبنای کدام انسان‌شناسی استوار است؟
 (۱) فطرت سلیم انسان (۲) مسئولیت فردی انسان (۳) فطرت ناخودبسنده انسان (۴) عقل خودبسنده انسان
 (سراسری ۸۵)
- ۱۴- دیدگاه‌های هگل‌گرایانه در تاریخ‌نگاری اندیشه اسلامی، فلسفه سیاسی مسلمانان را در ارجاع به کدام منبع تمدنی تحلیل می‌کنند؟ (سراسری ۸۵)
 (۱) فلسفه سیاسی ارسطو (۲) فلسفه سیاسی افلاطون (۳) فلسفه سیاسی ایران باستان (۴) فلسفه سیاسی یونان باستان
- ۱۵- در «صحیفه» که به‌عنوان قانون اساسی دولت تازه تأسیس پیامبر(ص) در مدینه یاد شده است، رابطه کدام یک از گروه‌ها تنظیم شده بود؟ (آزاد ۸۵)
 (۱) انصار و مهاجران در قالب «امت واحده»
 (۲) قبایل مستقر در مدینه، مهاجران قریشی، سایر قبایل شبه‌جزیره عربستان
 (۳) قبایل مدینه و قبایل مستقر در مکه
 (۴) قبایل مستقر در مدینه، مهاجران قریشی و یهودیان مدینه
- ۱۶- خلفا با استفاده از چه ابزاری به سلاطین و امارت قلمرو امپراتوری اسلامی مشروعیت می‌بخشیدند؟ (آزاد ۸۵)
 (۱) مقرری ماهانه و سالانه (۲) عهد و فرمان (۳) حق خطبه (۴) حق ضرب سکه
- ۱۷- مهم‌ترین دلیل ضرورت «نصب» امام از دیدگاه امامیه چیست؟ (سراسری ۸۶)
 (۱) امامت منصبی سیاسی در جامعه دینی است.
 (۲) امامت الگوی آرمانی نظام سیاسی شیعه است.
 (۳) امامت منصبی فراتر از رهبری سیاسی است.
 (۴) امامت تجلی اصل خلافت الهی انسان است.
- ۱۸- در پاسخ به این سؤال که چرا آل بویه شیعی مذهب و ایرانی علی‌رغم تصرف بغداد و تسلط بر دستگاه خلافت عباسی، آن را منحل نکردند، کدام یک از دلایل زیر نمی‌تواند توضیح‌دهنده این اقدام باشد؟ (سراسری ۸۶)
 (۱) چون آل بویه نمی‌توانستند به دلیل غیر قریشی بودن به خلافت برسند.
 (۲) چون وزرای ایرانی در دستگاه خلافت نفوذ داشتند و دولت عباسی با عنوان دولت عجمی شناخته می‌شد.
 (۳) چون اکثریت ساکنان امپراتوری اسلامی در آن زمان، سنی مذهب بودند و نابودی آن برای آل بویه پرهزینه بود.
 (۴) چون دستگاه خلافت در نزد مردمان، مقدس و دارای قدرت مشروعیت عظیمی بود و آل بویه از انحلال آن بیمناک بود.
- ۱۹- در دوره اول عباسیان، ..... و در دوره دوم آن‌ها، ..... نقش تعیین‌کننده‌ای در اداره خلافت و عزل و نصب امیران داشتند. (سراسری ۸۶)
 (۱) بویان - سلجوقیان (۲) رومیان - ایرانیان (۳) اعراب خراسانی - ترکان عراقی (۴) ایرانیان - ترکان عراقی
- ۲۰- کدام گزینه در خصوص دیدگاه شیعه و اهل سنت نسبت به سیر تحولات تاریخ اسلام، صحیح است؟ (سراسری ۸۷)
 (۱) هر دو معتقدند، سیر تاریخ اسلام معطوف به وضع آرمانی است.
 (۲) هر دو معتقدند، سیر تاریخ اسلام در حال دور شدن از وضع آرمانی است.
 (۳) از نظر اهل سنت، تاریخ اسلام رو به سوی وضع آرمانی بوده اما از نظر شیعه، از آن دور شده است.
 (۴) از نظر شیعه، تاریخ اسلام رو به سوی وضع آرمانی بوده اما از نظر اهل سنت، از آن دور شده است.

کله ۲۱- از نظر اهل سنت، خلافت ..... است.

(آزاد ۸۷)

- (۱) از اصول اساسی دین اسلام
 (۲) جانشین پیامبر (ص) در سیاست دنیوی
 (۳) منصبی الهی پس از پیامبر (ص)
 (۴) جانشین پیامبر (ص) در پاسداری از دین و اداره دنیا

(سراسری ۸۸)

کله ۲۲- سه پایه اصلی خلافت عباسی که بیش از پنج قرن بر جهان اسلام حکومت کرد، کدام‌اند؟

- (۱) خلافت، وزارت و امارت
 (۲) خلافت، قومیت و زبان
 (۳) دین، سپاه و سازمان اداری
 (۴) دین، قومیت و سازمان اداری

(سراسری ۸۸)

کله ۲۳- انتخاب امام از راه ترشیح، مورد قبول کدام مذهب است؟

- (۱) اسماعیلیه
 (۲) خوارج
 (۳) زیدیه
 (۴) معتزله

(سراسری ۸۸)

کله ۲۴- بر اساس قانون اساسی مدینه، کدام گزینه حرم پیامبر اسلام (ص) محسوب می‌شود؟

- (۱) مکه
 (۲) مدینه
 (۳) مکه و مدینه
 (۴) مدینه و حجاز

(سراسری ۸۳ و ۸۸)

کله ۲۵- دو محور عمومی منازعه اخباریه و اصولیان در زندگی سیاسی شیعه کدام‌اند؟

- (۱) عقل و نقل
 (۲) اجتهاد و تقلید
 (۳) امامت و ولایت
 (۴) امام‌شناسی و عقل

(سراسری ۸۸)

کله ۲۶- کدام مورد از ویژگی‌های اساسی نظام سیاسی سنتی در جهان اسلام نیست؟

- (۱) استقلال قوا
 (۲) اقتدارگرایی
 (۳) الگوی امپراطوری
 (۴) شخص‌محوری

(سراسری ۸۹)

کله ۲۷- زیدیه امامت ..... را قبول دارد.

- (۱) معصوم
 (۲) اعلم
 (۳) مفضل
 (۴) افضل

(سراسری ۸۹)

کله ۲۸- تفاوت دولت دینی و سکولار کدام است؟

- (۱) در دولت دینی حاکمان مقدس و غیر قابل نقد اما در دولت سکولار غیر مقدس و قابل نقد هستند.
 (۲) محدوده اختیارات حاکم در دولت دینی کمتر از محدوده اختیارات وی در دولت سکولار است.
 (۳) اطاعت از حاکمان در دولت دینی واجب شرعی است اما در دولت سکولار اطاعت از آن‌ها لازم نیست.
 (۴) دولت دینی مبتنی بر احکام شرعی اما دولت سکولار مبتنی بر خرد و عقل بشری است.

(سراسری ۹۰)

کله ۲۹- کدام عامل بر وحدت و هم‌سخنی سنی - شیعه تأثیر زیادی برجای گذاشته است؟

- (۱) تقیه
 (۲) تجددخواهی
 (۳) عقل‌گرایی
 (۴) احیای اجتهاد

(سراسری ۹۰)

کله ۳۰- کدام مورد توجیهات کلامی لازم برای قدرت امویان را فراهم می‌ساخت؟

- (۱) نظریه جبری‌گرایانه مرجئه
 (۲) نظریه تحکیم خوارج
 (۳) نظریه استخلاف
 (۴) نظریه استیلا

(آزاد ۹۰)

کله ۳۱- کدام گزینه در مورد خوارج صحیح نیست؟

- (۱) تقریباً تمام گروه‌های خوارج با شیعیان در قبول اصل تقیه اشتراک‌نظر دارند.
 (۲) خوارج خروج بر خلیفه، اصل و سلطان ظالم را واجب می‌شمردند.
 (۳) خوارج تمام کسانی که حکمیت را پذیرفتند، کافر می‌دانند.
 (۴) اندیشه خوارج تأثیرات مهمی بر شکل‌گیری وهابیت داشته است.

(آزاد ۹۱)

کله ۳۲- مهم‌ترین حاصل نظری ماجرای سقیفه بنی ساعده عبارت است از:

- (۱) نظریه لا حکم الا الله و نفی حکومت افراد
 (۲) نظریه اجماع اهل حل و عقد در انعقاد خلافت
 (۳) نظریه نفی قریشی‌بودن خلیفه
 (۴) نظریه غلبه بالسیف

کله ۳۳- ضرورت‌های پنج‌گانه‌ای که انتظام دنیا و سعادت آخرت وابسته به آن‌هاست و در اندیشه سیاسی اسلام «مقاصد شریعت» نامیده می‌شوند،

(دکتری ۹۱)

کدامند؟

- (۱) حفظ دین، جان، مال، عقل و نسل مردم
 (۲) حفظ دین، جامعه، جان، مال و عرض (آبروی) مردم
 (۳) حفظ دین، جان، مال، خانواده و عقل مردم
 (۴) حفظ دین، دولت، جان، مال و نسل مردم

- ۳۴- کدام گزینه زیر درباره «مفهوم امت» در مدینه النبی و در دولت پیامبر (ص) صادق است؟ (دکتری ۹۱)
- (۱) مفهوم امت در قانون اساسی مدینه، مفهومی سیاسی است؛ زیرا بر بنیاد قرارداد استوار است و علاوه بر مسلمانان، یهود و مشرکان عضو پیمان را نیز شامل شود.
 (۲) مفهوم امت در قانون اساسی مدینه، مفهومی اعتقادی - سیاسی است؛ زیرا بر بنیاد قرارداد استوار است و به همین دلیل علاوه بر مسلمانان، یهود و مشرکان عضو پیمان را نیز شامل می‌شود.
 (۳) مفهوم امت در قانون اساسی مدینه، مفهومی اعتقادی است؛ زیرا بر بنیاد قرارداد استوار نیست و نمی‌تواند علاوه بر مسلمانان، یهود و مشرکان عضو پیمان را نیز شامل شود.
 (۴) مفهوم امت در قانون اساسی مدینه، مفهومی سیاسی است؛ زیرا بر بنیاد قرارداد استوار است و به همین دلیل علاوه بر مسلمانان، یهود و مشرکان عضو پیمان را نیز شامل می‌شود.
- ۳۵- ایده «خلافت دو امیر» توسط ..... در ..... ارائه شد. (سراسری ۹۲)
- (۱) انصار - شورای انتخاب خلیفه سوم
 (۲) انصار - سقیفه
 (۳) مهاجرین - شورای انتخاب خلیفه سوم
 (۴) مهاجرین - سقیفه
- ۳۶- امام علی (ع) در خطبه چهلیم (بعد از جنگ صفین)، به چه مباحث مهم سیاسی پرداخته است؟ (دکتری ۹۲)
- (۱) پاسخ به شبهات خوارج و چهار وظیفه حاکم و حکومت
 (۲) ضرورت حکومت و هفت وظیفه حاکم عادل الهی
 (۳) وظایف حکومت اسلامی و اهمیت مقابله با خوارج و مرجئه
 (۴) تبیین وظایف استاندار مصر و مقابله با دشمنان و اهمیت جهاد
- ۳۷- پیدایش تاریخی این نظریه به دوران امویان و به‌طور مشخص به عصر حکومت معاویه برمی‌گردد. (آزاد ۹۲)
- (۱) نظریه استیلا
 (۲) نظریه شورا
 (۳) نظریه استخلاف
 (۴) نظریه اهل حل و عقد
- ۳۸- پیدایش کدام گروه کلامی در بحران ناشی از قتل عثمان و مواضع موافق و مخالف این قضیه ریشه داشت و نظریات کلامی - سیاسی آنان عمدتاً در خدمت امویان بود؟ (آزاد ۹۲)
- (۱) باطنیه
 (۲) مرجئه
 (۳) ازارقه
 (۴) معتزله

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل ششم

- ۱- گزینه «۲» جبرگرایی بنیاد کلامی سلطنت در تاریخ اسلام را تشکیل می‌دهد. اندیشمندان دوره میانه جواز شرعی سلطنت متغلب و تعدد آن را بر مبنای «ضرورت» استوار نمودند که خود منبعث از عادات و قوانین وجودی قدرت در جوامع انسانی است.
- ۲- گزینه «۴» بحران خلافت یعنی جهان بدون خلیفه، بحرانی بود که یک بار در زمان حمله مغولان به بغداد و بار دیگر در زمان آتاتورک در جهان اسلام رخ داد.
- ۳- گزینه «۳» نظریه استیلا در زمان خلفای اموی به دلیل تغییر ماهیت خلافت نظریه‌پردازی شد.
- ۴- گزینه «۱» شاخصه‌های اصلی فلسفه سیاسی معتزله، حسن و قبح عقلی، اختیارگرایی، مبارزه با حاکم ظالم و انتخاب خلیفه است. گزینه (۲) به این علت که دو مفهوم اولش نادرست است، گزینه صحیح نیست.
- ۵- گزینه «۲» فقه سیاسی بخشی از «علم مدنی» عام است که به ارزیابی عمل سیاسی مسلمانان در مواجهه‌های دوسویه با زندگی سیاسی و نیز وحی اسلامی با تأکید بر خصلت زبانی فهم وحی و تاریخ سیاسی اسلام توجه دارد.
- ۶- گزینه «۱» منظور از قاعده «نفی سبیل» به‌عنوان یکی از قواعد فقه سیاسی، نفی امکان غلبه ظاهری در عرصه‌های سیاسی، اقتصادی و نظامی کافران بر مسلمانان است.
- ۷- گزینه «۱» پدیده خلیفه و سلطان برای اولین بار، از دوره به قدرت رسیدن معاویه شروع شد؛ زیرا الگوی خلافت به پادشاهی تحول یافت و یزید وارث معاویه شد.
- ۸- گزینه «۳» دوست پیامبر (ص) در اندیشه سیاسی، بعد از مهاجرت به مدینه و در آنجا تشکیل شد.
- ۹- گزینه «۳» دولت امام شیعیان صرفاً در زمان خلافت امام علی (ع) تحقق یافته است. دولت‌های علویان طبرستان، آل بویه، صفویان و خلافت فاطمیان مصر به آن نزدیک شده‌اند اما هیچ‌یک مصداق کامل آن نمی‌باشند.
- ۱۰- گزینه «۱» همه دولت‌های مسلمان سنی مذهب در تاریخ می‌تواند مصداق دولت خلافت در اندیشه اهل سنت باشد اما در دولت‌های خلفای راشدین و دولت عمر بن عبدالعزیز تجلی بیشتری داشته است.
- ۱۱- گزینه «۴» مرجئه گروهی بودند که اندیشه‌های کلامی - سیاسی آنان به دنبال قتل عثمان و بحران‌های سیاسی - اجتماعی ناشی از آن شکل گرفت. به لحاظ کلامی، مرجئه عمل را شرط ضروری ایمان نمی‌دانستند؛ بنابراین گزینه (۲) نادرست است.
- ۱۲- گزینه «۱» پیدایش عنوان «خلیفه الهی» و استعمال آن به‌طور عمده، دلایل سیاسی داشته است. امویان و در رأسشان، معاویه با نامیدن خود تحت عنوان خلیفه الهی، قصد دورزدن و تخفیف پیامبر اسلام را داشتند. این عنوان که برای نامیدن شخصی که در رأس سلسله مراتب قدرت در جامعه مسلمین قرار داشت، به‌طور مشخص از زمان معاویه، خلیفه اموی، برقرار شد.
- ۱۳- گزینه «۳» سنت سیاسی دوره میانه اسلام علاوه بر یگانگی با دین، انسان‌شناسی ویژه‌ای دارد که آن را در بنیاد خود، با اندیشه تجدد اروپایی متمایز می‌کند. برخلاف تجدد اروپایی که با تکیه بر استقلال و تفرد انسان، اندیشه «فرد عاقل» را به‌عنوان مبنای تفکر و تجربه سیاسی تأسیس نمود، سنت سیاسی دوره میانه اسلام بر ذات نامستقل انسان تأکید دارد؛ پس گزینه (۴) نادرست است.
- ۱۴- گزینه «۴» هگل‌گرایانی چون دکتر سید جواد طباطبایی در تاریخ‌نگاری اندیشه اسلامی، فلسفه سیاسی مسلمانان را در ارجاع به فلسفه سیاسی یونان باستان تحلیل می‌کنند؛ چراکه یونان باستان را خاستگاه فلسفه می‌دانند؛ بنابراین گزینه‌های (۱) و (۲) ناقص هستند.
- ۱۵- گزینه «۴» در «صحیفه» که به‌عنوان قانون اساسی دولت تازه تأسیس پیامبر(ص) در مدینه یاد شده است، رابطه قبایل مستقر در مدینه، مهاجران قریشی و یهودیان مدینه تعیین شد.

۱۶- گزینه «۲» مقرری ماهانه و سالانه، حق خطبه و حق ضرب سکه از نشانه‌های خلافت است و خلیفه با عهد و فرمان خود به سلاطین ایران مشروعیت داد.

۱۷- گزینه «۳» در دیدگاه امامیه، امامت منصبی فراتر از رهبری سیاسی است و شیعه امامت را همانند منصب الهی می‌داند. شیعه معتقد است که ولایت بر انسان‌ها از شئون امامت امامان معصوم است اما این نکته هرگز به معنای تحویل امامت، به‌عنوان متمم نبوت و کارشناسی معصومانه دین به مسئله حکومت دنیوی نیست. امامت همچون نبوت، یک مقام مقدس الهی است و از این حیث، بکلی از خواسته‌های مردم و مسائل سیاسی و دنیایی جداست. امام که دارای عصمت و علم خداداد است، صاحب مرتبه‌ای از ولایت تکوینی است و بر جهان و انسان نفوذ غیبی دارد.

۱۸- گزینه «۲» تداوم نظام خلافت در راستای آمال سیاسی سلسله آل بویه بوده است، نه تأسیس نظام شیعی. بافت جمعیت و غلبه عنصر سنی (قریشی‌بودن) از یک سو و لزوم سپردن قدرت به امام در قاموس شیعیان از دیگر سو، برای این تغییر و تحول فرضی موانع عمده‌ای محسوب می‌شده است؛ بنابراین تنها گزینه (۲) درست است.

۱۹- گزینه «۴» دولت عباسی ابتدا از وزرای ایرانی در دستگاه خلافت کمک گرفت و با عرب‌زایی، اسلام و مسلمان‌بودن تنها ملاک تشخیص برتری شد پس از مأمون که وزیر ایرانی خود، فضل بن سهل، را کشت، این بار به جای عنصر ایرانی، به نیروهای ترک ماوراءالنهر تکیه کردند و حضور غلامان ترک عراقی در دربار عباسیان آغاز گشت.

۲۰- گزینه «۴» تفکر مهدویت در شیعه، حکومت آرمانی را معطوف به ظهور آن حضرت و تشکیل حکومت توسط امام دوازدهم (عج) می‌داند؛ بنابراین تاریخ اسلام از منظر شیعه، به خاطر بحث انتظار به سوی وضع آرمانی حرکت می‌کند اما در نظر اهل سنت، چون وضعیت آرمانی دوران خلافت خلفای راشدین بوده از وضع آرمانی دور می‌شوند؛ بنابراین گزینه (۳) نادرست است.

۲۱- گزینه «۴» از نظر اهل سنت، خلافت جانشین پیامبر (ص) در پاسداری از دین و اداره دنیاست.

۲۲- گزینه «۱» مفاهیم سه‌گانه در نظریه‌های نظام سیاسی قدیم اهل سنت که از سال ۱۱ تا ۶۵۶ هجری قمری، یعنی بیش از پنج قرن به تدریج شکل گرفته و تکامل یافته بود، عبارت‌اند از: خلافت، وزارت و امارت. خلیفه مهم‌ترین عنصر ساختاری در نظام سیاسی قدیم اهل سنت است. وزارت، عالی‌ترین نهاد اجرایی در خلافت اسلامی، برای اولین بار در زمان عباسیان وارد اسلام شد و نهاد امارت هم سومین عنصر ساختاری در خلافت سنی محسوب می‌شود.

۲۳- گزینه «۳» مذهب زیدیه به گونه‌ای دیگر بر وجوب عقلی امامت به مثابه فرعی از فروع دین استدلال می‌کند. به نظر پیروان زید بن علی (ع) امارت، ریاست عامه و از واجب‌ترین و مهم‌ترین واجبات است و به دو طریق تحقق می‌یابد: نخست، از طریق «تعیین» که جز در اهل بیت (ع) امکان ندارد. دوم، از راه «ترشیح» و معنای ترشیح، آن است که مردم یکی از آل بیت (فرزندان امام حسن (ع) و حسین (ع)) را که واجد بیشترین شروط امامت بوده و دیگران را به اطاعت خدا دعوت می‌کند، به امامت برگزینند.

۲۴- گزینه «۱» منظور از حرم، شهر مکه و مناطق پیرامون آن است که در فقه اسلامی، ویژگی خاصی دارد و با توجه به خصوصیات پنج‌گانه‌ای که دارد، از دیگر سرزمین‌های اسلامی جدا و متمایز شده است.

۲۵- گزینه «۴» تفکر شیعی در امتداد و گرایش اهل رأی و اصحاب حدیث از اهل سنت و تحت شرایط تاریخی - سیاسی خاصی در سده‌های نخست دوره میانه تکوین یافت و لاجرم تباری دوگانه پیدا کرد. این دوگانگی که در روند تکاملی خود با عنوان اخباریه و اصولیان بسط یافت، عموماً بر منازعه‌ای تعیین‌کننده در باب «امام‌شناسی» و جایگاه «عقل» استوار بود، بنابراین گزینه (۱) یعنی بحث عقل و نقل نادرست می‌باشد.

۲۶- گزینه «۱» ویژگی‌های اساسی نظام سیاسی سنتی در جهان اسلام عبارت‌اند از: اقتدارگرایی، شخص‌محوری، وحدت قوا، ولایت عام و الگوی امپراتوری. همان‌طور که مشاهده می‌شود، بحث استقلال قوا که ویژگی فرهنگ مسیحی - غربی است، جزء اساس نظام سنتی در جهان اسلام نمی‌باشد و با آن مغایر است؛ بنابراین گزینه‌های (۲) تا (۴) نادرست هستند.

۲۷- گزینه «۳» در شرایطی که امکان حکومت «افضل» وجود ندارد، حکومت «مفضل» بلامانع است. زیدیه با این تفسیر از صدر اسلام، به نوعی درصدد جمع آرا میان شیعیان و اهل سنت و پوشاندن شکاف ایجادشده برآمدند. امامت اعلم و افضل مخصوص اندیشه‌های شیعه می‌باشد؛ بنابراین گزینه‌های (۱) و (۲) نادرست می‌باشند.

۲۸- گزینه «۴» یکی از وجوه متمایز بین دولت دینی و سکولار، این است که دولت دینی مبتنی بر احکام شرعی است که توسط پیامبر (ص) در جامعه تشریح شده، در حالی که قوانین دولت سیاسی / سکولار بر خرد و عقل بشری استوار است.

۲۹- گزینه «۴» احیای اجتهاد عاملی تأثیرگذار بر وحدت و هم‌سنجی شیعه و سنی بوده است.

۳۰- گزینه «۴» زور و غلبه یا استیلا، یکی دیگر از راه‌های انعقاد خلافت در اندیشه اهل سنت است. از نظر تاریخی، این نظریه به دوران امویان و به‌طور مشخص، معاویه برمی‌گردد. همچنین پیدایش نهاد سلطنت و امارت‌های مستقل از خلافت در زمان خلفای اموی و عباسی، در گوشه و کنار سرزمین‌های اسلامی که اغلب با زور و غلبه به‌وجود می‌آمدند، علما و فقه‌های اهل سنت را بر آن داشت تا با مطرح کردن این نظریه، استیلا، امرا و سلاطین را پوشش دهند. فضل‌الله ابن روزبهان خنجی، یکی از علمای اهل سنت، می‌گوید: «طریق چهارم از اسباب انعقاد پادشاهی و امامت (خلافت)، استیلا و شوکت است» و در توضیح آن می‌گوید: «علما گفته‌اند که چون امام وفات کند و شخصی متصدی امامت گردد، (بی‌بیعتی و بی‌آنکه کسی او را خلیفه ساخته باشد) و مردمان را قهر کند، به شوکت و لشکر امامت او منعقد گردد، حتی اگر عادل یا عالم هم نباشد».

۳۱- گزینه «۱» خوارج خروج بر خلیفه، اصل و سلطان ظالم را واجب می‌شمردند. خوارج تمام کسانی که حکمیت را پذیرفتند، کافر می‌دانند. اندیشه خوارج تأثیرات مهمی بر شکل‌گیری وهابیت داشته است.

۳۲- گزینه «۲» مهم‌ترین حاصل نظری ماجرای سقیفه بنی‌ساعده، نظریه اجماع اهل حل و عقد در انعقاد خلافت است.

۳۳- گزینه «۱» مقاصد ضروری بنا به استقرار علمای مقاصد، پنج چیز است: حفظ دین، حفظ نفس، حفظ نسل، حفظ مال و حفظ عقل.

۳۴- گزینه «۱» مفهوم «امت» در قانون اساسی مدینه، مفهومی «سیاسی» است؛ زیرا فراتر از اشتراکات و تعلقات اعتقادی مسلمانان است و از این حیث بر بنیاد «قراردادی اجتماعی» استوار است. «قبایل یهودی» و هم‌پیمانان آن‌ها و نیز «مشرکان» مشمول صحیفه پیامبر (ص) می‌شوند.

۳۵- گزینه «۲» ایده «خلافت دو امیر» اصولاً در ماجرای سقیفه مطرح شد. پس یا گزینه (۲) صحیح است یا گزینه (۴)، اما انصار این قضیه را مطرح کردند.

۳۶- گزینه «۱» پاسخ به شبهات خوارج و چهار وظیفه حاکم و حکومت که عبارت است از: به دست حاکم مالیات جمع‌آوری شود، با دشمن پیکار شود، راه‌ها امن گردد و حق ناتوان از توانا گرفته شود، تا آنکه نیکوکار به آسایش رسد و بدکار آسوده گردد.

۳۷- گزینه «۱» نظریه استیلا مربوط به دوران امویان است و به‌طور مشخص به عصر حکومت معاویه برمی‌گردد.

۳۸- گزینه «۲» پیدایش گروه کلامی مرجئه در بحران ناشی از قتل عثمان و مواضع موافق و مخالف این قضیه ریشه داشت و نظریات کلامی - سیاسی آنان عمدتاً در خدمت امویان بود.

فصل هفتم

«اندیشه سیاسی متفکران اسلامی»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنگوری فصل هفتم

- کله ۱- نقطه کانونی در تحلیل سیاست و حیات سیاسی در فلسفه فارابی، کدام است؟ (سراسری ۸۳)
- (۱) نظم مدینه (۲) انواع مدینه (۳) اجزای مدینه (۴) رئیس اول مدینه
- کله ۲- در اندیشه امام محمد شافعی، دانش سیاسی مسلمانان مبتنی بر کدام است؟ (سراسری ۸۳)
- (۱) نصّ وحی (۲) فلسفه اسلامی (۳) عقل تاریخی (۴) اجتهاد خلیفه
- کله ۳- توصیف منحنی تاریخ سیاسی مسلمانان در سه دوره؛ «خلافت» ← ادغام خلافت و سلطنت ← ظهور سلطنت‌های مطلقه» توسط کدام یک از متفکرین مسلمان طرح شده است. (سراسری ۸۳)
- (۱) ابن سینا - شفاء (۲) ابن خلدون - مقدمه (۳) خواجه نصیر - اخلاق ناصری (۴) ابن رشد - تهافت الفلاسفه
- کله ۴- به نظر ابن خلدون فروپاشی دولت‌ها: (آزاد ۸۳)
- (۱) بی‌درنگ بعد از افول عصبيت، دولت‌ها رخ می‌دهد. زیرا عصبيت شرط تداوم دولت‌هاست.
 (۲) در زمان زوال عصبيت حکومت‌گران و ظهور عصبيت رقیب و مدعی صورت می‌گیرد.
 (۳) در نسل دوم حکومت‌کنندگان یا نسل مباشر رخ می‌دهد. زیرا آنان به خودکامگی و انحطاط و شهرنشینی می‌گیرند.
 (۴) در نسل پنجم حکومت‌کنندگان و در مرحله پنجم زمامداری در هر سلسله رخ می‌دهد.
- کله ۵- اندیشه محمدبن عبدالوهاب (وهابیت) در تداوم اندیشه ..... است و از آن اقتباس و الگوبرداری شده است. (آزاد ۸۳)
- (۱) ابن تیمیه (۲) خواجه (۳) رشید رضا (۴) امام محمدغزالی
- کله ۶- انواع سیاست از دیدگاه غزالی عبارت است از: (سراسری ۸۴)
- (۱) نصب، غلبه، اختیار، استیلاء (۲) فاضله، تغلیبیه، جماعیه، ضالّه (۳) الهی، سلاطین، علماء، امراء (۴) انبیاء، ملوک، علماء، وعاظ
- کله ۷- کتاب جمهور افلاطون توسط کدام یک از اندیشمندان مسلمان تلخیص گردید؟ (سراسری ۸۴)
- (۱) ابن رشد (۲) ابن سینا (۳) فارابی (۴) خواجه نصیرالدین طوسی
- کله ۸- تحلیل سیاسی خواجه نظام‌الملک در سیاست‌نامه، ..... (سراسری ۸۴)
- (۱) تحلیل زندگی سیاسی بر اساس دگرگونی‌های طبیعی جهان است.
 (۲) تحلیل رابطه نیروهای سیاسی و ساختار قدرت است.
 (۳) تحلیل زندگی سیاسی بر محور پادشاه است.
 (۴) تحلیل سیاسی سلطنت ایران شهری است.
- کله ۹- از دیدگاه ماوردی کدام موارد موجب عدم مشروعیت خلیفه / امام در مذهب اهل سنت است؟ (سراسری ۸۴)
- (۱) استعفاء و حجّر (۲) خدشه در عدالت و استعفاء (۳) شبهه در اعتقادات دینی و استعفاء (۴) خدشه در عدالت و نقص در بدن و قدرت خلیفه
- کله ۱۰- کتاب «السیاسة الشرعیة فی اصلاح الراعی و الرعیة» متعلق به کدام اندیشمند سیاسی اسلام است؟ (سراسری ۸۴)
- (۱) ابن مسکویه (۲) ابن تیمیه (۳) رشید رضا (۴) جلال‌الدین دوانی
- کله ۱۱- فلسفه‌ی سیاسی ابن سینا، به کدام یک از انواع دولت‌ها ختم می‌شود؟ (سراسری ۸۴)
- (۱) امامت (۲) خلافت شرعی (۳) پادشاهی (۴) دموکراتیک
- کله ۱۲- در دوره دولت عباسیان ..... نقشی تعیین‌کننده در اداره، عزل و نصب‌ها داشتند. (آزاد ۸۴)
- (۱) ترکان آسیای میانه (۲) وزرای ایرانی (۳) قبایل یمنی (۴) علویان
- کله ۱۳- کدام یک از گزاره‌های زیر در مورد غزالی نادرست است؟ (آزاد ۸۴)
- (۱) غزالی در دوره سلجوقیان می‌زیسته و از سوی خواجه نظام‌الملک، ریاست نظامیه بغداد را به عهده داشته است.
 (۲) غزالی با خواجه نظام‌الملک معاصر بوده و در دوره سلجوقیان با خلافت عباسیان در تعامل بوده است.
 (۳) غزالی بعد از ترک بغداد در اندیشه‌هایش تجدیدنظر اساسی کرده است.
 (۴) غزالی در سیستم‌سازی اندیشه سیاسی شیعه تأثیر ماندگاری داشته است.

- ۱۴- کتاب «فضائح الباطنیه» از کیست و درباره کدام یک از فرق اسلامی نوشته شده است؟ (سراسری ۸۵)
- (۱) ابن تیمیه - خوارج (۲) ابن تیمیه - شیعه (۳) غزالی - مرجئه (۴) غزالی - اسماعیلیه
- ۱۵- شرایط حاکم اسلامی از دید ابوالاعلی مودودی، کدام است؟ (سراسری ۸۵)
- (۱) قریشی بودن، اسلام، علم و شجاعت (۲) قریشی بودن، تقوا، قدرت و غلبه (۳) اسلام، ایمان، عدالت، علم و امانتداری (۴) اسلام، ایمان، علمیت و تقوا
- ۱۶- ماوردی در کتاب احکام السطانیه برای حل بحران رابطه خلافت و پادشاهان محلی از دو عنوان وزارت نام می‌برده آن دو کدامند؟ (آزاد ۸۵)
- (۱) وزارت استکفاء و وزارت استیلا (۲) وزارت تنفیذ و وزارت استیلا (۳) وزارت تنفیذ و وزارت تفویض (۴) وزارت تفویض و وزارت استکفا
- ۱۷- خواجه نصیرالدین در اخلاق ناصری، اقشار جامعه را به چند طبقه تقسیم می‌کند؟ (آزاد ۸۵)
- (۱) به سه طبقه عمده، علما، حکام، سپاهیان (۲) به دو طبقه عمده، حاکمان و محکومان (مردم) (۳) به چهار طبقه، اهل قلم، اهل شمشیر، اهل معامله و اهل مزارعه (۴) به دو طبقه عمده، اهل قلم و اهل شمشیر
- ۱۸- توضیح رابطه عدالت با ناموس الهی، حاکم انسانی و دینار از کیست؟ (سراسری ۸۶)
- (۱) ابن خلدون (۲) فارابی (۳) خواجه نصیرالدین طوسی (۴) خواجه نظام الملک
- ۱۹- از نظر ابن سینا، بر اساس اصل ..... سیاست جز از مجرای شریعت که واضح آن پیامبر است، قابل طرح نیست. (سراسری ۸۶)
- (۱) عنایت الهی (۲) قدرت الهی (۳) تقدیر الهی (۴) مشروعیت الهی
- ۲۰- از نظر ماوردی، اساس سلطنت عبارتست از: (سراسری ۸۶)
- (۱) دین مشروع (۲) تقدیر گرای (۳) فره ایزدی (۴) زور و تغلب
- ۲۱- از نظر فارابی، مشروعیت رئیس اول ناشی از پیوند او با ..... است. (سراسری ۸۶)
- (۱) فلسفه (۲) عقل مستفاد (۳) عقل فعال (۴) عوام و خواص
- ۲۲- در اندیشه سیاسی ابن خلدون، ضرورت وجود قانون در زندگی اجتماعی با استناد به چه چیز اثبات می‌شود؟ (سراسری ۸۶)
- (۱) آموزه‌های شرعی (۲) ضرورت همبستگی اجتماعی انسان‌ها (۳) ضرورت حصول سعادت دنیوی و اخروی (۴) تراحم منافع و تجاوز قهری انسان‌ها به یکدیگر
- ۲۳- چه کسی پایه‌گذار نهضت سلفی محسوب می‌شود؟ (سراسری ۸۶)
- (۱) ابن تیمیه (۲) غزالی (۳) مودودی (۴) محمد بن عبدالوهاب
- ۲۴- مهم‌ترین هدف ماوردی از طرح نهاد امامت به‌عنوان زیرمجموعه خلافت عبارتست از: (آزاد ۸۶)
- (۱) اداره و تنظیم بهتر امور اداری (۲) سازگاری خلافت و سلطنت (۳) حفظ و تقویت نهاد خلافت (۴) حفظ و تحکیم نهاد وزارت
- ۲۵- کدام یک از گزینه‌های زیر از معیارهای مدینه فاضله فارابی است؟ (آزاد ۸۶)
- (۱) حکمت (۲) سعادت (۳) کرامت (۴) قدرت
- ۲۶- مبنای مشروعیت پادشاهی از نظر خواجه نظام الملک، کدام است؟ (سراسری ۸۷)
- (۱) استیلا و غلبه (۲) بیعت مردم (۳) تأیید خلیفه (۴) تأیید الهی
- ۲۷- کدام اندیشمند، نقش محبت را در قوام اجتماعی، بیش از عدالت دانسته است؟ (سراسری ۸۷)
- (۱) ابن خلدون (۲) ماوردی (۳) خواجه نظام الملک طوسی (۴) خواجه نصیرالدین طوسی
- ۲۸- از دید غزالی، کدام شرط برای امام ضروری نیست؟ (سراسری ۸۷)
- (۱) علمیت (۲) ورع (۳) قریشی بودن (۴) ذکوریت و علم
- ۲۹- دو نظریه «کسب» و «عدالت صحابه» متعلق به کدام متفکر مسلمان است؟ (سراسری ۸۷)
- (۱) احمد بن حنبل (۲) ابوالحسن اشعری (۳) امام محمد شافعی (۴) ابوموسی اشعری

- ۳۰- در فلسفه سیاسی فارابی .....
 (۱) مدینه تغلبیه بدترین مدینه فاسقه است.
 (۲) رئیس مدینه آرمانی باید ده صفت داشته باشد.
 (۳) شورش علیه حکام جائز به صراحت اعلام شده است.
 (۴) نسبت رئیس اول به مدینه، مانند نسبت سبب اول به عالم است.
 (سراسری ۸۷)
- ۳۱- از نظر ابن سینا، مناسب‌ترین طریقه برای جایگزینی زمامدار، کدام است؟
 (۱) استیلاء (۲) نص (۳) شوری (۴) اهل حل و عقد
 (سراسری ۸۸)
- ۳۲- ماوردی، بلاد اسلام یا دارالاسلام را به لحاظ اهمیت دینی - سیاسی، به کدام سه قسم تقسیم کرده است؟
 (۱) حجاز، اراضی فتح شده توسط مسلمانان و عراق
 (۲) عربستان، عراق و یمن
 (۳) حرم، حجاز و بقیه مناطق اسلامی
 (۴) مکه، مدینه و عراق
 (سراسری ۸۹)
- ۳۳- براساس نظریه «صدر» در فلسفه سیاسی اسلامی، آخرین مرتبه عقل انسان چه نام دارد؟
 (۱) عقل مستفاد (۲) عقل بالقوه (۳) عقل فعال (۴) عقل اول
 (سراسری ۸۹)
- ۳۴- کانون تحلیل سیاسی در فلسفه‌ی فارابی در رأس هرم قدرت سیاسی متوقف می‌شود و به دیگر ارکان جامعه سرایت ندارد چون فارابی .....
 (۱) رئیس مدینه را بر مدینه تقدم می‌دهد.
 (۲) در فلسفه سیاسی به شریعت می‌اندیشد.
 (۳) اصالت به دولت می‌دهد.
 (۴) فیلسوفی اقتدارگراست.
 (سراسری ۸۹)
- ۳۵- از نظر فارابی فیلسوف ..... دانایی به سعادت و شایسته هدایت جامعه می‌گردد.
 (۱) با اتصال به عقل فعال (۲) با ارتباط به عقل مستفاد (۳) با برخورداری از قوه خیال (۴) با ارتباط به سبب اول
 (آزاد ۸۹)
- ۳۶- علم عمران ابن خلدون، ..... است.
 (۱) در پی تدبیر و ایجاد تغییر در اجتماع انسانی
 (۲) در صدد توضیح واقعیت امور در اجتماع بشری
 (۳) به دنبال تبیین شرعی عمران بشری
 (۴) ناظر به آرمان‌های بشری
 (آزاد ۸۹)
- ۳۷- کدام گزینه مراتب سیاست در اندیشه سیاسی امام محمد غزالی را به ترتیب بر شمرده و مهم‌ترین اثر سیاسی او را به درستی ذکر نموده است؟
 (آزاد ۹۰)
 (۱) سیاست پیامبران - سیاست عالمان - سیاست خلفا - سیاست واعظان / المنقذ من الضلال
 (۲) سیاست پیامبران - سیاست خلفا - سیاست عالمان - سیاست واعظان - نصیحه الملوك
 (۳) سیاست پیامبران - سیاست خلفا - سیاست واعظان - سیاست عالمان / تهافت الفلاسفه
 (۴) سیاست پیامبران - سیاست واعظان - سیاست عالمان - سیاست خلفا / احیاء علوم‌الدین
- ۳۸- عناوین «وزیرالتفویض» و «وزیرالتنفیذ» در اندیشه سیاسی چه کسی و در کدام کتاب او مطرح شده است؟
 (۱) غزالی - احیاء علوم‌الدین (۲) ابویوسف - کتاب الخراج (۳) خواجه نظام‌الملک - سیاست‌نامه (۴) ماوردی - احکام‌السلطانیه
 (آزاد ۹۰)
- ۳۹- کدام گزینه از اقسام مدینه جاهله در اندیشه فارابی محسوب نمی‌شود؟
 (۱) مدینه الضَّوروه (۲) مدینه الخسّه (۳) مدینه الفاسفه (۴) مدینه التغلب
 (آزاد ۹۰)
- ۴۰- کدام گزینه در مورد ابن خلدون صحیح نیست؟
 (۱) به نظر ابن خلدون اساس تمدن بر پایه‌ی عمران است.
 (۲) «مقدمه» نام کتابی است که ابن خلدون آن را به صورت مستقل نوشته است و مشتمل بر ده قسمت عمده است.
 (۳) ابن خلدون متفکری است که در قرن هشتم و نهم هجری قمری زیسته است.
 (۴) تحقق عمران براساس تفکر ابن خلدون از راه عصبیت است.
 (آزاد ۹۰)
- ۴۱- کتاب اخلاق ناصری خواجه نصیرالدین طوسی با الهام از کدام کتاب تألیف شده است؟
 (۱) نهج‌البلاغه امام علی (ع) (۲) احکام‌السلطانیه ماوردی (۳) سیاست‌نامه خواجه نظام‌الملک (۴) تهذیب الاخلاق ابن مسکویه رازی
 (آزاد ۹۱)
- ۴۲- مفاهیم وزارت و امارت در کنار مفهوم خلافت از سوی چه کسی و در کدام‌یک از کتاب‌های زیر تئوریزه شده است.
 (۱) ابن‌باجه - تدبیر (۲) فارابی - احصاء‌العلوم (۳) ماوردی - احکام‌السلطانیه (۴) کیمیای سعادت - غزالی
 (آزاد ۹۱)
- ۴۳- ابن خلدون در مقدمه به‌جای مفهوم «سیاست مدنی» مورد استفاده اکثر متفکران مسلمان از چه مفهومی بهره برده است؟
 (۱) عصبیت (۲) ضرورت (۳) عمران (۴) مدینه
 (آزاد ۹۱)

- ۴۴- کدام یک از گزینه‌های زیر مراحل ظهور و سقوط دولت در اندیشه ابن‌خلدون را منعکس نموده است؟ (آزاد ۹۱)
- (۱) پنج مرحله فتح و استیلا، تشکیل سلسله - رشد و اوج - زوال - سقوط
 (۲) سه مرحله، تشکیل سلسله - رشد - زوال
 (۳) چهار مرحله رشد و اوج - فتح و استیلا - تشکیل سلسله - زوال و سقوط
 (۴) پنج مرحله - رشد و اوج - تشکیل سلسله - فتح و استیلا - زوال - سقوط
- ۴۵- ابوالاعلی مودودی در توصیف ویژگی‌ها و شرایط حاکم اسلامی به چه شروطی اشاره می‌کند؟ (آزاد ۹۲)
- (۱) مسلمان و مؤمن بودن، عدالت، علم و امانتداری
 (۲) قریشی بودن، اعلمیت، شجاعت و تقوا
 (۳) قریشی بودن، عدالت، شجاعت و امانتداری
 (۴) اسلام، تقوا، شجاعت و ذکوریت
- ۴۶- امام محمد غزالی کتاب «فصائح الباطنیه» را در رد عقاید سیاسی ..... به رشته تحریر درآورد. (آزاد ۹۲)
- (۱) خوارج (۲) مرجئه (۳) اسماعیلیه (۴) معتزله
- ۴۷- این اندیشمند مسلمان در کتاب مهمان‌نامه بخارا به توجیه شعار «سلطان ظل الله» مبادرت می‌ورزد. (آزاد ۹۲)
- (۱) فضل الله بن روزبهان خنجی (۲) خواجه نظام‌الملک طوسی (۳) جلال‌الدین دوانی (۴) ابو نصر محمد بن فارابی
- ۴۸- ابن رشد با نگارش کدام کتاب به پاسخگویی دعاوی غزالی بر ضد فیلسوفان پرداخت و از این رو در سرزمین‌های غربی عالم اسلام، احیاگر فلسفه شناخته شد؟ (آزاد ۹۲)
- (۱) تهافت التهافت (۲) تدبیر المتوحد (۳) منهج السنه النبویه (۴) المنقذ من الضلال
- ۴۹- از نظر فارابی، علمی که درباره اصناف افعال و سنت‌های ارادی و ملکات و اخلاق و سجایایی که منشأ این افعال و سنت‌ها هستند، بحث می‌کند، ..... نامیده می‌شود. (سراسری ۹۳)
- (۱) علم منطقی (۲) علم مدنی (۳) حکمت نظری (۴) فلسفه مدنی
- ۵۰- کدام اندیشمند معاصر در بحث رابطه اسلام و دموکراسی از واژه «تئودمکراسی» استفاده کرد؟ (آزاد ۹۳)
- (۱) ابوالاعلی مودودی (۲) سید قطب (۳) حسن البنا (۴) علامه طباطبایی
- ۵۱- کدام عبارت در مورد امام محمدغزالی درست است؟ (سراسری ۹۵)
- (۱) تهافت الفلاسفه، دفاع فلسفی از دین است.
 (۲) احیاء العلوم، گرایش فلسفی و فقهی دارد.
 (۳) مراتب سیاست، عبارت است از انبیاء، حکام، فقها، علما و وعاظ
 (۴) نصیحة الملوک، گرایش فلسفه سیاسی دارد.

باسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل هفتم

۱- گزینه «۴» فارابی درباره‌ی مراتب موجودات و فلسفه‌ی وجود، بر شباهت و یگانگی ساختار عالم و نفس انسانی از یک سو، و سلسله مراتب اجزای مدینه از سوی دیگر تأکید ورزیده و این سه مرتبه از وجود را دارای احکام واحد می‌داند. به نظر فارابی، همچنان که کانون تحلیل در توضیح ساختار عالم، مبدأ موجودات و سبب اول است، کانون تحلیل وجود انسان، قلب و کانون تحلیل مدینه رأس هرم حیات سیاسی، یعنی رئیس اول مدینه است. بنابراین گزینه سه یعنی اجزای مدینه غلط می‌باشد.

۲- گزینه «۱» خلاصه استدلال شافعی این است که؛ اولاً، دانش سیاسی مسلمانان مبتنی بر «نص وحی» است؛ و ثانیاً عربی بودن جزء جوهری در بنیاد نص می‌باشد، لیکن نه هر لهجه عربی، بلکه لهجه‌ی حجاز و قریش که لهجه فصیح شناخته شده است. شافعی با این استدلال ناگزیر است که تمام احکام سیاسی را از نص قرآن به دست آورد، بنابراین گزینه چهارم غلط می‌باشد.

۳- گزینه «۲» ابن خلدون در کتاب تاریخ‌العبر منحنی تاریخ سیاسی مسلمانان را در سه دوره توصیف می‌کند که عبارتند از: خلافت ← ادغام خلافت و سلطنت ← ظهور سلطنت‌های مطلقه. بنابراین گزینه‌های دیگر غلط می‌باشد البته لازم به ذکر است که ابن خلدون در مقدمه‌ی کتاب تاریخ‌العبر این مباحث را طرح نموده بود.

۴- گزینه «۲» به نظر ابن خلدون در زمان زوال عصبیت حکومت‌گران و ظهور عصبیت رقیب و مدعی صورت می‌گیرد.

۵- گزینه «۱» اندیشه محمد بن عبدالوهاب در تداوم اندیشه ابن تیمیه است و از آن اقتباس و الگوبرداری شده است.

۶- گزینه «۴» غزالی در دو کتاب میزان‌العمل و فاتحه‌العلوم به بیان مراتب چهار گانه سیاست می‌پردازد: بدان که سیاست اصطلاح خلق و ارشاد ایشان در دنیا و آخرت بر چهار مرتبه است: ۱- مرتبه ی علیا، سیاست انبیاست (ع)، و حکم ایشان بر خاص و عام باشد و در ظاهر و باطن ایشان، ۲- مرتبه دوم، سیاست خلفا و ملوک و سلاطین و حکم ایشان هم بر خاص باشند و هم بر عام، و لکن به ظاهر ایشان، نه بر باطن ۳- مرتبه سوم، سیاست علما به خدا، و به دین خدا، که وارث انبیانند، و حکم ایشان بر باطن خاصه باشد، ۴- مرتبه چهارم، سیاست وعاظ، و حکم ایشان بر بواطن عام باشند. بنابراین گزینه‌ی دو که مربوط به تقسیم‌بندی حکومت از منظر فارابی است گزینه‌ی غلط می‌باشد.

۷- گزینه «۱» ابن رشد معتقد بود که فارابی و ابن سینا به درک درست آراء ارسطو و افلاطون نایل نشدند؛ از این رو نتوانستند حق مطلب را ادا کنند. وی هنگام شرح آثار افلاطون و ارسطو، به شرح نوشته‌های سیاسی این دو فیلسوف نیز مبادرت می‌ورزد. وی به دلیل عدم دسترسی به آثار ارسطو ابتدا کتاب جمهور افلاطون را تشریح می‌کند و سپس در فرصت بعدی به شرح سیاست ارسطو می‌پردازد.

۸- گزینه «۳» نکته بسیار برجسته در سیاستنامه این است که خواجه در آن بر نهاد خلافت و دیگر شعوب وابسته به آن تصریحی نمی‌کند. او حتی از ارتباط بین خلیفه و سلطان هم سخنی نمی‌گوید و فقط گاه به طور عام به خلفا اشارت دارد ... بر این اساس، خواجه تمام کتاب را به نهاد پادشاهی و سلطنت و ترویج آن اختصاص می‌دهد. خواجه با اثر پذیری از نظریه پادشاهی ایران باستان، مشروعیت و قدرت پادشاه را ناشی از تأییدات الهی می‌داند.

۹- گزینه «۴» به نظر ابوالحسن ماوردی دو چیز موجب تغییر حال و خروج او از امامت می‌شود:

۱- خدشه در عدالت خلیفه که موجب فاسق شدن او می‌شود. و ۲- نقص در بدن و قوای خلیفه که به سه طریق ممکن است عارض شود: نقص در حواس مثل زوال عقل و زوال بینایی؛ نقص اعضای اصلی نظیر پاها، دو دست و دو چشم؛ نقص تصرف در امور سیاسی و حکومتی که به دو راه قهر یا حجر ممکن است اتفاق بیفتد. بنابراین گزینه‌های دیگر ناقص می‌باشند و فقط به یکی از شرایط دو گانه‌ی عدم مشروعیت خلیفه اشاره دارند.

۱۰- گزینه «۲» این تیمیه (۷۲۸-۶۶۱ هـ) فقیه مشهور حنبلی، در کتاب السیاسة الشرعية فی اصلاح الراعی و الرعیة به دلایلی به توجیه سلطان فاجر اختصاص داده است، و در راستای مشرب فقهی اهل سنت به عمل صحابه و سیره پیامبر (ص) استناد می‌کند. بنابراین گزینه‌های دیگر غلط می‌باشند.

۱۱- گزینه «۳» شیخ‌الرئیس در رساله‌ی السیاسة، اختلاف و تفاضل عقل‌ها و مراتب اجتماعی انسان‌ها را امری طبیعی و سبب بقای نوع بشر می‌داند. بر همین اساس، پادشاهان را برترین و شایسته‌ترین انسان‌ها، در آموختن حکمت و سیاست برای تدبیر عالم می‌داند.

۱۲- گزینه «۲» در دوره دولت عباسیان وزرای ایرانی نقشی تعیین‌کننده در اداره، عزل و نصب‌ها داشتند.

۱۳- گزینه «۴» غزالی در دوره سلجوقیان می‌زیسته و از سوی خواجه نظام‌الملک، ریاست نظامیه بغداد را به عهده داشته است. غزالی با خواجه نظام‌الملک معاصر بوده و در دوره سلجوقیان با خلافت عباسیان در تعامل بوده است. غزالی بعد از ترک بغداد در اندیشه‌هایش تجدیدنظر اساسی کرده است.

۱۴- گزینه «۴» مشهورترین کتاب مخالفان در رد نهضت اسماعیلیه یا همان «باطنیه» کتاب فضائح الباطنیه امام محمد غزالی است که چون در عصر المستظهر، خلیفه عباسی، به رشته تحریر درآمده به «المستظهری» نیز معروف است. بنابراین گزینه سه غلط می‌باشد.

۱۵- گزینه «۳» ابوالعلی مودودی در توصیف ویژگی‌ها و شرایط حاکم اسلامی فقط به چهار شرط مسلمان و مؤمن بودن، عدالت، علم و امانتداری اشاره می‌کند و شرط قریشی بودن را رد می‌کند. بنابراین گزینه‌های یک و دو غلط بوده و گزینه چهار ناقص می‌باشد.

۱۶- گزینه «۳» ماوردی در کتاب احکام‌السلطنیه برای حل بحران رابطه خلافت و پادشاهان محلی از دو عنوان وزارت تنفیذ و وزارت تقویض نام می‌برده است.

۱۷- گزینه «۳» خواجه نصیرالدین در اخلاق ناصری، اقشار جامعه را به چهار طبقه اهل قلم، اهل شمشیر، اهل معامله و اهل مزارعه تقسیم می‌کند.

۱۸- گزینه «۳» خواجه نصیرالدین طوسی هنگام بحث درباره‌ی عدالت، برداشت خود را از عدالت در نظر ارسطو آورده و آن را منوط به سه مؤلفه دانسته است؛ قانون الهی، حاکم انسانی و دینار. بحث قاموس الهی وی، آشکارا شکل دینی شده‌ی تعابیر ارسطوست.

۱۹- گزینه «۱» ابن سینا سیاست را در الهیات، به ویژه در راستای نظریه عنایت و نبوت دنبال می‌کند. عنایت الهی الزام می‌کند که سیاست جز از مجرای قانون و شریعت که واضع آن پیامبر است، قابل طرح نباشد. دیگر گزینه‌ها نادرست‌اند.

۲۰- گزینه «۲» ابوالحسن ماوردی درباره ملازمه دین و سلطنت می‌نویسد: «دین و سلطنت توأمند که یکی جز به دیگری استوار نباشد، زیرا دین اساس است و سلطان نگهبان؛ سلطنت را از اساس و اساس را از نگهبان گریزی نیست، زیرا آنچه نگهبان ندارد تباہ شود و آنچه پایه و اساس ندارد ویران گردد». با چنین تحلیلی از رابطه دین و سلطنت، اصل شاهی را نه نیازی بشری، بلکه «تقدیری الهی» دانستند که در راستای براهین و ادله وضع شریعت از جانب خداوند، وجودش برای اجرا و استمرار شریعت اجتناب ناپذیر است.

۲۱- گزینه «۳» در نظر فارابی، فیلسوف با عقل فعال، دانای به سعادت انسان شده، شایسته هدایت جامعه به کمال مقصود می‌گردد.

بنابراین مشروعیت رئیس اول ناشی از پیوند او با عقل فعال است. گزینه ۲ یعنی عقل مستفاد آخرین مرحله‌ی عقل جهت پیوند با عقل فعال است و مرتبه‌ای پایین‌تر از عقل فعال دارد پس گزینه ۲ غلط است.

۲۲- گزینه «۴» ابن خلدون معتقد است تمایز انسان از جانوران در دانش و هنرهای منتج از اندیشه است و اجتماعی بودن او برای رفع «نیازمندی‌ها» است. بنابراین زندگی اجتماعی انسان‌ها برای برآوردن «نیازمندی‌های» آنان است و با زندگی گله‌ای و غریزی صرف متفاوت است. در این نوع زندگی اجتماعی، تراحم منافع بنا به طبع انسانی، امری طبیعی شناخته می‌شود و از این رو، نیاز به فرمان‌روایی حاکم و رادع و پادشاهی «قاهر» است که با وجود وی موجودیت انسان و امور اجتماعی، ممکن می‌گردد.

۲۳- گزینه «۱» اولین نکته‌ای که در باب ابن تیمیه جلب نظر می‌کند روحیه ستیزه‌گری اوست. با توجه به تلاش ابن تیمیه برای احیای شریعت می‌توان چنین استنباط کرد که او در صدد برطرف کردن و کاستن شکاف میان نظریه سیاسی - اعتقادی با عمل دینی است. ابن تیمیه کتاب دوم را در رد تشیع نگاشته است. ابن تیمیه را پایه گذار نهضت سلفی نامیده‌اند. گزینه چهار غلط است.

۲۴- گزینه «۲» مهم‌ترین هدف ماوردی از طرح نهاد امامت به‌عنوان زیرمجموعه خلافت عبارت‌اند از: سازگاری خلافت و سلطنت

۲۵- گزینه «۲» سعادت معیار مدینه فاضله دارابی است.

۲۶- گزینه «۴» خواجه با اثر پذیری از نظریه پادشاهی ایران باستان، مشروعیت و قدرت پادشاه را ناشی از تأییدات الهی می‌داند. بنابراین گزینه سه غلط است؛ چرا که خواجه در سیاست‌نامه حتی از ارتباط بین خلیفه و سلطان هم سخن نمی‌گوید و تمام کتاب را به نهاد پادشاهی و سلطنت و ترویج آن اختصاص می‌دهد.

۲۷- گزینه «۴» خواجه نصیرالدین طوسی نقش محبت را در قوام اجتماعی حتی بیش از عدالت می‌دانست.

۲۸- گزینه «۱» امام محمد غزالی، مجتهد نبودن خلیفه را مزیت او ذکر می‌کند و دلیل آن را نیاز خلیفه به مشورت با علما می‌داند. با مجتهد نبودن (اعلم نبودن) خلیفه علما امکان می‌یابند موقعیت خود را در دربار خلافت تثبیت کنند. وی پنج ویژگی را برای امام جایز می‌شمارد: مذکوریت، ورع، علم، کفایت و قریشی بودن. بنابراین سه گزینه‌ی دیگر جزء ویژگی‌های امام از منظر غزالی می‌باشد.

۲۹- گزینه «۴» نظریه عدالت صحابه اذعان می‌دارد که کلیه‌ی صحابه عادل و اهل بهشتند و به همین لحاظ در زندگی سیاسی نیز مرجعی مورد اعتمادند. منظومه فکری اشعری درباره‌ی صحابه بدین شکل است: «همه صحابه رهبران مصون از خطا و غیر قابل اتمام در دین هستند که خدا و رسولش جمیع آنان را ستایش نموده و ما را به تعبد در تعظیم و پیروی از آنان دستور داده و از عیب جویی و تنقیص احدی از آنان پرهیز داده‌اند، همچنین فعل انسان و مسنله «کسب» نیز یکی دیگر از چهار قالب طرح عظیم ابوالحسن اشعری است. دو موضوع دیگر، تقدم نقل بر عقل و تصویب در اجتهاد می‌باشند. بنابراین گزینه‌ی سه با اینکه عدالت صحابه را قبول دارد گزینه‌ی نادرستی است.

۳۰- گزینه «۴» رئیس مدینه فاضله فارابی باید دارای فضایل چهارگانه در هم تنیده نظری، فکری، خلقی و عملی بوده و نیز علاوه بر آن باید دارای خصلت‌های دوازده‌گانه باشد نه ۱۰ صفت. پس گزینه دو غلط است. همچنین مدینه تغلیبه جزء مدینه‌های جاهلیه محسوب می‌شود نه فاسقه؛ یعنی گزینه یک غلط است. شورش علیه حکام جائز نیز در اندیشه فارابی به صراحت بیان نشده است. گزینه سه نیز غلط است. فقط گزینه چهار مبنی بر نسبت رئیس اول به مدینه مانند نسبت سبب اول به عالم است صحیح است.

۳۱- گزینه «۲» ابن سینا بدون اینکه وارد بحث تفصیلی نحوه جایگزینی زمامدار شود، طریقه «نص» را مناسب‌ترین طریقه ذکر می‌کند؛ چرا که از ایجاد آشوب و چند دستگی دیگر ممکنات جلوگیری می‌کند.

۳۲- گزینه «۳» ابن فراء و ماوردی دارالاسلام یا بلاد اسلام را به لحاظ اهمیت دینی - سیاسی به سه قسم تقسیم کرده‌اند: حرم، حجاز و بقیه مناطق اسلامی. منظور از حرم شهر مکه و مناطق پیرامون آن است، حجاز از متشکل شبه جزیره عرب است که از نظر مساحت منطقه حرم را نیز شامل می‌شود و بقیه زمینهای دارالاسلام که کلیه مناطق اسلام را شامل می‌شوند.

۳۳- گزینه «۴» فارابی تحت تأثیر علم‌النفس ارسطو، به نوعی سیر از دانی به عالی عقل در صحنه زمین معتقد است که در نهایت عالی‌ترین مرحله آن با عقل فعال ارتباط می‌یابد. مراتب عقل از پایین‌ترین مرحله تا مرحله مستعد پیوند با عقل فعال، شامل عقل بالقوه (هیولانی) عقل بالفعل و سرانجام عقل مستفاد می‌شود، با پیوند با ارتباط عقل مستفاد با عقل فعال، یا به تعبیری فیضان عقل فعال به عقل مستفاد که آخرین مرحله تکاملی عقل در عالم انسانی است، دارنده آن مجتهد به دریافت آگاهی حقیقی از نظام عمومی خلقت و چگونگی شناخت سعادت و تحقق آن در جامعه انسانی می‌شود. بنابراین عقل فعال عقل قدسی است که آخرین مرحله عقل زمینی در انسان یعنی عقل مستفاد بواسطه ارتباط با آن به فیض می‌رسد. بنابراین گزینه سه غلط است.

۳۴- گزینه «۴» رئیس مدینه، در اندیشه معلم ثانی، مقدم بر مدینه بوده و وجود و دوام شهر قائم به اوست؛ «هرگاه اتفاق بیفتد که ریاست شهر فاقد عنصر حکمت شود، در این هنگام مدینه فاضله فاقد پادشاه و رئیس مانده و در معرض تباهی قرار می‌گیرد. و سرانجام اگر حکیمی یافت نشود که به او حکمت فزاید، طولی نخواهد کشید که آن مدینه تباه و فنا گردد. بنابراین گزینه یک و سه غلط می‌باشند.

۳۵- گزینه «۱» از نظر فارابی فیلسوف با اتصال به عقل فعال دانایی به سعادت و شایسته هدایت جامعه می‌گردد.

۳۶- گزینه «۲» علم عمران ابن خلدون در صدد توضیح واقعیت امور در اجتماع بشری است.

۳۷- گزینه «۲» مراتب سیاست از نگاه غزالی عبارت‌اند از: سیاست پیامبران - سیاست خلفا - سیاست عالمان - سیاست واعظان

۳۸- گزینه «۴» عناوین وزیرالفویض و وزیرالتنفیذ در اندیشه ساسی ماوردی بود و در کتاب احکام‌السلطانیه مطرح شده است.

۳۹- گزینه «۳» فارابی در مقابل مدینه فاضله، مدینه جاهله را مطرح می‌کند. در دیدگاه فارابی مدینه جاهله دارای انواع مختلفی است:

الف: مدینه ضروریه	ب: مدینه بداله
ج: مدینه خسوت و شهوت	د: مدینه‌الکرامیه
ه: مدینه تغلیبه	و: مدینه جماعیه

۴۰- گزینه «۲» به نظر ابن خلدون اساس تمدن بر پایه‌ی عمران است. ابن خلدون متفکری است که در قرن هشتم و نهم هجری قمری زیسته است. تحقق عمران براساس تفکر ابن خلدون از راه عصیبت است.

۴۱- گزینه «۴» کتاب اخلاق ناصری خواجه‌نصیرالدین طوسی با الهام از کتاب تهذیب‌الخلاق ابن مسکویه رازی نوشته شده است.

۴۲- گزینه «۳» مفاهیم وزارت و امارت در کنار مفهوم خلافت توسط ماوردی و در کتاب احکام‌السلطانیه نوشته شده است.

۴۳- گزینه «۲» ابن خلدون در مقدمه به‌جای مفهوم سیاست مدنی از مفهوم ضرورت استفاده کرده است.

۴۴- گزینه «۱» زیر مراحل ظهور و سقوط دولت در اندیشه ابن خلدون عبارت‌اند از: پنج مرحله فتح و استیلا، تشکیل سلسله - رشد و اوج - زوال - سقوط

۴۵- گزینه «۱» ابوالاعلی مولودی در توصیف ویژگی‌ها و شرایط حاکم اسلامی به شروط مسلمان و مؤمن بودن، عدلت، علم و امانت‌داری اشاره کرده است.

۴۶- گزینه «۳» امام محمد غزالی کتاب «فصائح الباطنیه» را در رد عقاید سیاسی اسماعیلیه به رشته تحریر درآورد.

۴۷- گزینه «۱» کتاب مهمان‌نامه بخارا نوشته روزبهان خنجی است که در آن به شعار سلطان ظل‌الله می‌پردازد.

۴۸- گزینه «۱» ابن رشد با نگارش کتاب تهافت‌التهافت به پاسخ‌گویی دعای غزالی بر ضد فیلسوفان پرداخت و از این رو در سرزمین‌های غربی عالم اسلام، احیاگر فلسفه شناخته شد.

۴۹- گزینه «۲» تعریف علمی مدنی از دیدگاه فارابی: انسان فطرتاً برای رفع امور زندگی با انسان‌های دیگر ارتباط برقرار می‌کند. هر انسان چنین است که با هم‌نوعان خود و در مکانی مأوا و سکونت می‌گزیند، به همین دلیل حیوان «انسی و حیوان مدنی» نامیده می‌شود. اینجاست که علم جدید و اندیشه نوینی پدید می‌آید، که مبادی عقلی و افعال و ملکوتی را بررسی می‌کند که انسان با آن‌ها برای رسیدن به این کمال در تلاش است، در نتیجه این بررسی‌ها علم انسانی و علم مدنی پدید می‌آید.

یا تعریف زیر:

فارابی علم مدنی را به علم مدنی نظری و عملی تقسیم می‌کند:

- ۱- بخشی که به تعریف افعال نیک می‌پردازد و از خوبی‌هایی سخن می‌گوید که افعال نیک از آن‌ها مایه می‌گیرند و شیوه رسیدن به علل و اسباب آن‌ها را نشان می‌دهد تا راه انجام اعمال نیک امکان‌پذیر باشد. این بخش را صنعت خلقیه یا علم اخلاق می‌نامند که همان علم مدنی نظری است.
- ۲- بخش شناخت از اموری که به وسیله آن‌ها زمینه انجام اعمال نیک برای مردم شهرها فراهم می‌شود و راه آموختن و حفظ این اعمال را نشان می‌دهد. این بخش را علم سیاست یا فلسفه سیاست می‌نامند.

۵۰- گزینه «۱» ابوالاعلی مولودی در بحث رابطه اسلام و دموکراسی از واژه تئودموکراسی استفاده کرد.

۵۱- گزینه «۳» وی سیاست را شریف‌ترین فنون بشری دانسته و آن را به چهار دسته تقسیم می‌کند:

- ۱- سیاست انبیا: ظاهر و باطن خواص و عوام، ۲- سیاست شاهان و خلفا: ظاهر خواص و عوام، ۳- سیاست علما و حکما: باطن خواص، ۴- سیاست وعاظ: باطن عوام.

فصل هشتم

«فقه سیاسی اهل سنت»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل هشتم

- کله ۱- اندیشمندان قدیم اهل سنت، در توجیه الگوهای استقرار خلافت (انتخاب، ولایتعهدی و غلبه) به کدام منبع فقهی ارجاع و استناد می‌کردند؟ (سراسری ۸۳)
- (۱) قرآن (۲) سیره‌ی عقلاء (۳) عمل صحابه (۴) سیره‌ی پیامبر (ص)
- کله ۲- محور نظریه اهل سنت در خلافت را کدام موارد تشکیل می‌دهند؟ (سراسری ۸۳)
- (۱) اجماع و عقل (۲) عقل و قیاس (۳) اجماع و سنت (۴) اجماع و قیاس
- کله ۳- مصداق «شوری» در نظریه رشید رضا، که حق نصب و عزل دارد، کدام است؟ (سراسری ۸۳)
- (۱) مردان مسلمان در جامعه اسلامی (۲) اهل حل و عقد در جامعه اسلامی (۳) نخبگان مؤمن در جامعه اسلامی (۴) تمام افراد مسلمان در جامعه اسلامی
- کله ۴- پایه‌های ارزشی و ارکان نظام سیاسی اهل سنت کدام است؟ (سراسری ۸۴)
- (۱) خلافت و امامت (۲) نبوت و خلافت (۳) خلافت و عدالت صحابه (۴) امامت و عدالت صحابه
- کله ۵- بحران خلافت یا پدیده‌ی جهان بدون خلیفه، چند بار و چه زمانی در جهان اسلام رخ داده است؟ (سراسری ۸۵)
- (۱) یک بار و در زمان انحلال خلافت توسط کمال آتاتورک (۲) دو بار و در زمان آل بویه و آتاتورک (۳) دوبار و زمان حمله مغولان به بغداد و در زمان آتاتورک (۴) دو بار و در زمان حمله ناپلئون به مصر و زمان آتاتورک
- کله ۶- دو اصل اساسی اهل سنت، در نظریه‌های نظام خلافت کدامند؟ (سراسری ۸۵)
- (۱) اجماع و شوری (۲) اجماع و عمل صحابه (۳) شوری و عمل صحابه (۴) شوری و سنت
- کله ۷- اولین متفکر اهل سنت در دوران معاصر که در راه حل شناسی خود، تأسیس حزب را توصیه کرده چه کسی بود؟ (آزاد ۸۵)
- (۱) رشید رضا (۲) حسن البنا (۳) سید جمال‌الدین (۴) حسن الهضیبی
- کله ۸- دو اثر «طبایع الاستبداد» و «الخلافة اولامامة العظمی» به ترتیب در بردارنده آثار سیاسی کدام متفکران می‌باشند؟ (سراسری ۸۶)
- (۱) سید جمال، علامه نائینی (۲) کواکبی، عبدالرزاق (۳) کواکبی، رشید رضا (۴) سید جمال، محمد عبده
- کله ۹- کدام یک از موارد زیر در خصوص اندیشه‌های سیاسی قدیم اهل سنت، صحیح است؟ (سراسری ۸۶)
- (۱) تقدم شریعت‌گرایی بر سیاست‌گرایی (۲) تقدم عمل سیاسی بر نظر سیاسی (۳) تقدم خلافت بر امامت (۴) تقدم عدالت بر امنیت
- کله ۱۰- ریشه‌ی فکری بنیادگرایان اسلامی معاصر به کدام متفکر معاصر باز می‌گردد؟ (سراسری ۸۶)
- (۱) سید قطب (۲) رشید رضا (۳) علی عبدالرزاق (۴) ابوالاعلی مودودی
- کله ۱۱- کدام یک از اندیشمندان، با تأکید بر عقل و عقل‌گرایی تأثیر زیادی بر انفتاح اجتهاد در اندیشه اهل سنت در دوران معاصر بر جای گذاشت؟ (آزاد ۸۶)
- (۱) رشید رضا (۲) مودودی (۳) سید قطب (۴) محمد عبده
- کله ۱۲- نظریه پرداز نظریه شورای عمومی چه کسی است؟ (سراسری ۸۷)
- (۱) ابوالاعلی مودودی (۲) توفیق محمد الشاوی (۳) شیخ محمد رشیدرضا (۴) راشد الغنوشی
- کله ۱۳- کدام مورد، توصیف‌کننده جهت‌گیری فکری نهضت اخوان المسلمین است؟ (سراسری ۸۷)
- (۱) اصل‌گرایی (۲) سلف‌گرایی (۳) رادیکالیسم (۴) غرب‌گرایی
- کله ۱۴- در اندیشه سیاسی جدید اهل سنت کدام یک از احکام به نظر شورا واگذار می‌شود؟ (سراسری ۸۸)
- (۱) احکام اولیه (۲) احکام ثانویه (۳) احکام حکومتی (۴) احکام زمانیه
- کله ۱۵- خلافت در اندیشه سیاسی اهل سنت از ..... است. (آزاد ۸۸)
- (۱) اصول دیانت اسلام (۲) فروع فقهی (۳) اصول عقاید اهل سنت (۴) منصوصات شرعی
- کله ۱۶- در اندیشه سیاسی محمد رشید رضا ناسازگاری اسلام و استبداد با تکیه بر کدام اصل اثبات می‌گردد؟ (آزاد ۸۸)
- (۱) اصل شورا (۲) اصل عدالت صحابه (۳) اصل مصلحت عمومی (۴) اصل خلافت یا امامت عظمی

- ۱۷- در نظریه‌های جدید خلافت، مرکز تصمیم‌گیری و رهبری سیاسی، کدام است؟ (سراسری ۸۹)
- (۱) نهاد شورا و اهل حل و عقد (۲) مردم و حاکم (۳) نهاد شورا و خلیفه (۴) خلیفه و مردم
- ۱۸- مهم‌ترین نظریه پرداز اسلام رادیکال در دوران معاصر کیست؟ (آزاد ۸۹)
- (۱) مودودی (۲) حسن البنا (۳) رشید رضا (۴) سید قطب
- ۱۹- کدام گزینه سلطه قریش بر سرنوشت سیاسی مسلمانان را در اندیشه سیاسی اهل سنت به دنبال داشته است؟ (آزاد ۸۹)
- (۱) بیت خاصه (۲) مجلس صحابه (۳) نظریه عدالت صحابه (۴) اهل حل و عقد
- ۲۰- کدام اندیشمند در بازسازی خلافت، مفهوم اهل حل و عقد را معادل حزب معتدل اصلاحی در سرزمین‌های اسلامی می‌داند؟ (آزاد ۸۹)
- (۱) ابوالاعلی مودودی (۲) محمد عبده (۳) راشد الغنوشی (۴) محمد رشید رضا
- ۲۱- کدام نظریه بنیان «انفتاح یا باز شدن باب اجتهاد» در اندیشه محمد عبده است؟ (سراسری ۹۰)
- (۱) عدالت (۲) خلافت (۳) تأویل (۴) مقاصد شریعت
- ۲۲- کدام یک از گزینه‌های زیر به ترتیب مؤسس «اخوان المسلمین مصر» و «جماعت اسلامی پاکستان» را معرفی نموده است؟ (آزاد ۹۰)
- (۱) حسن البنا - محمد اقبال لاهوری (۲) کواکبی - ابوالاعلی مودودی (۳) حسن البنا - ابوالاعلی مودودی (۴) رشید رضا - محمد عبده
- ۲۳- چه کسی از پیشگامان اصلاح‌طلبی در جهان اسلام بود که راه حل جوامع اسلامی را در پیروی از عقل ابزارمند جدید و الگوگیری از نظام سیاسی اروپایی می‌دانست؟ (سراسری ۹۱)
- (۱) محمد عبده (۲) خیرالدین تونسلی (۳) رفاعه طهطاوی (۴) محمد رشید رضا
- ۲۴- براساس نظریه‌های جدید شورا، مقصود از واژه «الأمر» در آیه «وشاورهم فی الأمر» (آل عمران / ۱۵۹)، چیست؟ (سراسری ۹۲)
- (۱) امور فرهنگی (۲) امور خصوصی (۳) امور عمومی (۴) امور شرعی
- ۲۵- در مقایسه اندیشه سیاسی سیدجمال‌الدین اسدآبادی، رشید رضا و عبده می‌توان گفت: (دکتری ۹۲)
- (۱) اندیشه سیاسی سیدجمال انقلابی و اندیشه عبده اصلاحگر بود.
 (۲) اندیشه عبده، برخلاف آن دو، مخالف سکولاریسم بود.
 (۳) رشیدرضا، برخلاف آن دو، از واقع‌گرایی سیاسی به سوی تأیید خلافت حرکت کرد.
 (۴) توجه عبده به استعمار و استبداد و توجه سیدجمال به آموزش و پرورش و تربیت دینی بود.
- ۲۶- از میان پیشگامان اندیشه خلافت جدید، کدام اندیشمند بر شرط قریشی بودن خلیفه به جز در موقعیت اضطرار تأکید می‌کند؟ (آزاد ۹۲)
- (۱) محمد رشید رضا (۲) ابوالاعلی مودودی (۳) اقبال لاهوری (۴) محمد الریس
- ۲۷- این نظریه پرداز اهل سنت برای تحقق خلافت در عصر جدید الگوی ملهم از الگوی سازمان ملل متحد ارائه نموده است؟ (آزاد ۹۲)
- (۱) عبدالرازق احمد السنهوری (۲) محمد الریس (۳) ابوالاعلی مودودی (۴) محمد رشید رضا
- ۲۸- دو رکن اساسی و دو پایه ارزشی نظام سیاسی اهل سنت که در مقابل دو مفهوم «امامت» و «ولایت» در نظام سیاسی شیعه طرح شده است عبارت‌اند از: (آزاد ۹۲)
- (۱) اجماع و عمل صحابه (۲) خلافت و عصمت (۳) خلافت و عدالت صحابه (۴) عمل صحابه و سنت
- ۲۹- محمد رشید رضا تحقق وحدت امت اسلامی و تأسیس خلافت جدید و آرمانی خود را به عهده کدام یک از احزاب زیر می‌گذارد؟ (آزاد ۹۲)
- (۱) حزب معتدل اصلاح اسلامی (۲) حزب غرب‌گرایان (۳) حزب محافظه‌کار فقیهان متحجر (۴) حزب اسلام‌گرای رادیکال

باسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکور فصل هشتم

۱- گزینه «۳» در نظام سیاسی خلافت، معمولاً سه شیوه استقرار حاکم و انعقاد خلافت پذیرفته شده است و در هر سه به «عمل صحابه» استناد می‌شود. مفهوم این «استناد» آن است که هر سه وجه از راه‌های انعقاد خلافت، به لحاظ فقهی در قلمرو امور تخییری هستند و اخذ هر یک از آنها در نظام سیاسی مجاز و مشروع است. بنابراین گزینه‌های (۱) و (۴) غلط می‌باشند.

۲- گزینه «۴» معمولاً نظریه‌ی اهل سنت حول محور قرآن، سنت، اجماع و قیاس می‌چرخد. البته مراحل هفت‌گانه‌ی هرمی شکلی در راستای شاخص‌های تولید دانش سیاسی که به ترتیب اعتبار از کتاب خداوند شروع می‌شود و بعد سنت پیامبر (ص)، اجماع صحابه، قیاس به کتاب، قیاس بر سنت، قیاس بر اجماع و اجتهاد بر رأی را در بر می‌گیرد در نظریه‌ی اهل سنت وجود دارد. بنابراین به غیر از ترکیب گزینه‌ی چهارم، ترکیب گزینه‌های یک تا سه غلط می‌باشند.

۳- گزینه «۲» رشید رضا با اشاره به آیاتی که در آنها به «مشاوره» توصیه شده نتیجه می‌گیرد که «حکومت در اسلام با ملت است و کارها با شورا اداره می‌شود». البته محور اصلی اندیشه‌ی رشید رضا در مورد خلافت پیش از آنکه به خود خلیفه پردازد به «اهل حل و عقد» یا همان نمایندگان مردم می‌پردازد. و اینان همان‌هایی هستند که خلیفه در مورد امور مهم و سری با آنها مشورت می‌کند. بنابراین گزینه سه درست نمی‌باشد.

۴- گزینه «۳» «خلافت» و «عدالت صحابه» دو رکن اساسی و دو پایه‌ی ارزشی نظام سیاسی اهل سنت است که در مقابل دو مفهوم «امامت» و «ولایت» در نظام سیاسی شیعه طرح شده است. بنابراین گزینه‌های یک، دو و چهار، هر کدام یکی از دو رکن اساسی ارزشی نظام سیاسی اهل سنت را با خود به همراه دارند و غلط می‌باشند.

۵- گزینه «۳» بحران خلافت دوبار یکی زمان سقوط بغداد در حمله مغول که به زوال خلافت عباسیان انجامید، صورت گرفت و دیگری الغای خلافت در ترکیه به سال ۱۳۴۳ ق در زمان مصطفی کمال پاشا (آتاتورک). گزینه دو غلط است.

۶- گزینه «۱» اندیشه سیاسی اهل سنت برای توضیح مشروعیت آنچه پس از رحلت حضرت رسول (ص) رخ داده است، نوعاً به دو اصل اساسی «اجماع» و «شورا» استناد می‌کند. لازم به ذکر است که دو پایه ارزش نظام سیاسی اهل سنت خلافت و عدالت صحابه است. بنابراین گزینه‌ی دو و سه غلط می‌باشد.

۷- گزینه «۱» رشیدرضا اولین متفکر اهل سنت است که در دوران معاصر تأسیس حزب را توصیه کرده است.

۸- گزینه «۳» کتاب طبایع الاستبداد و مصارع الاستعباد متعلق به عبدالرحمن کواکبی است و کتاب «الخلافة أو الامامة العظمی» از آن محمد رشید رضا است. کتاب عبدالرزاق، الاسلام و اصول الحکم نام دارد بنابراین گزینه دو غلط است.

۹- گزینه «۲» نظام سیاسی خلافت بر نظریه سیاسی خلافت مقدم بود و همچون نظام غالب، عموم قرون و جوامع اسلام را در بر گرفت. و نیز نظریه‌های نظام سیاسی اهل سنت با تاریخ و اشکال مستقر جامعه‌ی سیاسی پیوندی تنگاتنگ دارد.

۱۰- گزینه «۱» سید قطب سخنگوی اصلی اخوان المسلمین مصر اعتراف کرد که اساساً تعلیم او در صدد تبدیل اسلام از یک «دین جویای آرمان‌های معنوی راكد و خارج از موضوع و مسائل زمانه» به یک «نیروی پویای درگیر با مسائل جدید» است گزینه‌های دو و سه جزء اصلاحگران دینی‌اند و مودودی اصولگرا نیز در برخی موارد تمایلات غرب‌گرایانه دارد. بنابراین ریشه فکری بنیادگرایانه اسلامی معاصر را به سید قطب باز می‌گردانند.

۱۱- گزینه «۴» محمد عبده، کسی است که تأثیر زیادی بر افتتاح اجتهاد در اندیشه‌های اهل سنت (در دوران معاصر) گذاشته است، وی بر عقل و عقل‌گرایی تأکید زیادی داشت.

۱۲- گزینه «۲» توفیق الشاوی شورا را مشارکت افراد جامعه و همکاری و تعاون آزاد آنان در اتخاذ تصمیم‌ها تعریف می‌کند. اما محمد رشید رضا اهل شورا یا به اصطلاح امروز مجلس شورا را در تفسیر آن با توجه به برخی علایق سنتی خود، مصداق اهل شورا یا همان اهل حل و عقد در اندیشه قدیم سنی تعریف و حتی مفهوم حاکمیت مردم را به حاکمیت و رضایت اهل حل و عقد در فقه الخلافة قدیم تفسیر می‌کند. بنابراین نظریه پرداز نظریه شورای عمومی توفیق محمد الشاوی است و گزینه‌های دیگر غلط می‌باشند.

۱۳- گزینه «۱» نهضت اخوان المسلمین تنها گرایش اسلامی اصلگرا بود که به صورت سازمان یافته پیروانی در سراسر جهان اسلام پیدا کرد. این نهضت به‌عنوان نمونه‌ی بارز اصلگرایی اسلامی در سال ۱۹۲۸ در مصر توسط حسن‌البناء تأسیس شد و در جهت رهائی فکری و اجتماعی مصر از گرایشات غیر اسلامی و سکولاریستی و آزادی‌خواهانه که کل فضای دانشگاهی و روشنفکرانه مصر را فرا گرفته بود، به وجود آمد.

۱۴- گزینه «۴» ساختار خلافت جدید ممکن است اشکال متنوعی به تناسب زمان و مکان پیدا کند، زیرا نظم سیاسی، سازمان حکومت و در نتیجه ساز و کار تصمیمات شورایی، ذاتاً از احکام متبدله‌ای هستند که به تناسب حالت‌ها و زمان‌ها تغییر می‌کنند. این نوع احکام با تبدل در مقتضیات زمان و عرف و عادت‌های مردم متحول می‌شوند، در زبان اهل سنت «احکام زمانیه» گفته می‌شوند. به نظر اندیشمندان جدید سنتی، واگذاری احکام زمانیه به نظر شورا در هر دوران بلاشک موافق حکمت و صواب و بنابراین روح شریعت اسلام است. بنابراین مباحث احکام حکومتی یا احکام ثانویه در گزینه‌های دو و سه غلط می‌باشد.

۱۵- گزینه «۲» خلافت در اندیشه سیاسی اهل سنت از فروع فقهی است.

۱۶- گزینه «۱» در اندیشه سیاسی محمدرشید رضا ناسازگاری اسلام و استبداد با تکیه بر اصل شورا اثبات می‌گردد.

۱۷- گزینه «۴» برخلاف نظریه‌های خلافت قدیم که خلیفه به مثابه تنها مرکز تصمیم‌گیری و رهبری سیاسی عمل می‌کرد، نظریه‌های جدید خلافت بیشتر بر نهاد شورا تکیه نموده به حاکمیت اهل حل و عقد یا به طور کلی حاکمیت مردم نظر دارند. بنابراین گزینه‌های دو و سه که خلیفه در آن است غلط می‌باشند.

۱۸- گزینه «۴» مهم‌ترین نظریه‌پرداز اسلام رادیکال در دوران معاصر سید قطب است.

۱۹- گزینه «۲» مجلس صحابه سلطه قریش بر سرنوشت سیاسی مسلمانان را در اندیشه سیاسی اهل سنت به دنبال داشته است.

۲۰- گزینه «۴» محمدرشید رضا در بازسازی خلافت، مفهوم اهل حل و عقد را معتدل حزب معتدل اصلاحی در سرزمین‌های اسلامی می‌داند.

۲۱- گزینه «۴» ویژگی بارز اندیشه‌ی سیاسی عبده، اجتهادگری و عقل‌گرایی است. به عبارت دیگر با وصف این که باب اجتهاد در اهل سنت از قدیم‌الایام بسته و عقل عنصر بیگانه‌ای در استنباط احکام فقهی بود. او برای تواناسازی اندیشه‌ی مذهبی در پاسخ به مسائل مستحدثه، به احیای اجتهادگری در عالم تسنن پرداخت؛ زیرا به عقیده عبده، همان‌گونه که قرآن کتاب دلیل و برهان است و آن‌گونه که مسلمانان نخستین به پیروی از کتاب و سنت، عقل و دین را به هم می‌آمیختند، باید برای نیل به فهم درست دینی و پاسخ به نیازهای زمانه به اجتهاد رجوع کرد و به تعقل دینی روی آورد. ایمان درست ایمانی است که بر عقل و استدلال بنا شده باشد.

۲۲- گزینه «۱» مؤسس «اخوان المسلمین مصر» حسن‌البنّا و «جماعت اسلامی پاکستان» محمد اقبال لاهوری است.

۲۳- گزینه «۳» در بین نظریه‌پردازان اصلاح‌طلبی در جهان اسلام عبدالرزاق و رفاعة طهطاوی، به همین باور بودند که میان دو نهاد حکومت و دین ربط وثیقی وجود ندارد. این دو در نهایت، این گونه جمع بندی می‌کنند که اسلام از هر گونه نظام سیاسی خاص بری است و مسلمانان آزادند براساس عقول بشری و تجارب انسانی، نظام سیاسی ای برپا دارند که بهتر بتواند خیر و سعادت آن‌ها را تأمین کند. در این زمینه طهطاوی بر این عقیده بود که راه حل جوامع اسلامی پیروی از عقل ابزارمند جدید و الگوگیری از نظام سیاسی اروپایی است.

۲۴- گزینه «۳» قطعاً هر دانشجویی می‌داند که امور خصوصی و امور فرهنگی از آن اهمیت برخوردار نیست که در نظریه‌ی اهل سنت به آن پرداخته شود. موضوع، حکومتداری و اداره‌ی مملکت است که از اهمیت بسیاری برخوردار می‌باشد.

۲۵- گزینه «۱» سید جمال‌الدین مشی انقلابی داشت و نیز مبارزه با استبداد و استعمار را در رأس برنامه‌های خود قرار داد، در حالی که عبده به اصلاح تدریجی و به تقدم آموزش دینی و اصلاح مذهبی بر هر حرکت و اقدام سیاسی باور داشت. بنابراین، ویژگی بارز اندیشه‌ی سیاسی عبده، اجتهادگری و عقل‌گرایی است.

۲۶- گزینه «۱» محمد رشیدرضا از میان پیشگامان اندیشه خلافت جدید بود که بر شرط قریشی بودن خلیفه به جز در موقعیت اضطرار تأکید می‌کند.

۲۷- گزینه «۲» محمد الریس تحقق خلافت در عصر جدید را به‌عنوان الگویی از سازمان ملل متحد مطرح می‌کند.

۲۸- گزینه «۱» دو رکن اساسی و دو پایه ارزشی نظام سیاسی اهل سنت که در مقابل دو مفهوم امامت و ولایت در نظام سیاسی شیعه طرح شده است اجماع و عمل صحابه است.

۲۹- گزینه «۱» محمدرشید رضا تحقق وحدت امت اسلامی و تأسیس خلافت جدید و آرمانی خود را به عهده حزب معتدل اصلاح اسلامی می‌گذارد.

فصل نهم

«فقه سیاسی شیعه»

تست‌های طبقه‌بندی شده کنگوری فصل نهم

- کله ۱- در چه مواردی قرآن «اکثریت» را غیر عاقل و جاهل می‌شمرد؟
 (۱) در هنگام کفر بعد از ایمان
 (۲) در مسائل غیبی و ماورای طبیعت
 (۳) در جعل قوانین و یا مسائل اعتقادی و عملی
 (۴) در مسائل اجتماعی - سیاسی و در تشخیص موضوعات
 (سراسری ۸۳)
- کله ۲- انواع حکومت در عصر غیبت از دیدگاه سید جعفر کشفی کدام‌اند؟
 (۱) ریاست حکمت، ریاست افاضل، دولت جائز
 (۲) سلطان عادل، سلطان جائز، سلطنت مشروطه
 (۳) سلطان جائز مومن، سلطان جائز مخالف، سلطان جائز کافر
 (۴) ولایت فقیه عادل، ولایت سلطان عادل، ولایت سلطان جائز
 (سراسری ۸۳)
- کله ۳- دو اصل اعتقادی که نظریه‌های سیاسی شیعه در دوره غیبت بر محور آنها شکل گرفته است، کدام‌اند؟
 (۱) عدالت و ولایت
 (۲) عدالت و اجتهاد
 (۳) امامت و ولایت
 (۴) امامت و عدالت
 (سراسری ۸۳)
- کله ۴- نظریه ولایت امت یا دموکراسی اسلامی مربوط به کدام یک از فقیهان معاصر شیعه است؟
 (۱) آخوند خراسانی
 (۲) سید محمد باقر صدر
 (۳) شیخ محمد جواد مغنیه
 (۴) شیخ محمد مهدی شمس‌الدین
 (سراسری ۸۳)
- کله ۵- وظیفه مجتهدین پنجگانه ناظر در مجلس شورای ملی، در دوره مشروطه، بر تطبیق کدام یک از موارد زیر با احکام شرعی محدود شده بود؟ (سراسری ۸۳)
 (۱) قوانین راجعه به احکام شریعت
 (۲) قوانین راجعه به امور مالیه مملکت
 (۳) قوانین راجعه به سیاست مملکت
 (۴) قوانین راجعه به قضا و فصل خصومات
- کله ۶- احکام «مجمع تشخیص مصلحت نظام» در نظریه امام خمینی از مصادیق..... است.
 (۱) احکام اولیه
 (۲) احکام ثانویه
 (۳) احکام فرعیه
 (۴) احکام حکومتی
 (سراسری ۸۳)
- کله ۷- تفکیک تاریخ اندیشه سیاسی در ایران دوره‌ی اسلامی به سه جریان عمده فلسفه سیاسی، سیاست نامه نویسی و شریعت نامه نویسی، پایه‌ی تحقیقات کدام یک از محققین معاصر است؟
 (۱) حمید عنایت
 (۲) محیط طباطبایی
 (۳) سید جواد طباطبایی
 (۴) فریدون آدمیت
 (سراسری ۸۳)
- کله ۸- براساس کدام یک از آموزه‌های کلامی شیعه، استمرار علم الهی در هر عصر و زمان واجب است؟
 (۱) اصل عدل
 (۲) قاعده لطف
 (۳) نظریه تخطئه
 (۴) عدم استقلال عقل از وحی
 (سراسری ۸۴)
- کله ۹- نظریه «ولایت امت» توسط کدام متفکر معاصر شیعه طرح شده و بسط یافته است؟
 (۱) امام خمینی
 (۲) سید محمد صدر
 (۳) محمد مهدی شمس‌الدین
 (۴) شهید مرتضی مطهری
 (سراسری ۸۴)
- کله ۱۰- در اندیشه سیاسی نائینی، سلطنت ولایتیه عبارتست از:
 (۱) ولایت بر اقامه مصالح نوعیه
 (۲) استیلای اراده شخصیه ملوکانه
 (۳) تصرف مطلقه سلطان در مملکت
 (۴) مالکیت مطلقه و فاعلیت مایشاء سلطان
 (سراسری ۸۴)
- کله ۱۱- از دیدگاه امام خمینی، کدام مورد، شرط ضروری رهبری سیاسی محسوب نمی‌شود؟
 (۱) مدیریت
 (۲) مرجعیت
 (۳) فقاقت
 (۴) عدالت
 (سراسری ۸۴)
- کله ۱۲- طبق دیدگاه امام خمینی درباره‌ی ماهیت احکام، حکم حکومتی از احکام.....
 (۱) اولیه‌ی فرعی شرعی است.
 (۲) ثانویه شرعی است.
 (۳) اولیه و مقدم بر احکام فرعی شرعی است.
 (۴) ثانویه و مقدم بر احکام فرعی شرعی است.
 (سراسری ۸۵)
- کله ۱۳- «جواز رجوع به مفضول» در اندیشه امام خمینی به کدام نتیجه می‌انجامد؟
 (۱) رجحان شرط مرجعیت در رهبری سیاسی
 (۲) قطع ملازمه بین اعلامیت، مرجعیت و رهبری سیاسی
 (۳) ملازمه بین اعلامیت، مرجعیت و رهبری سیاسی
 (۴) عدم رجحان مرجعیت در رهبری سیاسی
 (سراسری ۸۵)
- کله ۱۴- کدام اندیشمند، تکلیف سیاست و مصالح عامه را به عهده «ذوی الشوکه از مسلمین» می‌داند؟
 (۱) شیخ فضل الله نوری
 (۲) محمد حسین کاشف‌الغطاء
 (۳) سید محمد آل بحر العلوم
 (۴) ملا احمد نراقی
 (سراسری ۸۵)

- ۱۵- حکومت «مشروطه شیعه» در ایران، بر منبای کدام نظریه‌ی فقهی - سیاسی تحلیل می‌شود؟ (سراسری ۸۵)
- (۱) نظریه‌ی ولایت عامه فقیهان
(۲) نظریه ولایت فقیهان در فتوی و قضاء
(۳) نظریه عدم ولایت فقیهان در دوره‌ی غیبت
(۴) نظریه ولایت فقیهان در فتوی و حسبه
- ۱۶- تقسیم سلطنت به مشروطه، مطلقه الهی و مطلقه استبدادی از کیست؟ (سراسری ۸۵)
- (۱) آخوند خراسانی
(۲) شیخ محمد اسماعیل محلاتی
(۳) شیخ عبدالله مازندرانی
(۴) علامه محمد حسین نائینی
- ۱۷- فلسفه‌ی سیاسی ملاصدرای شیرازی در تلاش برای جمع بین کدام جریان‌های فکری در ایران دوره‌ی اسلامی است؟ (سراسری ۸۵)
- (۱) عرفان، تشیع، طریقت
(۲) شریعت، عرفان، فلسفه
(۳) شریعت، فقهات، فلسفه
(۴) فلسفه، امامت، شریعت
- ۱۸- تقسیم بندی سیاست و حکومت به «ولایتیه و تملیکیه» از کیست؟ (سراسری ۸۶)
- (۱) امام خمینی
(۲) رشید رضا
(۳) مودودی
(۴) نائینی
- ۱۹- «مجمع تشخیص مصلحت» که با فرمان امام خمینی تشکیل شده است، بر پایه‌ی چه نوع از احکام اسلامی قرار دارد؟ (سراسری ۸۶)
- (۱) احکام اولیه شرعی
(۲) حکم حکومتی
(۳) حکم ثانویه
(۴) احکام ضروریه‌ی مصلحتیه
- ۲۰- از نظر نائینی قانون‌گذاری در نوعیات (امور عمومی) جامعه به ..... سپرده شده است. (آزاد ۸۶)
- (۱) شریعت
(۲) عقل بشری
(۳) سلطان
(۴) فقیه
- ۲۱- کدام یک از آموزه‌های زیر از دیدگاه شیعه، پایه عقلی نظامی سیاسی امامت تلقی می‌گردد؟ (آزاد ۸۶)
- (۱) قاعده لطف
(۲) عصمت
(۳) عدالت
(۴) نبوت
- ۲۲- از نظر امام خمینی، «حکم حکومتی» در نظریه ولایت مطلقه فقیه، ..... (آزاد ۸۶)
- (۱) از احکام اولیه اسلام است
(۲) از احکام ثانویه اسلام است.
(۳) از اختیارات تمامی فقهاست.
(۴) از احکام ثابت و غیرقابل تغییر اسلامی است.
- ۲۳- کدام مورد از شرایط رهبری در نظام جمهوری اسلامی ایران پس از اصلاحات قانون اساسی، نمی‌باشد؟ (سراسری ۸۷)
- (۱) شجاعت
(۲) فقهات
(۳) مرجعیت
(۴) مدیریت
- ۲۴- شیعه برای اثبات لزوم امامت و رهبری در امت اسلامی از کدام قاعده استفاده می‌کند؟ (سراسری ۸۷)
- (۱) بیان
(۲) تمکین
(۳) لطف
(۴) نظم
- ۲۵- دو رکن سلطنت اسلامی در اندیشه نائینی، کدامند؟ (سراسری ۸۷)
- (۱) ولایت بر سیاست شرعیه و مشارکت تمام ملت در نوعیات مملکت
(۲) ولایت بر مصالح نوعیه و مشارکت تمام ملت در نوعیات مملکت
(۳) ولایت فقیهان در سیاست نوعیه و مشارکت تمام ملت در نوعیات مملکت
(۴) مشارکت فقیهان در مصالح نوعیه و مشارکت تمام ملت در نوعیات شریعت
- ۲۶- گفتن اصلاحات سیاسی در ایران و اسلام معاصر از چه زمان و از سوی چه کسی آغاز شده است؟ (سراسری ۸۷)
- (۱) خاتمی - انتخابات ششم
(۲) نائینی - در جریان انقلاب مشروطه
(۳) سیدجمال - ابتدای بیداری اسلامی
(۴) امام خمینی (ره) - در فرآیند انقلاب اسلامی
- ۲۷- در اندیشه سیاسی آیت... محمد مهدی شمس‌الدین، مفهوم نمایندگی مردم بر اساس کدام قاعده فقهی ثابت می‌شود؟ (سراسری ۸۸)
- (۱) اولویت
(۲) لاضرر
(۳) نفی سبیل
(۴) نفی سلطه
- ۲۸- مهم‌ترین دلیل کلامی نظریه امامت در اندیشه سیاسی شیعه کدام مورد است؟ (آزاد ۸۷)
- (۱) عدالت
(۲) لطف الهی
(۳) اختیار
(۴) امر بین الامرین
- ۲۹- شیعه بر اساس آیه «اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اولی الامر منکم» را اثبات می‌کند. (آزاد ۸۷)
- (۱) عصمت و مشروعیت امامان معصوم (ع)
(۲) مشروعیت مردمی حاکم اسلامی
(۳) حاکمیت امیران و پادشاهان
(۴) ضرورت پیروی از صاحبان قدرت
- ۳۰- از نظر آیت... نائینی حکومت مشروطه اسلامی مصداق کدام یک از موارد زیر است؟ (آزاد ۸۷)
- (۱) سلطنت عادلانه
(۲) سلطنت تملیکیه
(۳) سلطنت ولایتیه
(۴) مشروطه موضوعه
- ۳۱- صدور حکم حکومتی در جمهوری اسلامی ایران از طریق کدام یک از نهادهای زیر صورت می‌گیرد؟ (آزاد ۸۷)
- (۱) شورای نگهبان
(۲) مجمع تشخیص مصلحت نظام
(۳) مجلس خبرگان
(۴) قوه قضائیه

- ۳۲- آیت... نائینی مفهوم سیاست را با کدام گزینه توضیح داده است؟ (سراسری ۸۸)
- (۱) امور قانونی امت (۲) امور نوعیه امت (۳) امور شرعیه امت (۴) امور عقلانی امت
- ۳۳- نظریه‌ی ولایت فقیهان در فقه شیعه بر کدام یک از ادله ایجاد کننده «ولایت»، استوار است؟ (سراسری ۸۸)
- (۱) امامت (۲) علم (۳) وراثت (۴) نبوت
- ۳۴- براساس کدام استدلال در اندیشه شیعه، مقصود از اولی الامر در آیه «اطيعوا الله و اطيعوا الرسول و اولی الامر منکم» امامان معصوم (ع) دانسته می‌شود؟ (آزاد ۸۸)
- (۱) ضرورت وجود راهنما پس از رسول براساس قاعده «لطف» (۲) الهی بودن منصب امامت
(۳) ضرورت نصب الهی از سوی رسول (۴) مطلق بودن امر به اطاعت و همسانی آن با اطاعت از رسول
- ۳۵- در اندیشه سیاسی امام خمینی تشکیل حکومت بستگی به ..... دارد. (آزاد ۸۸)
- (۱) آراء اکثریت مسلمانان (۲) نظر فقیه واجد شرایط (۳) نظر اهل حل و عقد (۴) قدرت قهریه
- ۳۶- کدام گزینه درباره دیدگاه آیت‌الله نائینی نسبت به حکومت اسلامی صحیح است؟ (آزاد ۸۸)
- (۱) حقیقت حکومت اسلامی، سلطنت بر پایه ولایت فقیه در امور نوعی است. (۲) حقیقت حکومت اسلامی، سلطنت از نوع تملیکیه است.
(۳) حقیقت حکومت اسلامی، ولایت بر سیاست در امور نوعی مردم است. (۴) حقیقت حکومت اسلامی، ولایت مطلقه فقیه در امور نوعی مردم است.
- ۳۷- از نظر شیعه، صرف وجود قرآن کریم برای تضمین هدایت مردم در دنیا ..... ، زیرا ..... (سراسری ۸۹)
- (۱) کفایت نمی‌کند - خداوند آن را به‌طور تمام و کمال به پیغمبرش نازل نکرده است.
(۲) کفایت می‌کند - امکان فهم عقلانی جمیع جوانب و ابعاد آن میسر است.
(۳) کفایت نمی‌کند - عقل انسان عادی از درک اسرار آن ناتوان است.
(۴) کفایت می‌کند - خداوند آن را تمام و کمال به پیغمبرش نازل فرموده است.
- ۳۸- وضع و تغییر قوانین در نظام جمهوری اسلامی ایران به عهده ..... است. (سراسری ۸۹)
- (۱) مجلس و شورای نگهبان (۲) مجلس خبرگان رهبری (۳) مجلس شورای اسلامی (۴) رهبری و مجلس
- ۳۹- مهمترین مبنای فقهی ضرورت نظارت فقها بر مصوبات مجلس شورای ملی در امور عرفی از دیدگاه آیت‌الله نائینی، چیست؟ (سراسری ۸۹)
- (۱) وجوب احتیاط به دلیل دشواری تفکیک امور شرعی از امور عرفی (۲) ضرورت تبعیت از قانون اساسی
(۳) عدم امکان تفکیک امور شرعی و امور فرعی (۴) نظریه ولایت عام فقیه
- ۴۰- از نظر شیعه حدیث ثقلین بر این مطلب دلالت می‌کند که: (آزاد ۸۹)
- (۱) تبعیت از اهل بیت در زمان حیات آنها واجب است. (۲) جدایی قرآن و اهل بیت امکان‌پذیر است.
(۳) اهل بیت معصوم هستند. (۴) اهل بیت تنها منبع احکام دین به حساب می‌آیند.
- ۴۱- کدام گزینه استدلال شیعه به عصمت امامان را در آیه «اطيعوا الله و اطيعوا الرسول و اولی الامر منکم» نشان می‌دهد. (آزاد ۸۹)
- (۱) امر به اطاعت مطلق از اولی الامر (۲) تکرار واژه «اطيعوا» در آیه
(۳) ضرورت برخورداری امام از عصمت (۴) امامت از اصول دین است.
- ۴۲- مقصود از «مطلقه» در نظریه ولایت مطلقه فقیه این است که اختیارات ..... ولی فقیه ..... (آزاد ۸۹)
- (۱) حکومتی - محدود به اصول و ضوابط شرعی نیست. (۲) غیرحکومتی - محدود به احکام فرعی اولیه و ثانویه نیست.
(۳) غیرحکومتی - محدود به اصول و ضوابط شرعی نیست. (۴) حکومتی - محدود به احکام فرعی اولیه و ثانویه نیست.
- ۴۳- از نظر نائینی، حکومت ولایتیه براساس ..... شکل می‌گیرد. (آزاد ۸۹)
- (۱) مصالح نوعیه (۲) رابطه مالکیت (۳) مشارکت محدود (۴) استبداد اقلیت
- ۴۴- ایده «ولایت امت بر خود» در اندیشه سیاسی آیت... شمس‌الدین بر اساس کدام اصل فقهی ارائه شده است؟ (سراسری ۹۰)
- (۱) اصل برائت (۲) اصل شورا
(۳) اصل تفکیک قوا (۴) اصل اولیه عدم سلطه انسان بر انسان دیگر
- ۴۵- کتاب تنبیه الامه و تنزیه المله تألیف کدام فقیه مشروطه‌خواه است؟ (آزاد ۹۱)
- (۱) آیت‌الله بروجردی (۲) آیت‌الله بهبهانی (۳) علامه نائینی (۴) آخوند خراسانی

- ۴۶- مجمع تشخیص مصلحت نظام بر پایه چه نوع احکام اسلامی از سوی حضرت امام خمینی (ره) تشکیل شد؟ (آزاد ۹۲)
- (۱) حکم ثانویه (۲) حکم حکومتی (۳) احکام اولیه شرعی (۴) احکام ضروریه مصلحتیه
- ۴۷- پایه‌های ارزشی در امامت شیعه عبارت‌اند از: (آزاد ۹۲)
- (۱) عصمت، عدالت و غیبت (۲) عصمت، ولایت و غیبت (۳) عصمت، تقیه و غیبت (۴) امامت، ولایت و تقیه
- ۴۸- از دیدگاه علامه طباطبایی: (دکتری ۹۳)
- (۱) مفاهیم سیاسی از جمله اعتبارات قبل از اجتماع محسوب می‌شوند. (۲) انسان‌شناسی سیاسی از دیدگاه اسلام را باید با نظریه استخدام توضیح داد. (۳) دموکراسی از دیدگاه اسلام تأیید می‌شود. (۴) هیچ کدام
- ۴۹- فقه مقاصد، عبارت است از: (دکتری ۹۳)
- (۱) استنباط احکام کلی شرعی در عرصه سیاست و تنظیم زندگی سیاسی (۲) برداشتی فقهاتی از آموزه‌های سیاسی در متون و منابع دینی (۳) تلاش اجتهادی در تطبیق شریعت با اصول ثابت سیاست (۴) تأمل عقلانی مجتهدان برای فهم جزئیات شریعت بر مبنای کلیات آن
- ۵۰- از دیدگاه محقق نائینی، مشروطیت زایل کننده ..... در دولت است. (دکتری ۹۳)
- (۱) غضب ذاتی (۲) غضب زایدی (۳) جور اصلی (۴) اغتصاب مقام معصوم
- ۵۱- کدام متفکر اسلامی فساد فی الارض را به معنی کلی «اخلال در نظم عمومی» تفسیر می‌کرد؟ (آزاد ۹۳)
- (۱) علامه سید محمد حسین طباطبایی (۲) امام خمینی (۳) یوسف القرضاوی (۴) علامه جعفری
- ۵۲- امام علی (ع) در کدام خطبه و بعد از کدام جنگ، هفت وظیفه حکومت اسلامی را بر شمرده است؟ (سراسری ۹۴)
- (۱) در خطبه ۴۰ و بعد از جنگ جهانی صفین (۲) در خطبه ۵۳ و بعد از جنگ صفین (۳) در خطبه ۳۴ و بعد از جنگ نهروان (۴) در خطبه ۵۳ و بعد از جنگ با مارقین
- ۵۳- کدام عبارت، مربوط به باور شریعتی است؟ (دکتری ۹۵)
- (۱) انتظار جبر تاریخ است. (۲) عدل در تفکر مرجئه، عدل طبقه محکوم است. (۳) مفهوم قسط به نسبت مفهوم عدل، اهمیت بیشتر و جایگاه زیربنایی‌تری دارد. (۴) مفهوم عدل، واجد نقش و ماهیت زیربنایی‌تر نسبت به مفهوم قسط است.

پاسخنامه تست‌های طبقه‌بندی شده کنکوری فصل نهم

- ۱- گزینه «۲» قرآن کریم در مسایل غیبی و ماورای طبیعت که عقل انسان توانایی فهم آن را ندارد، اکثریت را غیر عاقل و جاهل خطاب می‌کند. بنابراین گزینه یک که مفهوم شرعی مُرْتَد بر این اشخاص لحاظ می‌شود گزینه‌ای غلط محسوب می‌شود.
- ۲- گزینه «۱» از دیدگاه سیدجعفر کشفی در عصر غیبت انواع حکومت به سه دسته‌ی ریاست حکمت، ریاست افاضل و دولت جائر منقسم می‌گردد. بنابراین گزینه‌های دو تا چهار ترکیب درستی از نظر سید جعفر کشفی در باب حکومت عصر غیبت نمی‌باشند.
- ۳- گزینه «۳» پژوهش در نظریه‌های نظام سیاسی شیعه نشان می‌دهد که این گونه از نظریه‌های نظام سیاسی، بر «اندیشه امامت و ولایت» استوارند. اهتمام شیعیان در حفظ و توسعه‌ی این مفهوم موجب شده است که در طول تاریخ اسلام، مجموعه‌ی نسبتاً منسجمی از استدلال‌های عقلی، نقلی و تاریخی در توجیه و تبیین مشروعیت نظام سیاسی شیعه فراهم شود. بنابراین گزینه چهار غلط می‌باشد.
- ۴- گزینه «۴» نظریه ولایت امت یا دموکراسی اسلامی مربوط به نظریات شیخ محمد مهدی شمس‌الدین متفکر شیعی لبنان می‌باشد. بنابراین گزینه‌های یک تا سه که اندیشمندان مسلمان معاصر را نام برده است غلط می‌باشد.
- ۵- گزینه «۳» وضع هیأت مجتهدین ناظر محدود به اظهار نظر و ردّ و تایید آن دسته از قوانین مملکتی است که به «قوانین سیاسیة» معروفند و می‌بایست مجلس ملی، اما با نظارت مجتهدان پنجگانه آن را بررسی و تصویب کند. بنابراین گزینه‌ی یک که بررسی و نظارت احکام شریعت را متذکر می‌شود غلط می‌باشد.
- ۶- گزینه «۴» نهاد «مجمع تشخیص مصلحت نظام» از باب «حکم حکومتی است» است و چون حکم حکومتی در نظریه ولایت مطلقه‌ی فقیه از «احکام اولیه اسلام و مقدم بر تمام احکام فرعی، حتی نماز و روزه و حج است، اولاً، تصمیمات آن مقدم و حاکم بر نهاد شورای نگهبان است و ثانیاً، اعضای ثابت و متغیر آن را اختصاصاً فقیه حاکم تعیین می‌کند. بنابراین گزینه‌های دیگر غلط می‌باشند.
- ۷- گزینه «۳» دکتر سید جواد طباطبایی نیز با اندک اصلاحات در مدل اروین روزنتال بخصوص در مورد غزالی با تأکید بر سرشت متمایز اندیشه‌های سیاسی در دوره‌ی میانه، آن‌ها را به سه جریان عمده‌ی سیاست نامه، شریعت نامه و فلسفه سیاسی تقسیم می‌کند.
- ۸- گزینه «۲» متکلمان شیعه، نبوت و امامت را از طریقه قاعده‌ی لطف ثابت و حتی واجب دانسته‌اند. براساس این قاعده، که به نظرشان یک قاعده‌ی عقلی است، بر خداوند واجب است که از راه لطف و رحمت بر بندگان خود، پیامبران، و اگر نه امامانی را در میان بندگان گسیل دارد تا راه و رسم صلاح و سعادت در معاد و معاش را به آنان بیاموزند و آنان را به مصالح و مفاسد اعمال زشت و زیبای خود آگاه و هوشیار سازند. بنابراین گزینه چهار ربطی به سؤال نداشته.
- ۹- گزینه «۳» نظریه ولایت امت توسط محمد مهدی شمس‌الدین نظریه پرداز شیعی لبنان ارایه شده است. بنابراین گزینه‌ی یک یعنی امام خمینی (ره) که نظریه‌پرداز تئوری ولایت فقیه است گزینه‌ی نادرست می‌باشد.
- ۱۰- گزینه «۱» محقق نایینی (۱۲۷۷-۱۳۵۴/۵ ق) در رساله‌ی تنبیه‌الامه و تنزیه‌الملّه سلطنت را به اعتبار «کیفیت استیلا و تصرف سلطان در مملکت» به دو قسم «تملیکیه و ولایتیه» تقسیم نموده است. قسم اول سلطنت را «مالکیت مطلقه و فاعلیت مایشاء سلطان... و موکول بودن تمام اجرائات و اراده او» تعریف می‌کند که مردم «هیچ مشارکت و مساوات با سلطان در قوا و سایر نوعیات مملکت» ندارند. اما قسم دوم عبارت است از «ولایت بر اقامه‌ی مصالح نوعیه و به همان اندازه محدود است.» نایینی این قسم را سلطنت مشروطه اسلامی می‌داند. بنابراین سه گزینه دیگر جزء کیفیت سلطنت تملیکیه بوده و غلط است.
- ۱۱- گزینه «۲» در نخستین سال‌های پیروزی انقلاب اسلامی خبرگان اول قانون اساسی بر شرط مرجعیت در رهبری نظام جمهوری اسلامی پافشاری کردند اما در بازنگری قانون اساسی در سال ۱۳۶۸ این شرط برداشته شد و امام (ره) نیز در پیامی به رئیس مجلس بازنگری در قانون اساسی در واپسین روزهای زندگی خویش می‌گویند: من از ابتدا معتقد بودم و اصرار داشتم که شرط مرجعیت لازم نیست. بنابراین سه گزینه‌ی دیگر مد نظر حضرت امام (ره) بود.
- ۱۲- گزینه «۳» حکم حکومتی در نظریه ولایت مطلقه فقیه از «احکام اولیه‌ی اسلام و مقدم بر تمام احکام فرعی، حتی نماز و روزه و حج است» بنابراین گزینه چهار که حکم حکومتی را جزء احکام ثانویه می‌داند غلط می‌باشد.
- ۱۳- گزینه «۲» امام خمینی (ره) دلایل عقلی و نقلی بسیاری برای «جواز رجوع به مفضل» ذکر می‌کند و بدین ترتیب، بر خلاف اندیشه رایج در میان بسیاری از معاصران، بی آنکه اعلم بودن را شرطی الزامی برای مرجعیت تقلید در نظر گیرد، صرف اجتهاد و فقاہت را در تصدی این منصب مهم کافی می‌داند. روشن است که چنین استدلالی آشکارا ملازمه بین علمیت، مرجعیت و رهبری سیاسی را قطع می‌کند. پس گزینه ۳ کاملاً غلط می‌باشد.

۱۴- گزینه «۱» شیخ فضل الله نوری، تکلیف سیاست و مصالح عامه را به عهده «ذوی الشوکه از مسلمین» می‌داند و چنین می‌اندیشد که «به حکم محکم خلاق عالم جل اسمه حفظ بیضی اسلام در قرون و اعصار بر عهده‌ی سلطان وقت و علمای اعلام است».

۱۵- گزینه «۲» شیخ مرتضی انصاری، مناصب فقیه جامع شرایط را در سه منصب افتاء، قضا و سیاست تصویر می‌کند و با تحلیل ادله فقهی، البته ولایت فقیه در افتاء و قضا را می‌پذیرد؛ اما در گسترش ولایت فقیهان به حوزه‌ی امر سیاسی (تصرف در امور و انفس) جداً تردید می‌کند.

۱۶- گزینه «۲» شیخ محمد اسماعیل محلاتی - اندیشمند نظام مشروطه شیعه - اقسام سلطنت و حکومت را به سه قسمت اساسی تقسیم می‌کند: سلطنت مشروطه، سلطنت مطلقه الهی و سلطنت مطلقه استبدادی. وی نوع دوم سلطنت را مختص پیامبران و امامان معصوم (ع) می‌داند؛ بنابراین گزینه‌های دیگر که هم عصر وی می‌باشند غلط می‌باشد.

۱۷- گزینه «۴» ملاصدرا برای توضیح اجتهاد و شیعه، آمیزه‌ای از آراء فارابی و ابن سینا را در تفسیر روابط قدرت و اندیشه سیاسی شیعه در زمان خود به صورت منظمی سیاسی پردازش نموده و نهایتاً به جمع میان فلسفه، نبوت، سیاست و شریعت نائل آمد. بنابراین گزینه سه غلط می‌باشد.

۱۸- گزینه «۴» محقق نایینی (۱۲۷۷ - ۱۳۵۴/۵ ق) در رساله‌ی تنبیۀ الامه و تنزیۀ المله، سلطنت را به اعتبار «کیفیت استیلا و تصرف سلطان در مملکت» به دو قسم «تملیکۀ و ولایتیۀ» تقسیم نموده است. دیگر گزینه‌ها غلط می‌باشند.

۱۹- گزینه «۲» حضرت امام با توجه به لزوم رعایت «مصلحت نظام و مردم» اقدام به تشکیل نهاد دیگری تحت عنوان «مجمع تشخیص مصلحت نظام» نمود. این نهاد با استناد به مفهوم «حکم حکومتی» و در پاسخ به درخواست سران دولت وقت (بهمن ماه ۱۳۶۶) تأسیس شده است. بنابراین گزینه‌ی سه غلط می‌باشد.

۲۰- گزینه «۲» از نظر نائینی قانون‌گذاری در عقل بشری سپرده شده است.

۲۱- گزینه «۱» از دیدگاه شیعه، قاعده لطف پایه عقلی نظام سیاسی امامت تلقی می‌گردد.

۲۲- گزینه «۱» از نظر امام خمینی (ره) حکم حکومتی در نظریه ولایت مطلقه فقیه از احکام اولیه اسلام است.

۲۳- گزینه «۳» اصلاحیه اصل ۱۰۷ حاوی نکات بسیار مهم و اساسی است؛ یکی اینکه بین مرجعیت و رهبری فاصله انداخته، با تکیه بر کفایت فقاہت، مرجعیت را که در قانون اساسی اول شرط اساسی رهبری بود، از مجموعه شرایط رهبری حذف می‌کند.

۲۴- گزینه «۳» متکلمان شیعه که در اصطلاح به تحلیل‌گران اصول عقاید شیعه گفته می‌شود، نبوت و امامت را از طریق قاعده‌ی لطف ثابت و حتی واجب دانسته‌اند. براساس این قاعده که یک قاعده‌ی عقلی است، بر خداوند واجب است که از راه لطف و رحمت بر بندگان خود، پیامبران و اگر نه امامانی را در میان بندگان گسیل دارد تا راه و رسم صلاح و سعادت در معاد و معاش را به آنان بیاموزند و آنان را به مصالح و مفاسد اعمال زشت و زیبای خود آگاه و هوشیار سازند.

۲۵- گزینه «۲» نایینی سلطنت را به دو قسم تقسیم می‌کند. قسم اول سلطنت را «مالکیت مطلقه و فاعلیت مایشاء سلطان ... و موکول بودن تمام اجرائات به اراده او تعریف می‌کند که مردم هیچ مشارکت و مساوات با سلطان در قوا و سایر نوعیات مملکت» ندارند. اما قسم دوم را که سلطنت مشروطه اسلامی نیز می‌نامد: «ولایت بر اقامه‌ی مصالح نوعیه و به همان اندازه‌ی محدود با مشارکت تمام ملت در نوعیات مملکت همراه است» می‌داند.

۲۶- گزینه «۳» گفتمان اصلاحات و آغاز دوره بیداری اسلامی در جهان اسلام و همچنین ایران توسط سیدجمال‌الدین اسدآبادی آغاز گردید. گزینه‌ی یک فقط شباهت اسمی در اصلاحات دارد که مختص به بحث جناحی داخل ایران است و به جهان اسلام معاصر ربطی ندارد و گزینه نادرست می‌باشد.

۲۷- گزینه «۲» صدور حکم حکومتی در جمهوری اسلامی ایران توسط مجمع تشخیص مصلحت نظام صادر می‌شود.

۲۸- گزینه «۲» مهم‌ترین دلیل کلامی و عقلی نظریه امامت در اندیشه سیاسی شیعه قاعده لطف یا لطف الهی است.

۲۹- گزینه «۱» شیعه بر اساس آیه «اطيعوا الله و اطيعوا الرسول و اولی الامر منکم» بر عصمت و مشروعیت امامان معصوم (ع) تأکید می‌کند.

۳۰- گزینه «۳» از نظر آیتا... نائینی حکومت مشروطه اسلامی مصداقی از سلطنت ولایتیه است.

۳۱- گزینه «۴» به نظر شیخ محمد مهدی شمس‌الدین، امت بدین لحاظ که بر خود و سرنوشت خود ولایت دارد، شکل نظام سیاسی خود را که در جمیع مراحل مبتنی بر شور است تعیین می‌کند. ولایت بر سرنوشت خود یعنی همان نفی سلطه. پس گزینه چهار صحیح است و گزینه سه (نفی سیل) غلط می‌باشد.

۳۲- گزینه «۲» نائینی با تقسیم انواع سلطنت می‌نویسد: «چنانکه دانستی حقیقت سلطنت اسلامی عبارت از ولایت بر سیاست امور امت - و به چه اندازه محدود - همین طور ابتناء اساسش هم نظر به مشارکت تمام ملت در نوعیات مملکت بر مشورت با عقلای امت که عبارت از همین شورای عمومی ملی است». بنابراین نائینی سلطنت را همان سیاست معنا می‌کند و سیاست رسیدگی به امور نوعیه امت می‌داند. پس گزینه سه یعنی امور شرعیه امت غلط می‌باشد.

۳۳- گزینه «۱» شیعه معتقد است که ولایت بر انسان‌ها از شئون امامت امامان معصوم است، اما این نکته هرگز به معنای تحویل امامت به‌عنوان متمم نبوت و کارشناسی معصومانه دین، به مسائل حکومت دنیوی نیست. امامت همچون نبوت، یک مقام مقدس الهی است و از این حیث بکلی از خواسته‌های مردمی و مسائل سیاسی و دین جداست. امام که دارای عصمت و علم خدادادی است صاحب مرتبه‌ای از ولایت تکوینی است و بر جهان و انسان نفوذ غیبی دارد.

۳۴- گزینه «۱» براساس استدلال ضرورت وجود راهنما پس از رسول براساس قاعده «لطف» در اندیشه شیعه، به آیه «اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اولی الامر منکم» استناد می‌شود.

۳۵- گزینه «۱» در اندیشه امام خمینی (ره) تشکیل حکومت بستگی به آراء اکثریت مسلمانان دارد.

۳۶- گزینه «۳» از دیدگاه آیت‌الله نائینی حقیقت حکومت اسلامی، سلطنت بر پایه سیاست در امور نوعی مردم است.

۳۷- گزینه «۳» از نظر شیعه، صرف وجود قرآن کریم برای تضمین هدایت مردم در دنیا کفایت نمی‌کند زیرا عقل انسان عادی از درک اسرار آن ناتوان است. از نظر شیعه عقل انسان عادی ناقص بوده و از درک ناتوان است و عقل کل صرفاً امامان معصومانند.

۳۸- گزینه «۳» بر طبق اساسنامه مجلس قانونگذاری در جمهوری اسلامی و نیز از دیدگاه امام (ره) وظایف دوگانه و در عین حال همبسته برای مجلس شورای اسلامی در امر قانونگذاری تعریف شده است. نخست برنامه‌ریزی و وضع مقررات قانونی لازم برای اجرای احکام اسلامی، و دوم؛ وضع قوانین بر حسب نیازهای ملی، به گونه‌ای که مخالف با احکام مقدس اسلام نباشد.

۳۹- گزینه «۴» نائینی دو چیز را در بحث اساسی مبانی فقهی - سیاسی نظارت فقها بر مصوبات مجلس شورای ملی مورد اهمیت قرار می‌دهد. اولاً؛ فقیهان دوره غیبت پاسداران مذهبند و ولایت در تبلیغ، فتوا و قضاوت دارند.

ثانیاً؛ مصادیقی از حوزه قانونگذاری وجود دارد که معلوم نیست از وظایف فقهاست یا اینکه در قلمرو امور عرفی و اختیارات مردم است، بنابراین، نظر و نظرات عالمان دین در قانونگذاری باید مورد توجه قرار گیرد. نائینی با توجه به نگاه دوگانه‌اش به وظایف فقیهان و اختیارات مردم، و با تکیه بر مفهوم فقهی «احتیاط» تدابیر مهمی برای مجلس شورای ملی می‌اندیشد.

۴۰- گزینه «۳» یکی از نتایج مهمی که از حدیث ثقلین در اندیشه سیاسی شیعه استنباط می‌شود دلالت بر عصمت اهل بیت و امامان شیعه دارد.

۴۱- گزینه «۱» براساس عقل شیعه امر به اطاعت در آیه، از خدا و رسول و اولی‌الامر، دلیل بر عصمت هر سه منبع اقتدار است.

۴۲- گزینه «۱» مقصود از مطلقه در نظریه ولایت مطلقه فقیه این است که اختیارات حکومتی ولی فقیه محدود به اصول و ضوابط شرعی نیست.

۴۳- گزینه «۱» از نظر نائینی، حکومت ولایتیه براساس مصالح نوعیه شکل می‌گیرد.

۴۴- گزینه «۱» محمد مهدی شمس‌الدین: وی با طرح نظریه «ولایت است بر خویش» در واقع درصد بود تا جدال همیشگی دموکراسی و شریعت را از میان بردارد. در نظر وی قانون شرع باید بتواند خود را با مقتضیات زمانه وفق دهد و چنین توانایی در جوهره دین وجود دارد.

علامه شمس‌الدین در کتاب «فی الاجتماع السياسي الاسلامی» می‌خواهد این سخن را بیان کند که اسلام بالذاته، دینی سیاسی است و جدایی دین از سیاست، امری خارجی نسبت به اسلام است. چنین نگرشی به زندگی اجتماعی، محصول تمدن غربی است.

به نظر شمس‌الدین، غربیان، آگاهانه علیه مسلمانان به ستیز برخاسته‌اند و بر این باورند که غلبه بر مسلمانان در گرو از بین بردن تعلق مسلمین نسبت به کتاب و سنت است. بر همین مبنا شریعت در نظریات شمس‌الدین، اهمیت می‌یابد.

۴۵- گزینه «۳» کتاب تنبیه‌الامه متعلق به علامه نائینی است.

۴۶- گزینه «۲» مجمع تشخیص مصلحت نظام بر پایه حکم حکومتی تشکیل شده است.

۴۷- گزینه «۲» پایه‌های ارزشی در امامت شیعه عبارت‌اند از: عصمت، ولایت و غیبت

۴۸- گزینه «۲» از دیدگاه علامه طباطبایی انسان‌شناسی سیاسی از دیدگاه اسلام را باید با نظریه استخدام توضیح داد.

۴۹- گزینه «۴» مقصود از مقاصد الشریعة، اهداف خداوند از تشریح احکام اعتباری و عملی است. غایت فقه المقاصد استمرار و ایجاد ایجاد توازن بین نص و زندگی است و درست به همین دلیل است که قضاوی آن را مکتب وسطیه / توازن می‌نامد. تعادل بین همه امور دنیوی و اخروی، فرد و جامعه و واقعیت و حقیقت، و ثبات و تغییر. البته برخی از دانشمندان جدید این اصطلاح را تعریف کرده‌اند. ابن‌عاشور تونسی مقاصد کلی شریعت را این‌گونه تعریف می‌کند: مقاصد کلی تشریح، معانی و حکمتهایی است که شارع، آنها را در همه یا بیشتر تشریعات خود در نظر داشته است، به گونه‌ای که اختصاص به نوع خاصی از احکام شریعت ندارد. بنابراین اوصاف شریعت، هدف کلی آن و معانی است که به هنگام تشریح احکام، مورد نظر شارع بوده است و حتی معانی که در برخی از احکام شریعت به چشم نمی‌خورد، اما در بیشتر احکام آن وجود دارد، داخل در این تعریف می‌گردد.

۵۰- گزینه «۲» در مشروطه هر چند که سخن از لزوم ایجاد دولت انتخابی از سوی ملت به شکل مشروطه است ولی این جایگزین در حقیقت جایگزین واقعی نیست. در حقیقت این مجتهد طرح و برنامه‌ای برای حکومت جایگزین ندارد و نظام سیاسی‌ای را که پیشنهاد می‌دهد نظامی غیرمشروع و غیر دینی است. چنین حکومتی همان گونه که مشروعیت دینی ندارد، مشروعیت سیاسی آن نیز بستگی به پذیرش مردم و عمل به عدالت و دوری از ستم دارد. محقق نائینی در جایی مشروطیت را به کنیز سیاه پوستی همانند می‌کند که در مقایسه با نظام استبدادی دست‌های خون آلودش را شسته و آلودگی‌هایی آن را زدوده‌اند ولی سیاهی رنگش که ذاتی اوست هم چنان باقی است؛ زیرا غصبیت اصل تصدی دولت و حکومت با مشروطیت سلطنت و حکومت زایل نمی‌شود. (تبئیه الامه، محقق نائینی ص ۷۶) و توضیح می‌دهد که استبداد هم اغتصاب ردای کبریایی خداوند است و هم غصب مقام ولایت است و اما حکومت مشروطه تنها اغتصاب مقام ولایت و امامت معصوم (ع) است.

۵۱- گزینه «۲» امام خمینی فسادفی‌الارض را به معنی کلی اخلال در نظم عمومی تفسیر می‌کرد.

۵۲- گزینه «۱» امام علی (ع) در خطبه چهل‌م نهم‌البلاغه و بعد از جنگ صفین هفت وظیفه حکومت اسلامی را برشمرد.

۵۳- گزینه «۲» نظر دکتر علی شریعتی در مورد فقه مرجئه این است که این فرقه از انسان در جامعه اسلامی سلب مسئولیت می‌کند و قضاوت را تنها بر عهده خدا و در روز قیامت می‌داند و برای انسان در بر انداختن باطل و احیای حق مسئولیتی قائل نیست و از این رو او عدل در تفکر مرجئه را عدل طبقه محکوم می‌داند.